Valiokunnan mietintö VaVM 26/2017 vp– HE 97/2017 vp

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle veronkannon, verotuksen toimittamisen ja eräiden seuraamusmaksujen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi (HE 97/2017 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten. Asia on lisäksi lähetetty perustuslakivaliokuntaan lausunnon antamista varten.

Lausunto

Asiasta on annettu seuraava lausunto:
- perustuslakivaliokunta PeVL 39/2017 vp

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainvaliokunnan verojaostossa.

Asiantuntijat

Verojaosto on kuullut:
- ylitarkastaja Henna Ritari, valtiovarainministeriö
- hallitusneuvos Pekka Humalto, sosiaali- ja terveysministeriö
- oikeusneuvos Mikko Pikkujämsä, korkein hallinto-oikeus
- valtionsyyttäjä Ritva Sahavirta, Valtakunnansyyttäjänvirasto
- ylitarkastaja Seija Kareinen, Verohallinto
- johtava lakimies Matti Merisalo, Verohallinto
- ylitarkastaja Teppo Paajanen, Verohallinto
- johtava veroasiantuntija Sami Varonen, Verohallinto
- lakimuutospäällikkö Elena Vigren, Verohallinto
- kehittämispäällikkö Jukka Hakola, Suomen Kuntaliitto
- veroasiantuntija Virpi Pasanen, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- veroasiantuntija Emmiliina Kujanpää, Keskuskauppakamari
- johtaja Timo Sipilä, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
- veroasiantuntija Laura Kurki, Suomen Yrittäjät ry
- lakiasiain johtaja Vesa Korpela, Veronmaksajain Keskusliitto ry

Valmis
5.1

- apulaisprofessori Tomi Viitala, Aalto-yliopisto
- professori Matti Tolvanen, Itä-Suomen yliopisto
- professori Olli Mäenpää
- professori (emeritus) Raimo Immonen

Verojaosto on saanut kirjallisen lausunnon:
- oikeusministeriö
- sisäministeriö
- liikenne- ja viestintäministeriö
- Poliisihallitus
- Maanmittauslaitos
- Kirkkohallitus
- Kansaneläkelaitos
- Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- Suomen Taloushallintoliitto ry

Verojaosto on saanut ilmoituksen, ei lausuttavaa:
- Helsingin hallinto-oikeus
- Suomen ortodoksinen kirkollishallitus
- Liikenteen turvallisuusvirasto
- Akava ry
- Perheyritysten liitto ry
- Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi veronkantolaki sekä muutettaviksi tuloverolakia, työnantajan sairausvakuutusmaksusta annettua lakia, verotusmenettelystä annettua lakia, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, tonnistoverolakia, veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annettua lakia, verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia, perintö- ja lahjaverolakia, varainsiirtoverolakia, kiinteistöverolakia sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia. Myös voimassa olevaa verokantolakia ehdotetaan muutettavaksi. Lisäksi esityksessä ehdotetaan tehtäväksi eräisiin lakeihin uuden veronkantolain säätämisestä johtuvia sekä eräitä muita teknisluonteisia muutoksia.

Uudessa veronkantolaissa säädettäisiin Verohallinnolle suoritettavien verojen ja maksujen kannossa, maksamisessa ja perinnässä sovellettavasta menettelystä. Kaikkiin veronkantolain soveltamisalaan kuuluviin veroihin sovellettaisiin yhtenäistä kantomenettelyä. Uutta kantomenettelyä koskevien säännösten soveltamista laajennettaisiin siten aiemmasta koskemaan myös kiinteistöveroa, varainsiirtoveroa ja maataloudessa käytettyjen energiatuotteiden valmisteveron palautusta. Kantomenettelyn uudistukset koskisivat maksujen ja palautusten käyttöjärjestystä, veron suoritusjärjestystä, pienintä palautettavaa ja kannettavaa määrää, yhteenvetoa, veronkantomenettelyn virheen korjaamista sekä palautuksen käyttämistä. Maksamatta oleville veronkantolain soveltamisalaan kuuluville veroille laskettaisiin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa tarkoitettua viivästyskorkoa.

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2017 vp

Verotuksen reaaliaikaisuuden edistämiseksi tuloverotuksessa, kiinteistöverotuksessa ja tonnistoverotuksessa säädettäisiin verotuksen päättymisestä verovelvolliskohtaisesti, jolloin verovelvollisen verotus voisi päättyä nykyistä aiemmin. Sääntelyn yhtenäistämiseksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että kiinteistöverotuksen julkiset tiedot tulevat julkisiksi verovuoden marraskuun alussa, kun kaikkien verovelvollisten verotus on päättynyt.

Tuloverotuksessa, kiinteistöverotuksessa ja tonnistoverotuksessa otettaisiin käyttöön verotuksen päättymisen jälkeen tehtävä täydentävä verotuspäätös tilanteissa, joissa verovelvollinen ilmoittaa sellaisen verotukseen vaikuttavan uuden tiedon, jota hän ei ole aikaisemmin ilmoittanut tai johon verotus ei ole muutoin perustunut. Asia ratkaistaisiin Verohallinnon tekemällä säännönmukaista verotusta täydentävällä päätöksellä, johon haettaisiin muutosta verotuksen oikaisulautakunnalta. Ehdotuksella edistettäisiin verotusratkaisujen tekemistä ensiasteena Verohallinnossa.

Tuloverotuksen, kiinteistöverotuksen, perintö- ja lahjaverotuksen sekä varainsiirtoverotuksen seuraamusjärjestelmää yhtenäistettäisiin ja seuraamusten vaikuttavuutta parannettaisiin. Seuraamusjärjestelmän uudistamisella edistettäisiin oikea-aikaista ilmoittamista ja oikeansisältöisten veroilmoitusten antamista sekä kannustettaisiin verovelvollista korjaamaan veroilmoituksessa tai perukirjassa olevat virheet ja puutteet oma-aloitteisesti.

Verotusmenettelyjen yhtenäistämiseksi ja oikeustilan selkeyttämiseksi perintö- ja lahjaverolakia ja kiinteistöverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että perintö- ja lahjaverotuksessa ja kiinteistöverotuksessa sovellettaisiin verotusmenettelystä annetun lain vastaavia säännöksiä verotuksessa noudatettavista yleisistä periaatteista. Vastaavasti varainsiirtoverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että varainsiirtoveroon sovellettaisiin oma-aloitteisten verojen vastaavia säännöksiä sekä eräitä muitakin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain säännöksiä.

Sähköisten menettelytapojen lisäämiseksi yhteisön ja yhteisetuuden olisi annettava kiinteistöveroa ja varainsiirtoveroa koskevat tiedot sähköisesti. Pakollinen sähköinen ilmoittaminen varainsiirtoverotuksessa koskisi myös kiinteistönvälittäjiä ja arvopaperikauppiaita.

Menettelyjen yhtenäistämiseksi varainsiirtoveroon liittyvä ilmoittamisvelvollisuus laajenisi arvopapereiden ja rakennusten erillisluovutusten lisäksi kiinteistöjen luovutuksiin. Menettelyllä varmistettaisiin myös, että Verohallinto saisi riittävät tiedot varainsiirtoveron maksun kohdistamiseksi veron perusteena olevaan luovutukseen.

Pienimmän määrättävän veron määrää koskevan sääntelyn yhtenäistämiseksi kiinteistöverolakia muutettaisiin siten, että pienimmän määrättävän kiinteistöveron raja olisi kymmenen euroa.

Apurahojen verotuksen toimittamista yhdenmukaistettaisiin hallinnollisen taakan keventämiseksi. Tuloverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että opintoja, tieteellistä tutkimusta tai taiteellista toimintaa varten myönnetyt stipendit ja muut apurahat sekä tieteellisen, taiteellisen ja yleishyödyllisen toiminnan tunnustukseksi saadut palkinnot olisivat sen verovuoden tuloa, jona ne on maksettu.

Sääntelyn selkeyttämiseksi työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetussa laissa säädettäisiin kattavasti sairausvakuutusmaksun palauttamisen periaatteesta.

Veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain rekisterimerkinnän säilyttämistä ja poistamista koskeva sääntely saatettaisiin vastaamaan Euroopan unionin yleistä tietosuoja-asetusta. Lakia muutettaisiin lisäksi siten, että Verohallinto voisi nykyistä yksinkertaisemmassa menettelyssä poistaa veronumerorekisteristä tarpeettomat rekisteritiedot.

Korruptioon liittyvien rikosten paljastamisen ja selvittämisen edistämiseksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa säädettäisiin Verohallinnon oikeudesta antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen esitutkintaviranomaiselle. Tietoja voitaisiin antaa verovalvonnan yhteydessä tehdyistä havainnoista, joiden voidaan epäillä liittyvän eräisiin virka- ja lahjusrikoksiin tai luottamusaseman väärinkäyttöön.

Lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan 1 päivänä toukokuuta 2018. Uusi veronkantolaki sekä varainsiirtoverolain ja kiinteistöverolain muutokset tulisivat kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä marraskuuta 2019.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Valiokunta puoltaa esityksen hyväksymistä muutettuna.

Keskeiset muutosehdotukset perustuvat perustuslakivaliokunnan lausuntoon ja koskevat tilanteita, joissa verovelvollisen laiminlyönnistä aiheutuva seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä. Valiokunta ehdottaa, että seuraamusmaksu jätetään määräämättä silloin, kun säännöksen soveltamisedellytykset täyttyvät. Lisäksi selvennettäisiin ns. täydentävää verotuspäätöstä koskevaa muutoksenhakua perustuslakivaliokunnan esittämin tavoin.

Muut muutosehdotukset ovat teknisluonteisia ja aiheutuvat eduskunnassa samanaikaisesti käsiteltävinä olleissa hallituksen esityksissä hyväksytyistä muutoksista. Näitä ehdotuksia on käsitelty yksinomaan mietinnön yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Verotusmenettelyuudistus ja Verohallinnon VALMIS-hanke

Hallituksen esitys kattaa viimeisen osan siitä laaja-alaisesta uudistuksesta, jonka tarkoituksena on ollut yhtenäistää, selkeyttää ja modernisoida kaikkien Verohallinnon kantamien verojen verotus-, muutoksenhaku- ja veronkantomenettelyä. Uudistuksella edistetään lisäksi sähköisiä toimintatapoja ja verotuksen reaaliaikaisuutta, mikä näkyy erityisen selvästi nyt käsiteltävänä olevassa esityksessä. Taustalla on kaikkiaan hallitusohjelmaan kirjattu tavoite tehostaa Verohallinnon toimintaa, parantaa verovelvollisten oikeusturvaa ja tiedonsaantia sekä keventää hallinnollista taakkaa.

Lainsäädäntömuutokset on kytketty tarkoituksenmukaisuus- ja kustannussyistä ajallisesti ns. *Valmis-hankkeeseen*, jossa Verohallinnon koko tietojärjestelmäinfrastruktuuri uudistetaan ja ote-

taan käyttöön vaiheittain vuosina 2016—2019. Uudistuksen laajuutta kuvaa hankkeeseen aikanaan myönnetty vajaan 120 milj. euron erillisrahoitus.

Lainsäädäntöuudistuksen ensimmäinen vaihe (HE 29/2016 vp — VaVM 9/2016 vp) oli sisällöllisesti laajin ja koski erityisesti oma-aloitteisia veroja, joiden verotustoiminnot siirtyivät uuteen tietojärjestelmään tämän vuoden alusta. Samalla yhdenmukaistettiin kaikkien verolajien verotuksen oikaisua, veron määräämistä, päätöksenoikaisua ja muutoksenhakua koskevat säännökset. Lisäksi yhtenäistettiin yleiset menettelysäännökset ja menettelyjä koskevat määräajat ja aloitettiin veronkantoa koskeva vaiheittainen kokonaisuudistus.

Toinen vaihe (HE 237/2016 vp — VaVM 34/2016 vp) sisälsi puolestaan muutokset, joilla uudistettiin ennakoiden määräämismenettelyä sekä yhdenmukaistettiin ja yksinkertaistettiin tuloverotuksen koronlaskentasäännöksiä. Lisäksi edistettiin sähköisiä toimintatapoja ja jatkettiin veronkannon uudistusta laajentamalla uuden veronkantolain soveltamisalaa. Nämä muutokset ovat tulleet voimaan vastikään tämän kuun alusta. Niitä sovelletaan Valmis-hankkeen vaiheistuksen mukaisesti yhteisöjen ja yhteisetuuksien tuloverotuksessa verovuodesta 2017 alkaen ja henkilöasiakkaiden tuloverotuksessa verovuodesta 2018 alkaen.

Nyt käsiteltävänä olevalla esityksellä on siis tarkoitus toteuttaa uudistuksen viimeisen, kolmannen vaiheen lainsäädäntömuutokset. Ne ovat myös ulospäin näkyvin osa, koska tarkoituksena on siirtyä mahdollisimman reaaliaikaiseen verotukseen, jolloin verotus päättyisi verovelvolliskohtaisesti, käytännössä kesäkuusta alkaen. Tämä vaikuttaisi vastaavasti verojen maksu- ja palautusaikatauluun, joka määräytyisi verotuksen valmistumisajan perusteella. Muutos aientaisi kaikkiaan verotuksen valmistumista, verojen maksua ja palautusta sekä veronsaajatilityksiä nykyisestä.

Esitys on laaja ja merkittävä myös muulta osin. Sillä uudistetaan verotuksen seuraamusmaksuja, edistetään sähköistä ilmoittamista ja saatetaan loppuun veronkannon kokonaisuudistus.

Ehdotetut muutokset koskevat tuloverotusta, tonnistoverotusta, kiinteistö- ja varainsiirtoverotusta sekä perintö- ja lahjaverotusta. Lakien on tarkoitus tulla voimaan 1.5.2018 lukuun ottamatta uutta veronkantolakia sekä varainsiirtoverolakiin ja kiinteistöverolakiin tehtäviä muutoksia, jotka tulisivat voimaan vasta 1.11.2019. Uusia säännöksiä alettaisiin soveltaa vastaavasti eri aikaan eri verolajeihin Valmis-hankkeen vaiheistuksen mukaisesti. Soveltaminen alkaisi siksi tuloverotuksessa verovuodesta 2018 ja kiinteistöverotuksessa verovuodesta 2020. Perintö- ja lahjaverotus on jo siirretty uuteen tietojärjestelmään käyttöönoton ensimmäisessä vaiheessa vuonna 2016.

Esitys sisältää lisäksi joitakin yksittäisiä ja asiakokonaisuuteen nähden erillisiä muutoksia. Niillä saatetaan veronumerorekisteriä koskeva sääntely EU:n tietosuoja-asetuksen mukaiseksi ja edistetään Verohallinnon mahdollisuuksia ilmoittaa korruptioepäilyistä esitutkintaviranomaisille. Lisäksi apurahat on tarkoitus verottaa jatkossa sinä vuonna, jona ne on maksettu.

Tämän esityksen ohella eduskunnassa on käsiteltävänä mm. veronsaajatilitysten uudistusta koskeva esitys (HE 152/2017 vp), jolla yhtenäistetään ja nopeutetaan nykyistä tilitysmenettelyä. Myös sen taustalla on Valmis-hanke sekä tässä esityksessä toteutettavat muutokset, jotka edistä-

vät verotuksen reaaliaikaisuutta. Uutta tilitysmenettelyä on tarkoitus soveltaa veronsaajalle tehtäviin tilityksiin 1.11.2018 lukien.

Perustusvaliokunnan lausunto

Perustuslakivaliokunta on tarkastellut esitystä perustuslain 2, 8, 21 ja 81 §:ien valossa ja esittänyt lausuntonaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä. Valiokunta on kuitenkin esittänyt tarkennettavaksi säännöksiä, jotka koskevat muutoksenhakua ns. täydentävästä verotuspäätöksestä, veronkorotuksen määräämättä jättämistä sekä oma-aloitteisen korjaamisen käsitettä.

Valtiovarainvaliokunta käsittelee huomautuksia seuraavassa asiayhteyden mukaisesti.

Valiokunnan yleiskannanotto

Esitys on siis osa poikkeuksellisen laajaa ja merkittävää asia- ja hankekokonaisuutta, ja sitä on siksi perusteltua tarkastella tästä lähtökohdasta käsin. Kantavana ajatuksena on ollut pyrkimys selkeyttää sääntelyä, yhtenäistää menettelyä eri verolajien kesken sekä nopeuttaa ja kehittää verotusprosesseja uuden tietojärjestelmän ja sähköisen asioinnin kehityksen myötä. Muutoksilla on voitu keventää eri tahojen hallinnollista taakkaa, lisätä verotuksen ennakoitavuutta ja parantaa verovelvollisten oikeusturvaa.

Valiokunta on ilmaissut johdonmukaisesti tukensa uudistukselle ja puoltaa myös tämän esityksen perusratkaisuja. Ne ovat aivan keskeisiä, kun on kysymys reaaliaikaisesta verotuksesta ja siitä syntyvistä merkittävistä eduista verovelvollisille ja veronsaajille; Esityksessä on arvioitu, että palkansaajista ja eläkeläisistä yli 90 prosentilla verotus voisi päättyä jatkossa jo verotusvuoden kesäkuussa eli neljä kuukautta nykyistä aiemmin. Lopuilla verotus päättyisi tasaisesti heinäkuun alun ja lokakuun lopun välillä. Muutokset olisivat samansuuntaisia myös muissa verovelvollisryhmissä. Esimerkiksi kalenterivuotta vastaavaa tilikautta noudattavista yhteisöistä noin 70 prosentilla verotus voi päättyä jatkossa kesäkuussa eli sekin neljä kuukautta nykyistä aiemmin.

Verotuksen päättyminen nykyistä aikaisemmin aientaa myös veronpalautusten ja jäännösverojen maksuajankohtia. Kun veronpalautukset maksetaan nykyisin joulukuussa, pääosa niistä maksettaisiin jatkossa jo elokuussa. Joulukuulle jäisi maksettavaksi arviolta 200 milj. euroa kaikkiaan noin 2,3 miljardin euron vuosittaisesta palautusmäärästä. Vastaavasti arviolta noin puolet jäännösverojen reilun miljardin euron määrästä tulisi maksettavaksi nykyistä aiemmin elo-syyskuussa. Ajoituksen muutos vähentäisi myös suorituksille määrättäviä korkoja, koska koron laskentajakso lyhenisi olennaisesti.

Muutokset mahdollistavat toisaalta myös sen, että veronsaajat voivat saada niille kuuluvat osuudet nykyistä aikaisemmin. Verotuksen päättyminen verovelvolliskohtaisesti tasaisi myös kunnille tehtävien tilitysten jakaumaa eri kuukausien välillä. Muutos näkyy erityisen selvänä kiinteistöverotuksessa, jonka tuotosta noin puolet eli noin 850 milj. euroa voidaan tilittää kuntaveronsaajalle nykyistä aiemmin.

Kuvatut muutokset ovat mittavia ja koskevat kaikkia verotuksen osapuolia. Ne ovat siten erityisen merkittäviä ja ohjaavat kehitystä valiokunnan mielestä oikeaan suuntaan. Valiokunta puoltaa niitä ja pitää hankekokonaisuudessa omaksuttua vaiheistusta asianhallinnan ja seurannan kannalta onnistuneena ratkaisuna. Myös sille on syytä antaa täysi tuki.

Osa edeltäneiden vaiheiden ja tämän esityksen muutoksista on vaikutuksiltaan rajallisempia mutta siitä huolimatta tärkeitä. Lisäksi niiden vaikutukset näkyvät usein vasta ajan kanssa.

On esimerkiksi ilmeistä, että oikaisulautakuntaan ohjautuu jatkossa nykyistä vähemmän tapauksia täydentävää verotuspäätöstä koskevan ehdotuksen vuoksi. Vähenemä on esityksen arvioiden mukaan useita tuhansia tapauksia vuosittain. Se taas tehostaisi oikaisuvaatimusten käsittelyä ja lyhentäisi käsittelyaikoja. Samoin on oletettavaa, että muutoksenhakuprosessi itsessään nopeutuu myös siitä syystä, että verotuspäätös valmistuu nykyistä aikaisemmin. Keskeisenä syynä on toki se, että yleisiä muutoksenhakuaikoja lyhennettiin merkittävästi jo uudistuksen ensimmäisessä vaiheessa. Muutos koski myös veronsaajaa, jonka muutoksenhakuaika on esimerkiksi tulo- ja kiinteistöverotuksessa neljä kuukautta verovelvolliskohtaisesta verotuspäätöksestä.

Nämä muutokset liittyvät yleisesti oikeusvarmuuteen ja verovelvollisen oikeusturvaan eli keskeisiin oikeushyviin, joita on syytä vaalia. Valiokunta pitää ylipäänsä myönteisenä sitä, että verovelvolliset voivat saada varmuuden verotuksen lopputuloksesta nykyistä aikaisemmin.

Valiokunta on tarkastellut edellä uudistuksen järjestelmätasoa ja joitakin oikeudellisia perusarvoja. Ne ovat koko lainsäädäntökokonaisuuden ydintä. Todettakoon kuitenkin myös ne vaikutukset, joita tietojärjestelmä- ja lainsäädäntöuudistuksilla on verotuskustannuksiin. Esityksessä on arvioitu, että näitä kustannuksia voidaan pienentää vuositasolla noin viisi miljoonaa euroa, kun Valmis-hanke on viety läpi kokonaisuudessaan. Tätä olennaisempaa on kuitenkin se, että monien muutosten ansiosta Verohallinnon resurssit voidaan kohdistaa entistä tehokkaammin verotulojen kertymää turvaavaan valvontaan.

Esitykseen on suhtauduttu yleisesti myönteisesti myös valiokunnan asiantuntijakuulemisessa. Keskustelussa on noussut esiin kuitenkin joitakin yksittäiskysymyksiä, joilla on yleistä merkitystä ja joita on syytä käsitellä vielä erikseen. Ne koskevat verotuksen päättymisajankohtaa, kuntien asemaa muutoksenhakijana sekä laiminlyönneistä määrättäviä seuraamusmaksuja. Lisäksi eräitä säännöksiä on tarpeen tarkastella perustuslakivaliokunnan huomautusten vuoksi.

Valiokunta käsittelee näitä kysymyksiä seuraavassa. Tarkastelu painottuu yksinkertaisuuden vuoksi tuloverotukseen, vaikka kysymykset koskevat pääosin myös muita nyt avoinna olevia verolajeja. Lopuksi nostetaan esiin uudistukseen liittyvän ohjauksen ja seurannan tarve.

Valiokunnalla ei ole huomautettavaa veronkantolakia koskeviin ehdotuksiin.

Verotuksen päättyminen verovelvolliskohtaisesti

Verotuksen reaaliaikaisuuden keskeinen elementti on se, että verotus päättyy mahdollisimman pian sen jälkeen, kun se on toimitettu. Koska valtaosalla tulo- ja kiinteistöverovelvollisista vero-

tus valmistuu käytännössä jo kesäkuussa ja pienellä joukolla heinä—lokakuun aikana, verovelvolliskohtaiselle päättymisajalle on selvät perusteet.

Päättymisajan muutos ei myöskään vaikuta verovelvollisten oikeusturvaan, koska menettely säilyy pitkälti nykymuodossaan. Henkilöverotuksessa verovelvollisille vain ilmoitetaan henkilökohtainen verotuksen päättymispäivä esitäytetyllä lomakkeella tai eräissä tilanteissa verotuksen toimittamisen jälkeen tehdyssä verotuspäätöksessä. Muille verovelvollisille, kuten yhteisöille, verotuksen päättymispäivä ilmoitetaan verotuksen toimittamisen jälkeen tehtävällä verotuspäätöksellä.

Menettely mahdollistaa myös esitäytetyllä ilmoituksella olevien tietojen korjauksen joustavasti ennen verotuksen päättymistä, kuten nykyisin. Verovelvollinen saisi silloin uuden korjatun verotuspäätöksen, jolloin verotus päättyisi siinä mainittuna päivänä.

Jatkossa verotuksen päättymisellä tarkoitettaisiin siis verovelvolliskohtaista päättymisaikaa, joka on mainittu verotuspäätöksessä. — Tästä erikseen on perusteltua säätää siitä, milloin verotuksen tulee *viimeistään* päättyä eli mihin mennessä Verohallinnon tulee toimittaa verotus. Nämä ajankohdat vastaisivat pääosin nykyisiä.

Valiokunta pitää sääntelyä yksittäisen verovelvollisen kannalta lopulta varsin selvänä. Itse kukin saisi tiedon päivästä, jolloin verotus valmistuu hänen kohdaltaan ja johon mennessä esimerkiksi tahdonvaltaiset vaatimukset tulee viimeistään esittää. Verotuksen päättymispäivä määräisi myös sen, milloin veronpalautus tai -maksu tulee suorittaa. Siitä alkaisi myös juosta veronsaajan muutoksenhakuaika.

Verotuksen päättymisen ajallinen hajonta on valiokunnan mielestä sekin niin vähäinen, ettei se heikennä yhdenvertaisuutta verovelvollisten kesken. Olennaista on, että Verohallinto varaa riittävän ajan verovelvollisille tarkistaa ja tarvittaessa täydentää omaa ilmoitustaan. Näin on myös tarkoitus toimia, minkä lisäksi verotusmenettelylakiin ja kiinteistöverolakiin otettaisiin siitä nimenomaiset säännökset. Mahdollisimman oikea lopputulos jo ensivaiheessa on kaikkien osapuolten yhteinen etu.

Täydentävä verotuspäätös

Täydentävää verotuspäätöstä koskevan ehdotuksen tarkoituksena on selventää verotuksen toimittamisen ja muutoksenhaun välistä rajaa. Ajatuksena on, että Verohallinto tekisi ensiasteen asiaratkaisun myös silloin, kun verovelvollinen esittää verotuksen päättymisen jälkeen kokonaan uuden tiedon tai vaatimuksen. Näin muutoksenhakuun ohjautuisi vain tapauksia, jotka perustuvat hallinnon tekemään päätökseen. Tästä voitaisiin poiketa, jos uusi tieto kuuluu samaan asiayhteyteen samanaikaisesti vireillä olevan oikaisuvaatimuksen kanssa. Molemmat kysymykset voitaisiin käsitellä silloin yhdessä oikaisuvaatimusmenettelyssä.

Valiokunta pitää ehdotusta perusteltuna. Ensiasteen ratkaisu kuuluu tehdä verotusmenettelyssä, jota seuraa tarvittaessa muutoksenhakuprosessi. Tämä raja selvenee tarkoitetuin tavoin. Lisäksi voidaan olettaa, että verovelvollinen saa päätöksen nykyistä nopeammin, kun menettely yksin-

kertaistuu. Asiaratkaisun on oletettu myös vähentävän merkittävästi muutoksenhakua, kuten edellä on todettu.

Täydentävä verotuspäätös on siis oikeudellisessa mielessä verotuksen toimittamista eikä muutoksenhakua. Jotta myös sitä koskeva muutoksenhakuoikeus olisi selvä, sääntelyä tulisi täydentää perustuslakivaliokunnan edellyttämin tavoin. Valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että verotusmenettelylain 51 a §:ään lisätään uusi 7 momentti. Siinä todettaisiin, että täydentävään verotuspäätökseen haetaan muutosta oikaisuvaatimuksella verotuksen oikaisulautakunnalta. Menettelyssä noudatettaisiin lain 5 luvun säännöksiä.

Valiokunta ei pidä sen sijaan perusteltuna asiantuntijakuulemisessa ehdotettua menettelyä, jossa asia siirrettäisiin suoraan oikaisulautakunnalle silloin, kun verovelvollisen vaatimus on hylätty. Se ohjaisi oikaisulautakuntamenettelyyn todennäköisesti myös tapauksia, joissa ensiasteen ratkaisu riittäisi verovelvolliselle. Se taas vähentäisi uudistuksella tavoiteltuja hyötyjä. Silloinkin, kun muutoksenhakuun on yhä tarvetta, ensiasteen päätös voi jäsentää ja selventää muutoksenhaun kohdetta tai näytöltä vaadittavia seikkoja. Tässäkään mielessä automaattinen siirto ei ole perusteltu.

Kuntien asema muutoksenhakijana

Kuntaliitto on esittänyt huolen siitä, miten kunnat pystyvät valvomaan etujaan veronsaajana, kun verotus päättyy jatkossa verovelvolliskohtaisesti. Veronsaajien muutoksenhakuaika on lyhyt, ja se alkaa verovelvollisen verotuksen päättymisestä. Ajan riittävyys koskee erityisesti kiinteistöverotusta, jossa kunnilla on aina vain kasvava intressi. Vaihtoehtona on esitetty, että veronsaajan muutoksenhakuaika alkaisi vasta, kun kaikkien verovelvollisten verotus on päättynyt.

Valiokunta ei pidä vaihtoehtoista mallia perusteltuna eikä tarpeellisena. Vaikka verotus päättyy verovelvolliskohtaisesti, se tapahtuu myös jatkossa isoissa erissä, ei siis päiväkohtaisesti. Pääosa niin tulo- kuin kiinteistöverotuksen tapauksista valmistuu edellä todetuin tavoin jo verotusvuoden kesäkuussa. Kysymys on siis pääosin veronsaajan oikeudenvalvonnan aikaistumisesta ja kaikkiaan tarkastelusta useammassa erässä nykyistä pidemmällä aikavälillä. Arvioinnissa on otettava lisäksi huomioon se, että muutoksenhakuoikeutta käyttää myös kuntien puolesta lähinnä Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö.

Muutokselle ei siis näyttäisi olevan käytännössä tarvetta. Lisäksi se olisi vastoin esityksen yleisiä tavoitteita reaaliaikaisuudesta, oikeusvarmuudesta ja käsittelyaikojen lyhentämisestä. Valiokunta pitää kuitenkin tärkeänä sitä, että kunnat saavat veronsaaja-asemassaan tarvitsemansa tiedot edelleen joustavasti ja että Verohallinto sopii tarkoituksenmukaisesta menettelystä kuntien kanssa. Kysymystä kiinteistöveron erien määrästä ja jaksottumisesta on hyvä arvioida vielä vireillä olevassa kiinteistöverotuksen kehittämishankkeessa (VM 142:00/2016), kuten on tarkoitus.

Seuraamusmaksut

Esityksessä uudistetaan merkittävällä tavalla myös sitä sääntelyä, joka koskee nykyistä veronkorotusta eli ilmoitusvelvollisuuden laiminlyönnistä aiheutuvaa sanktiota. Jatkossa seuraamus jakautuisi kahteen osaan, myöhästymismaksuun ja veronkorotukseen. Osassa tapauksia nykyisen

veronkorotuksen sijasta määrättäisiin siis jatkossa myöhästymismaksu. Ratkaisevaa olisi, antaako verovelvollinen veroilmoituksen tai korjaako hän omasta aloitteestaan muun laiminlyöntinsä ennen verotuksen päättymistä.

Jako korostaa laiminlyönnin vakavuutta ja vaikuttaa sanktion määrään sekä siihen, miten tapausta on kokonaisuudessaan arvioitava. Verotuksen päättymishetki on tässä suhteessa merkityksellinen myös siksi, että silloin täyttyy myös mahdollisen verorikoksen tunnusmerkistö.

Uudistuksen tarkoituksena on edistää verotustietojen saantia oikea-aikaisesti ja oikean sisältöisinä sekä kannustaa verovelvollisia korjaamaan itse virheellisiksi tai puutteellisiksi tietämänsä tiedot. Tämä vähentää moninkertaista työtä ja kerryttää verotulot jo alun perin oikeamääräisinä. Lisäksi sanktiojärjestelmä yhtenäistetään mahdollisimman pitkälle oma-aloitteisia veroja koskevan seuraamusjärjestelmän kanssa.

Uudistuksen toinen kantava ajatus on ollut täsmentää sääntelyä niin, että seuraamusten perusteet olisivat nykyistä kaavamaisempia ja objektiivisempia. Ne kaventaisivat siten viranomaisten harkintavaltaa ja olisivat entistä ennakoitavampia ja systemaattisempia. Näistä syistä niiden on arvioitu olevan myös nykyistä vaikuttavampia.

Valiokunta pitää uutta seuraamusjärjestelmää lähtökohdiltaan perusteltuna ja rakenteeltaan johdonmukaisena. Seuraamusten tasolle on esitetty niin ikään hyväksyttävät perusteet. Kumpaankin seuraamukseen liittyy kuitenkin näkökohtia, joiden vuoksi niitä on aiheellista tarkastella vielä erikseen.

a) Myöhästymismaksu

Myöhästymismaksu määrättäisiin silloin, kun verovelvollinen antaa veroilmoituksen tai korjaa oma-aloitteisesti muun laiminlyöntinsä ennen verotuksen päättymistä. Tällä tarkoitetaan käytännössä veroilmoituksessa olevan puutteen tai virheen oikaisua. Maksu olisi kiinteä ja tasoltaan kohtuullinen, luonnollisille henkilöille sekä kuolinpesille 50 euroa ja muille verovelvollisille 100 euroa. Jos kysymys on verovelvollisen hyväksi tapahtuvasta korjauksesta, myöhästymismaksua ei yleensä määrättäisi.

Perustuslakivaliokunta on kiinnittänyt huomiota siihen, että käsitteen *”oma-aloitteinen”* sisältö ilmenee vain esityksen perusteluista. Se on edellyttänyt, että sääntelyä täsmennetään tältä osin, jotta hallinnollisen sanktion maksuvelvollisuuden perusteeseen liittyvä lailla säätämisen vaatimus täyttyy.

Valtiovarainvaliokunta arvioi käsitteen ymmärrettävyyttä ja säännöksen täsmentämisen tarvetta kuitenkin toisin kuin perustuslakivaliokunta. Käsite sisältyy jo nykyisin verolainsäädäntöön, ja sillä tarkoitetaan ilman viranomaisen myötävaikutusta tapahtuvaa toimintaa. Sitä käytetään siis sen yleiskielisessä merkityksessä, eikä sen avaaminen säännöstasolla selventäisi tilannetta, pikemminkin päinvastoin. Valiokunta ei pidä siten muutosta verovelvollisten oikeusturvan kannalta tarpeellisena.

b) Veronkorotus

Veronkorotus määrättäisiin puolestaan silloin, kun verovelvollinen ei anna veroilmoitusta tai korjaa oma-aloitteisesti veroilmoituksessa olevaa puutetta tai virhettä ennen verotuksen päättymistä. Korotus olisi yleensä 2 prosenttia lisätyn tulon määrästä, mutta sitä voitaisiin korottaa tai alentaa erityisillä perusteilla. Vaihteluväli olisi kaikkiaan 0,5—10 prosenttia eli merkittävästi kapeampi verrattuna nykytasoon, joka on tahallisissa tai törkeän tuottamuksellisissa tapauksissa 0—30 prosenttia lisätystä tulosta. Sen ohella käytössä on nykyisin kuitenkin euromääräinen sanktio, joka voi olla eri tilanteissa enimmillään joko 150 tai 800 euroa.

Nykyisen säännöstön muutostarve on ilmeinen, kun otetaan huomioon sen karkea rakenne ja siihen sisältyvä laaja harkintavalta. Vaikka säännöksen soveltaminen perustuu laillisuusharkintaan, yhdenvertaisen kohtelun vaaliminen käytännössä on varsin haastavaa. Se edellyttää tosiasiassa Verohallinnon yhtenäistämisohjeiden kaltaisia hallinnollisia rajauksia, jotka ovat kehittyneet verotus- ja oikeuskäytännön myötä. Niissä veronkorotusasteikon soveltamisalue on voimassa olevaa säännöstä huomattavasti kapeampi ja enimmilläänkin yleensä 7 prosenttia, sekin vain siltä osin kuin lisätyn tulon määrä ylittää 100 000 euroa. Muutoin korotusprosentti on 3 tai 5.

Epäsuhta voimassa olevan lain ja käytännön välillä on siis suuri. Perustuslakivaliokunta on todennut lausunnossaan, että hallinnollisissa seuraamusmaksuissa on kysymys merkittävästä julkisen vallan käytöstä. Laissa on säädettävä sen vuoksi täsmällisesti ja selkeästi mm. maksuvelvollisuuden ja maksun suuruuden perusteista. Säännösten tulee täyttää lisäksi sanktioiden oikeasuhtaisuuteen liittyvät vaatimukset.

Esitykseen sisältyvät veronkorotussäännökset täyttävät valiokunnan mielestä edellä olevat täsmällisyyden, selkeyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset. Ehdotettu asteikko perustuu laajaan verotus- ja oikeuskäytäntöön, jossa mm. oikeasuhtaisuuden vaatimus on otettu huomioon. Tapausjoukkoon sisältyy ratkaisuja, joissa verointressi on ollut huomattavan suuri, kymmeniä tai satoja miljoonia euroja ja/tai joissa on ollut pohjimmiltaan kysymys aggressiivisesta verosuunnittelusta.

Valiokunta puoltaa näistä syistä ehdotettua veronkorotusasteikkoa sellaisenaan. Myös tässä yhteydessä on syytä korostaa, että asteikkoa on tarkoitus soveltaa koko alaltaan, mukaan lukien siis myös 10 prosentin taso.

Vastaavasti laiminlyönnin arvioinnissa on perusteltua luopua tuottamusasteen arvioinnista. Tällainen rikosoikeudellinen syyllisyysarviointi sopii ylipäänsä huonosti hallinnollisen ratkaisun tekoon ja verotuksen kaltaiseen massamenettelyyn. Veronkorotuksen määrä voidaan arvioida huomattavasti objektiivisemmin tapauksen ulkoisten tunnusmerkkien, kuten tulon määrän, verovelvollistahon tai laiminlyönnin toistuvuuden perusteella.

Valiokunta korostaa kuitenkin sitä, että veronkorotus on myös jatkossa rangaistusluonteinen seuraamus, mikä ilmenee mm. perustuslakivaliokunnan lausunnosta. Sitä harkittaessa tulee siis ottaa huomioon aina myös rikosoikeudellisen seuraamuksen mahdollisuus. Tätä rajaa sääntelee vuonna 2013 voimaan tullut laki erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta (781/2013) eli kaksoisrangaistavuuden kieltävä ns. ne bis -laki. Valiokunta on tukenut aikanaan

lain voimaantuloa ja katsonut sen selkiinnyttävän oikeustilaa ja antavan viranomaisten toiminnalle selvät puitteet (VaVM 15/2013 vp — HE 191/2012 vp). Tätä käsitystä tukee myös Verohallinnon antama kuvaus johdonmukaisista ja toimivista työprosesseista sekä kiinteästä yhteistyöstä niin hallinnon sisällä kuin hallinnon ja syyttäjäviranomaisten kesken.

Veronkorotuksen määräämättä jättäminen. Veronkorotus voitaisiin jättää poikkeuksellisesti myös kokonaan määräämättä. Perusteena olisi laiminlyönnin vähäisyys, pätevä syy tai se, että veronkorotuksen määrääminen olisi alennetun veronkorotuksen tilanteissa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

Perustuslakivaliokunta on katsonut kaikkiaan, ettei veronkorotusta koskeva sääntely muodostu kokonaisuutena arvioiden ongelmalliseksi perustuslain 21 §:ään sisältyvän syyttömyysolettaman kanssa. Sääntelyä tulisi kuitenkin muuttaa niin, että Verohallinnon harkinta olisi sidottua silloin, kun päätös koskee veronkorotuksen määräämättä jättämistä.

Valtiovarainvaliokunta puoltaa näkemystä ja ehdottaa muutettavaksi verotusmenettelylain 32, perintö- ja lahjaverolain 36 sekä varainsiirtoverolain 36 §:iä. Valiokunta ehdottaa johdonmukaisuussyistä, että sidottu harkinta ulotetaan myös myöhästymismaksuihin. Tällöin muutettavaksi tulevat lisäksi verotusmenettelylain 33 §, perintö- ja lahjaverolain 36 b § ja varainsiirtoverolain 36 b §. Muutoksia on tarkennettu yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Valiokunta korostaa kuitenkin veronkorotuksen määräämättä jättämisen poikkeusluonnetta. Uuden säännöstön nimenomainen lähtökohta on se, että veronkorotus määrätään, kun edellytykset täyttyvät. Uusi asteikko on niin hienojakoinen, että siinä kyetään ottamaan huomioon oikeasuhtaisesti hyvinkin erilaiset tilanteet. Selvä pääsääntö on sen vuoksi, että veronkorotus määrätään ja määräämättä jättäminen tulee kysymykseen vain poikkeuksellisesti.

Tämä koskee myös tilanteita, joissa asia on esimerkiksi tulkinnanvarainen tai epäselvä, kuten esityksen perusteluista ilmenee (s. 75). Veronkorotus määrättäisiin silloin yleensä prosentin suuruisena. On kuitenkin mahdollista, että myös näissä tapauksissa veronkorotus on perusteltua jättää määräämättä. Tähän harkintaan vaikuttavia seikkoja on kuvattu selventävästi esityksen perusteluissa (s. 144 ja 152). Niille on syytä antaa tulkinnallista painoarvoa.

Virheen korjaaminen verovelvollisen aloitteesta. Uudessa veronkorotusasteikossa on otettu huomioon lieventävänä myös tilanne, jossa verovelvollinen vaatii oma-aloitteisesti virheen korjaamista omaksi vahingokseen verotuksen päättymisen jälkeen. Alennetun, 0,5 prosentin suuruisen veronkorotuksen määrääminen edellyttää silloin lisäksi sitä, että verovelvollinen on täyttänyt selvittämisvelvollisuutensa virheen korjaamiseksi.

Säännös on yhdistetty asiantuntijakuulemisessa valiokunnan mielestä perusteettomasti ns. *tehokasta katumista* koskevaan sääntelyyn. Siitä ei ole kuitenkaan kysymys nyt edes välillisesti, eikä sellaiseen menettelyyn oikeuttavaa erityislakia ole edelleenkään voimassa. Ilman nimenomaista sääntelyä tällainen menettely ei siis ole laillista. — Kuten todettu, verotuksen nykyiset menettelysäännökset ja edellä mainittu *ne bis* -laki luovat selvän toimintakehikon niissä tilanteissa, joissa veronkorotuksen sijasta on velvollisuus harkita asian siirtoa rikosprosessiin. Valiokunta on va-

kuuttunut samansa selvityksen perusteella, että Verohallinnon rikosilmoitusharkinta on asiantuntevaa, laaja-alaiseen yhteistyöhön perustuvaa ja otteeltaan aktiivista.

Sääntelyn yleisestävyydestä. Uusi säännöstö on herättänyt toisaalta pohdintaa siitä, minkä signaalin nykyistä merkittävästi alemmat veronkorotusprosentit antavat. Kysymys on ennen muuta siitä, onko sääntely riittävän tehokas yleisestävyyden kannalta.

Valiokunta on arvioinut myös tältä osin, ettei muutoksella ole haitallisia vaikutuksia. Eri asiantuntijat ovat todenneet varsin yksimielisesti, että yleisestävyyden kannalta ratkaisevinta on kiinnijäämisen riski. Olennaista siis on, että lainsäädäntö on ennakoitavaa ja soveltaminen johdonmukaista. Tähän uusi säännöstö antaa hyvät lähtökohdat.

On myös muistettava, että veronkorotus on vain yksi seuraamus ilmoituslaiminlyönnistä. Sen lisäksi maksuunpannaan viivästysseuraamukset, joiden merkitys on veronkorotusta suurempi; nykyinen viivästyskorko on esimerkiksi 7 prosenttia. Näiden taloudellisten seikkojen lisäksi huomioon tulee otettavaksi maineriski, raportointivelvollisuus veroriskeistä ja muut yrityksen julkikuvaan voimakkaasti vaikuttavat tekijät. Niidenkään perusteella ei ole oletettavaa, että muutoksella olisi suurta vaikutusta yritysten käyttäytymiseen.

Johtopäätökset. Valiokunta pitää ehdotusta kokonaisuudessaan hyvin harkittuna, tehokkaan hallintomenettelyn mahdollistavana ja verovelvollisten oikeusturvan kannalta riittävän täsmällisenä. Sellaisena uudet veronkorotussäännökset täyttävät tehtävänsä osana hyvin toimivaa, ennakoitavaa ja oikeusvarmuutta luovaa verojärjestelmää.

Ohjaus ja seuranta

Valmis-hankkeen kolmivaiheinen lainsäädäntöuudistus saatetaan päätökseen tällä esityksellä. Sillä on modernisoitu ja yhtenäistetty koko menettelylainsäädäntö siinä määrin kuin se verolajeihin liittyvien erojen vuoksi on mahdollista. Hanke on ollut mittava ja yhteiskunnallisesti merkittävä.

Nyt käsiteltävän esityksen vaikutukset koskevat edellä esitetyin tavoin kaikkia verovelvollisia. Uudistuksen onnistunut toimeenpano edellyttää siksi laajaa, hyvin ajoitettua ja aktiivista tiedotusta ja asiakasohjausta. Valiokunta painottaa sen merkitystä.

Esitys on merkittävä toisaalta myös siksi, että sillä turvataan Verohallinnon toiminnan tehokkuus ja verotulojen kertyminen. Ehdotetut muutokset ovat herättäneet lisäksi kysymyksiä, jotka itsessään ovat tärkeitä. Jotta saataisiin kokonaiskuva uudistuksen käytännön vaikutuksista, huolellinen ja laaja-alainen seuranta on tärkeää. Huomiota tulee kiinnittää paitsi järjestelmän toimivuuteen yleensä myös veronkorotussäännöstön toimivuuteen käytännössä.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Veronkantolaki. *16 §:n 4 momentti.* Pykälässä säädetään siitä, että maksaja voi kohdistaa suorituksensa kaikkien verojen tai yhden verolajin verojen suoritukseksi. Säännöksen 4 momentti

koskee tilanteita, joissa maksu kohdennetaan muuhun verolajiin kuin lain 7 §:ssä tarkoitettuihin, yhdessä käsiteltäviin veroihin.

Verolajimaksu tulisi voida käyttää saataville vanhentumisjärjestyksen sijasta eräpäivän mukaisessa järjestyksessä. Momenttia tulisi tarkentaa tämän mukaan siten, että maksu käytetään kyseisen verolajin verojen erääntyneiden ja erääntymättömien saatavien suoritukseksi eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan noudattaen muutoin, mitä 6 §:ssä säädetään. Muutos koskisi sekä erääntyneitä että erääntymättömiä saatavia.

Maksun käyttö eräpäivien mukaisessa järjestyksessä estäisi tarpeettomat viivästysseuraamukset ja olisi siten verovelvolliselle edullinen käyttöjärjestys.

18 §:n 2 momentti ja 26 §:n 4 momentti. Säännöksistä tulisi poistaa viittaus veronkantolain 53 §:ään.

73 §:n 2 momentti. Säännös koskee määräaikaa virheen korjaamiselle. Sen 2 momentissa on syytä käyttää termiä "vaatimus" johdonmukaisuuden vuoksi.

2. Laki veronkantolain muuttamisesta *24 a §:n 2 momentti.* Pykälä koskee verolajille kohdistetun maksun käyttöjärjestystä. Sen 2 momenttia tulisi tarkentaa siten, että maksu käytetään 1 momentissa tarkoitetun verolajin erääntyneiden ja erääntymättömien saatavien suoritukseksi eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Perustelut ovat tältä osin samat kuin edellä 1. lakiehdotuksessa.

5. Laki verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta. *32 §:n 3 momentti ja 33 §:n 5 momentti.* Pykälät koskevat veronkorotusta ja myöhästymismaksua. Niissä säädetään myös tilanteista, joissa veronkorotus tai myöhästymismaksu voidaan jättää määräämättä. Säännöksiä tulisi tarkentaa perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyin tavoin niin, että veronkorotus tai myöhästymismaksu *jätetään määräämättä* edellytysten täyttyessä.

51 a §. Pykälä koskee uutta täydentävää verotuspäätöstä. Siihen tulisi lisätä selvyyden vuoksi uusi 7 momentti, jonka mukaan täydentävään verotuspäätökseen haetaan muutosta oikaisuvaatimuksella verotuksen oikaisulautakunnalta lain 5 luvussa säädetyin tavoin.

7. Laki perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta. *36 §:n 3 ja 4 momentti sekä 36 b §:n 5 momentti.* Pykälät koskevat veronkorotusta ja myöhästymismaksua. Niissä säädetään myös tilanteista, joissa veronkorotus tai myöhästymismaksu voidaan jättää määräämättä. Säännöksiä tulisi tarkentaa perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyin tavoin niin, että veronkorotus tai myöhästymismaksu *jätetään määräämättä* edellytysten täyttyessä.

8. Laki varainsiirtoverolain muuttamisesta. *Johtolause.* Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi mm. varainsiirtoverolain 29 §:n 4 momentti, joka koskee kiinteistön luovutuksesta annettavaa ilmoitusta. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.11.2019. Kumottavaksi tarkoitettu momentti siirtyy kuitenkin 5 momentiksi esityksellä HE 109/2017 vp, jolla pykälään lisätään uusi 2 momentti ensi vuoden alusta. Johtolausetta tulisi korjata säännösten yhteensovituksen vuoksi siten, että siinä esitetään kumottavaksi 29 §:n 5 momentti.

36 §:n 3 momentti ja 36 b §:n 5 momentti. Pykälät koskevat veronkorotusta ja myöhästymismaksua. Niissä säädetään myös tilanteista, joissa veronkorotus tai myöhästymismaksu voidaan jättää määräämättä. Säännöksiä tulisi tarkentaa perustuslakivaliokunnan lausunnossa esitetyin tavoin niin, että veronkorotus tai myöhästymismaksu *jätetään määräämättä* edellytysten täyttyessä.

12. Laki verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muuttamisesta. *Johtolause.* Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi mm. lain 18 §:n 1 momentin 11 kohta ja lisättäväksi samaan pykälään uusi 12 kohta. Muutoksen on tarkoitus tulla voimaan 1.5.2018. Lainkohtaan lisätään kuitenkin esityksellä HE 154/2017 vp uusi 12 kohta ensi vuoden alusta. Johtolausetta tulisi korjata säännösten yhteensovittamiseksi siten, että muutos kohdistetaan 12 kohtaan siinä muodossa kuin se on laissa (_ /2017) ja lakiin lisätään uusi 13 kohta.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

> *Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 97/2017 vp sisältyvät 3.—4., 6., 9.—11. ja 13.—42. lakiehdotuksen.*
>
> *Eduskunta hyväksyy muutettuna hallituksen esitykseen HE 97/2017 vp sisältyvät 1.—2., 5., 7.—8. ja 12. lakiehdotuksen.* ***(Valiokunnan muutosehdotukset)***

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Veronkantolaki

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan verotusmenettelystä annetussa laissa (1558/1995) ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa (768/2016) tarkoitettujen verojen ja maksujen maksamisessa, palauttamisessa ja perimisessä noudatettavaan menettelyyn. Lakia sovelletaan ennakkoperintälaissa (1118/1996) ja arvonlisäverolaissa (1501/1993) tarkoitettuihin veroihin myös siltä osin kuin niihin ei sovelleta oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annettua lakia, jollei asianomaisessa laissa toisin säädetä.

Lakia sovelletaan lisäksi muiden verojen ja maksujen kannossa, jos niin erikseen säädetään.

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

1) *verolla* 1 §:ssä tarkoitettuja veroja, maksuja ja muita suorituksia, jotka Verohallinto kantaa ja tilittää, sekä sellaista ulkomaan veroa, joka voidaan periä Suomessa joko vieraan valtion kanssa virka-avusta veroasioissa tehdyn sopimuksen (*virka-apusopimus*) tai keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (1562/2011) nojalla;

2) *verovelvollisella* 1 §:ssä mainittujen lakien mukaisessa verotuksessa verovelvollisia ja 1 §:ssä tarkoitetun veron suorittamiseen velvollisia;

3) *veronkannolla* verovarojen kantamiseen ja palauttamiseen kuuluvia toimenpiteitä sekä verovaroista pidettävää kirjanpitoa;

4) *veron perinnällä* Verohallinnon perintätoimia sekä muuta verovelkojen perintää tässä ja muussa laissa säädettyjä perintäkeinoja käyttäen;

5) *palautuksella* verovelvolliselle palautettavaa veroa, vieraasta valtiosta Suomeen siirrettyä veroa tai veron ennakkoa sekä niille laskettuja korkoja;

6) *palautuksen käyttämisellä* palautuksen käyttämistä verojen ja Verohallinnon muiden saatavien sekä muun viranomaisen saatavien suoritukseksi ennen palautettavan määrän maksamista verovelvolliselle;

7) *suoritusjärjestyksellä* sitä järjestystä, jossa maksu ja palautus käytetään veron maksuerän osien suoritukseksi;

8) *käyttöjärjestyksellä* sitä järjestystä, jossa maksu ja palautus käytetään veron maksuerien suoritukseksi;

9) *eräpäivällä* sitä veron määräämistä koskevaan päätökseen merkittyä taikka lain tai asetuksen mukaan määräytyvää päivää, jona vero on viimeistään maksettava.

3 §

Toimivaltainen viranomainen

Toimivaltainen viranomainen on Verohallinto.

4 §

Yhdessä kannettavat verot

Verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitetuista veroista valtionvero, kunnallisvero, kirkollisvero, vakuutetun sairausvakuutusmaksu ja henkilön yleisradiovero kannetaan yhdessä yhtenä verovuoteen kohdistuvana verona. Yhteisön tulovero ja yhteisön yleisradiovero kannetaan samoin yhdessä yhtenä verovuoteen kohdistuvana verona.

5 §

Veron suoritusjärjestys

Vero suoritetaan seuraavassa järjestyksessä:
1) verolle lasketut ja kertyneet viivästysseuraamukset;
2) veron pääoma;
3) huojennettu viivästyskorko;
4) veronkorotus.

Jos verovelan perintään sovellettavan muun lain säännökset poikkeavat 1 momentista, näin perityn määrän käsittelyssä noudatetaan asianomaista lakia. Jos perittävä määrä maksetaan Verohallinnolle tai perittävän määrän suoritukseksi käytetään palautusta, sovelletaan kuitenkin 1 momentissa säädettyä suoritusjärjestystä.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä veron suoritusjärjestyksestä.

6 §

Maksun ja palautuksen yleinen käyttöjärjestys

Maksua ja palautusta käytetään verojen suoritukseksi verojen vanhentumispäivän mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Samana päivänä vanhentuvien verojen suoritukseksi maksu ja palautus käytetään eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Myöhässä ilmoitetun oma-aloitteisen veron eräpäivänä pidetään tällöin päivää, jolloin veroilmoitus on annettu. Jos verot erääntyvät samana päivänä, maksu ja palautus käytetään verojen suoritukseksi seuraavassa järjestyksessä:

1) 4 §:ssä tarkoitetut verot ja maksut sekä ennakkoperintälain ja sairausvakuutuslain (1224/2004) nojalla maksuunpantu ennakko tai muu määrä;

2) ennakkoperintälaissa tarkoitetut ennakonpidätykset ja muut oma-aloitteisesti maksettavat verot, joilla on useita veronsaajia;

3) työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) mukaiset maksut;

4) kiinteistövero;

5) arvonlisäverot ja muut yksin valtiolle tulevat verot;
6) verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä ja oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä tarkoitetut laiminlyöntimaksut;
7) tämän lain 34 §:n nojalla takaisin perittävä palautus;
8) suhdannetalletus;
9) muut Verohallinnon saatavat.

Jos käytettävissä on useita maksuja tai palautuksia, niitä käytetään siinä järjestyksessä, jossa maksut on suoritettu tai palautukset ovat käytettävissä veron suoritukseksi. Jos maksu on suoritettu samana päivänä, jona palautus olisi 24 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla käytettävissä veron suoritukseksi, maksu käytetään ensin.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä maksun ja palautuksen yleisestä käyttöjärjestyksestä.

7 §

Eräät yhdessä käsiteltävät verot

Oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitettuja veroja sekä verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä tarkoitettua laiminlyöntimaksua käsitellään veronkannossa yhtenä verolajina tässä laissa säädetyllä tavalla lukuun ottamatta:
1) ennakkoperintälain 23 §:ssä tarkoitettua ennakonkantoa;
2) korkotulon lähdeverosta annetun lain (1341/1990) 12 §:ssä tarkoitettua koronsaajalle määrättävää lähdeveroa;
3) rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 11 §:n 2 momentissa tarkoitettua tulonsaajalle maksettavaa lähdeveron palautusta ja mainitun lain 3 luvussa säädetyistä tuloista suoritettavia veroja ja maksuja, jotka määrätään verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä;
4) arvonlisäveroa, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa tarkoitettua erityisjärjestelmää;
5) Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 6 §:ssä tarkoitettua lopullisen palkkaveron palauttamista.

8 §

Verovarojen maksuliike

Verot kannetaan sekä palautukset ja muut suoritukset maksetaan käyttäen valtion maksuliikepankeissa tätä tarkoitusta varten olevia Verohallinnon tilejä.

9 §

Verovarojen siirtoajankohta

Valtion maksuliikepankit siirtävät kunakin päivänä vastaanottamansa verovarat Verohallinnon tilille siten kuin valtion maksuliikkeen hoitamisesta tehdyssä sopimuksessa on sovittu.

Muut kuin 1 momentissa tarkoitetut rahalaitokset siirtävät kunakin päivänä vastaanottamansa verovarat päivittäin Verohallinnon tilille ensimmäisenä sellaisena maksupäivän jälkeisenä arkipäivänä, jona rahalaitos on yleisölle avoinna. Jos rahalaitos ei ole yleisölle avoinna maksupäivänä, varat on siirrettävä asianomaiselle tilille viimeistään toisena sellaisena maksupäivän jälkeisenä päivänä, jona rahalaitos on yleisölle avoinna.

10 §

Kirjanpito verovaroista

Verohallinto pitää verovarojen kirjanpitoa, jonka tulee sisältää tiedot kertyneistä ja palautetuista veroista sekä muista suorituksista. Verovarojen kirjanpidosta on käytävä ilmi valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) ja sen nojalla annettujen säännösten edellyttämät tiedot samoin kuin veronsaajille tehtävien tilitysten edellyttämät tiedot.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovarojen kirjanpito- ja kirjaamismenettelystä.

2 luku

Veron maksaminen

11 §

Maksupaikat ja maksun yhteydessä ilmoitettavat tiedot

Verot maksetaan rahalaitoksiin. Maksaja vastaa maksamisesta aiheutuvista kuluista. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään, mitkä maksupaikat ottavat maksuja vastaan perimättä siitä maksajalta kuluja.

Maksun yhteydessä on ilmoitettava maksun yksilöinnissä tarvittavat tiedot. Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä maksun yhteydessä ilmoitettavista tiedoista.

Verojen maksamisesta ulosottoviranomaiselle säädetään erikseen.

12 §

Veron eräpäivä

Vero on maksettava viimeistään veron määräämistä koskevaan päätökseen merkittynä eräpäivänä.

Edellä 7 §:ssä tarkoitettujen oma-aloitteisten verojen eräpäivästä säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 6 luvussa. Muu oma-aloitteinen vero kuin 7 §:ssä tarkoitettu vero on maksettava viimeistään laissa tai asetuksessa säädettynä eräpäivänä.

13 §

Veron maksupäivä

Vero katsotaan maksetuksi Verohallinnolle sinä päivänä, jona:
1) maksu on veloitettu maksajan tililtä; tai
2) maksu on maksettu käteisenä rahalaitokseen tai erikseen säädettyyn verojen maksupaikkaan.

Jos tietoa maksu- tai veloituspäivästä ei ole välitetty maksun mukana, vero katsotaan maksetuksi sinä päivänä, jona maksu on kirjattu Verohallinnon tilille.

14 §

Viivästysseuraamukset

Eräpäivän jälkeen suoritetulle verolle on maksettava viivästyskorkoa. Viivästyskoron laskemisesta säädetään veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995).

15 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset veron maksamisesta

Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään verojen kanto- ja maksuajat tai eräpäivät sekä kantoerien lukumäärän ja eräjaon perusteet, jollei muussa laissa tai sen nojalla muuta säädetä.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä maksamisessa noudatettavasta menettelystä.

3 luku

Maksun kohdistaminen ja käyttäminen

16 §

Maksun kohdistaminen

Maksaja voi kohdistaa maksun verovelvollisen kaikkien verojen suoritukseksi (*yleismaksu*). Maksu käytetään verovelvollisen erääntyneiden verojen ja Verohallinnon muiden saatavien suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Maksaja voi kohdistaa maksun yhden verolajin verojen suoritukseksi (*verolajimaksu*).

Jos maksaja kohdistaa maksun 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suoritukseksi, maksu käytetään näiden verojen suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään. Maksu käytetään 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suoritukseksi kuitenkin aikaisintaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 32 ja 34 §:ssä tarkoitettuna eräpäivänä.

Jos maksaja kohdistaa maksun muun verolajin kuin 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suoritukseksi, maksu käytetään kyseisen verolajin verojen erääntyneiden ja erääntymättömien saatavien suoritukseksi eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan noudattaen muutoin,

mitä 6 §:ssä säädetään. Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veroja sekä ennakkoperintälain tai sairausvakuutuslain nojalla määrättyä ennakkoa ja muuta määrää sekä tonnistoveroa pidetään verolajimaksua kohdistettaessa yhtenä verolajina.

Jos 3 tai 4 momentissa tarkoitetun maksun kohteena olevia veroja ei ole suorittamatta, maksu käytetään muiden erääntyneiden verojen ja Verohallinnon muiden saatavien suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Jos maksu on kohdistettu 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suoritukseksi, maksu käytetään muiden verojen suoritukseksi aikaisintaan sen kalenterikuukauden viimeisenä päivänä, jonka aikana maksu on suoritettu. Jos maksu palautetaan tätä aikaisemmin, se palautetaan kuitenkin noudattaen, mitä 5 luvussa säädetään.

Jos maksu on kohdistettu varainsiirtoveron suoritukseksi, maksua ei käytetä muiden verojen suoritukseksi ennen kuin maksu palautetaan. Maksu palautetaan noudattaen, mitä 5 luvussa säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitetun maksun käyttöjärjestyksestä voidaan poiketa verovelvollisen esittämän perustellun pyynnön vuoksi.

17 §

Maksun erityinen kohdistaminen

Maksaja voi kohdistaa maksun Verohallinnon yksilöimien saatavien suoritukseksi. Maksu käytetään näiden verojen suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Jos 1 momentissa tarkoitettuja yksilöityjä saatavia ei ole suorittamatta, maksu käytetään noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

18 §

Maksun käyttöjärjestyksestä poikkeaminen

Verohallinto voi käyttää maksun 16 §:ssä säädetystä poiketen viimeiseksi niiden saatavien suoritukseksi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottotoimin sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu maksajan kanssa tai joissa maksua tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevalle saatavalle maksajan edun vastaisesti.

Verohallinto voi käyttää maksun ensisijaisesti verovelvollisen omien verojen suoritukseksi ja sen jälkeen niiden verojen suoritukseksi, joista verovelvollinen on ~~53 §:n nojalla~~ vastuussa.

Maksua ei ilman verovelvollisen pyyntöä käytetä sellaisen veron tai sen osan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on kokonaan kielletty tai keskeytetty.

19 §

Kohdistamaton tai tunnistamaton maksu

Maksu, jota ei ole kohdistettu 16 tai 17 §:ssä tarkoitetulla tavalla, käytetään maksajan verojen suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Maksu, jota puutteellisten tunnistetietojen vuoksi ei ole voitu käyttää verojen suoritukseksi eikä palauttaa maksajalle, tuloutetaan valtiolle. Jos tarvittavat tiedot saadaan tuloutuksen jälkeen, maksu käytetään verojen suoritukseksi tunnistetietojen mukaisesti tai palautetaan maksajalle.

20 §

Aiheettoman maksun palauttaminen

Verohallinto palauttaa sille maksetun määrän verovelvollisen vaatimuksesta, jos se on maksettu erehdyksessä tai aiheettomasti. Jos maksun palauttamista koskevaa vaatimusta ei hyväksytä, Verohallinto antaa asiasta päätöksen. Verohallinto voi palauttaa aiheettomasti maksetun määrän myös omasta aloitteestaan varattuaan tarvittaessa verovelvolliselle tilaisuuden selvityksen antamiseen.

Palautettavaan määrään sovelletaan, mitä palauttamisesta 28 §:ssä ja 32 §:n 1 momentissa säädetään.

21 §

Tarkemmat määräykset maksun käyttämisestä

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä maksun käyttöjärjestyksestä, käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta ja maksun käyttämisessä noudatettavasta menettelystä.

4 luku

Palautuksen käyttäminen ja säilyttäminen

22 §

Palautuksen käyttäminen Verohallinnon saatavan suoritukseksi

Verohallinto käyttää palautuksen verovelvollisen erääntyneiden verojen tai muiden Verohallinnon saatavien suoritukseksi.

Palautus voidaan käyttää myös sellaisten verojen suoritukseksi, joista palautuksen saaja on vastuussa.

23 §

Palautuksen käyttäminen muun viranomaisen saatavan suoritukseksi

Jos palautusta ei käytetä Verohallinnon saatavien suoritukseksi ja se muutoin maksettaisiin verovelvolliselle, se voidaan käyttää palautuksen saajan muiden erääntyneiden ja maksamattomien valtion verojen, julkisoikeudellisten maksujen sekä niiden viivästysseuraamusten ja lykkäyskorkojen suoritukseksi, jos asianomainen viranomainen on pyytänyt sitä Verohallinnolta ennen palautuksen maksamista. Tämän lain 8 luvussa tarkoitetun verosta vapauttamista koskevan päätök-

sen perusteella syntynyttä palautusta ei kuitenkaan voida käyttää toisen viranomaisen saatavien suoritukseksi. Jos maksuvelvollinen on saamassa toiselta viranomaiselta palautuksen, se voidaan vastaavasti Verohallinnon pyynnöstä käyttää Verohallinnon saatavien suoritukseksi soveltaen tämän luvun säännöksiä.

Jos palautusta ei käytetä Suomen viranomaisten saatavien suoritukseksi, palautus voidaan käyttää sellaisen Suomessa perittävänä olevan veron suoritukseksi, jonka periminen perustuu virka-apusopimukseen tai 2 §:n 1 kohdassa mainittuun lakiin.

24 §

Palautuksen käyttämisen ajankohta

Palautus on käytettävissä erääntyneen veron suoritukseksi sinä päivänä, jona veron palauttamista koskeva päätös on tehty. Veronkantomenettelyssä tapahtuneen virheen korjaamiseen perustuva palautus on käytettävissä sinä päivänä, jona korjaus on tehty.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, 7 §:ssä tarkoitetun veron palautus on käytettävissä erääntyneen veron suoritukseksi seuraavasti:

1) arvonlisäverolain 147 a §:ssä ja 149 b §:n 3 momentissa tarkoitettu palautukseen oikeuttava arvonlisävero sinä päivänä, jona veroilmoitus tai sen oikaisuilmoitus on annettu, kuitenkin aikaisintaan palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron verokautta seuraavan kuukauden yleisenä eräpäivänä;

2) muu kuin 1 kohdassa tarkoitettu oikaisuilmoitukseen perustuva palautus sinä päivänä, jona oikaisuilmoitus on annettu, kuitenkin aikaisintaan verokauden veron eräpäivänä;

3) veron määräämistä tai päätöksen oikaisua verovelvollisen hyväksi koskevaan päätökseen tai muutoksenhakuun perustuva palautus sinä päivänä, jona päätös tehdään tai muutosverotus toimitetaan, kuitenkin aikaisintaan alkuperäisessä päätöksessä määrättynä eräpäivänä.

25 §

Palautuksen käyttämisen esteet

Palautusta ei käytetä:

1) vanhentuneen velan suoritukseksi;

2) ilman verovelvollisen pyyntöä sellaisen velan tai sen osan suoritukseksi, jonka täytäntöönpano on kokonaan kielletty tai keskeytetty.

Saatavan suoritukseksi ei käytetä:

1) erehdyksessä suoritetun veron palautusta;

2) palautusta, jota vastaavat varat on suoritettu jako-osuutena konkurssipesästä;

3) veronpalautusta, joka siirretään vieraalle valtiolle;

4) verotusmenettelystä annetun lain 22 a §:ssä tai oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 39 §:ssä tarkoitetun laiminlyöntimaksun palautusta.

Palautuksen saajan konkurssi tai palautuksen ulosmittaus eivät estä palautuksen käyttämistä Verohallinnon saatavan suoritukseksi.

26 §

Palautuksen käyttöjärjestys

Palautus käytetään verovelvollisen erääntyneiden verojen ja muiden Verohallinnon saatavien suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Edellä 7 §:ssä tarkoitetun veron palautus käytetään ensisijaisesti 7 §:ssä tarkoitettujen verojen suoritukseksi noudattaen, mitä 6 §:ssä säädetään.

Verohallinto voi käyttää palautuksen 1 ja 2 momentissa säädetystä poiketen viimeiseksi niiden saatavien suoritukseksi, joista on tehty maksujärjestely tai jotka on lähetetty perittäväksi ulosottotoimin sekä muissa vastaavissa tilanteissa, joissa käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta on sovittu palautuksen saajan kanssa tai joissa palautusta tulisi käytetyksi perintätoimen kohteena olevan saatavan suoritukseksi palautuksen saajan edun vastaisesti.

Verohallinto voi käyttää palautuksen ensisijaisesti verovelvollisen omien verojen suoritukseksi ja sen jälkeen niiden verojen suoritukseksi, joista verovelvollinen on ~~53 §:n nojalla~~ vastuussa.

27 §

Ilmoitus palautuksen käyttämisestä

Tieto palautuksen käyttämisestä merkitään 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvetoon. Tieto merkitään sen verovelvollisen tai verosta vastuussa olevan yhteenvetoon, jonka palautus on käytetty verojen suoritukseksi.

Asianosaiselle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen palautuksen käyttämistä, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Verohallinto korjaa palautuksen käyttämisessä tapahtuneen virheen noudattaen, mitä 72 §:ssä säädetään.

28 §

Palautuksen säilyttäminen

Jos veroja ei ole suorittamatta eikä palautusta ole käytettävä muiden saatavien suoritukseksi, Verohallinto voi verovelvollisen pyynnöstä säilyttää palautuksen tulevien maksuvelvoitteiden suoritukseksi.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä palautuksen säilyttämiseen liittyvistä verovelvollisia ja verolajia koskevista rajoituksista, aikarajoituksista ja euromääräisistä rajoituksista sekä muusta palautuksen säilyttämiseen liittyvästä menettelystä.

29 §

Tarkemmat määräykset palautuksen käyttämisestä

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä palautuksen käyttöjärjestyksestä, käyttöjärjestyksestä poikkeamisesta ja palautuksen käyttämisessä noudatettavasta menettelystä.

5 luku

Palauttaminen

30 §

Palautettavan määrän maksaminen

Verohallinto maksaa verovelvolliselle palautettavan määrän viivytyksettä sen jälkeen, kun oikeus palautukseen on selvitetty, ellei palautusta ole käytettävä veron tai muun saatavan suoritukseksi.

Palautettava määrä maksetaan euromääräisenä verovelvollisen ilmoittamalle pankkitilille. Jos verovelvollinen on ilmoittanut palautuksen maksamista varten ulkomailla sijaitsevan pankin tilin, verovelvollinen vastaa kuluista, jotka ulkomailla sijaitseva pankki perii palautuksen maksamisesta.

Palautettava määrä voidaan erityisestä syystä maksaa muulla tavoin kuin pankkitilille.

Yhteisön ja yhteisetuuden sekä muun verovelvollisen, joka on merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin, on ilmoitettava tilinumero sähköisesti. Verohallinto voi erityisestä syystä hyväksyä tilinumeron ilmoittamisen paperilla.

31 §

Ilmoittamisvelvollisuuden laiminlyönti palautuksen maksamisen esteenä

Jos verovelvollinen on laiminlyönyt 1 §:ssä tarkoitettuun lakiin perustuvan ilmoittamisvelvollisuuden taikka antanut ilmoituksen tai muun selvityksen olennaisesti puutteellisena, palautettava määrä maksetaan sen jälkeen, kun veron määrä on selvitetty. Verohallinto voi kuitenkin maksaa palautettavan määrän tai osan siitä ennen veron määrän selvittämistä, jos puute on vähäinen ja on todennäköistä, että palautusta tai sen osaa ei tarvita selvitettävänä olevan veron suoritukseksi.

32 §

Palautettavan määrän maksamista koskevat rajoitukset

Verohallinto maksaa palautettavat määrät verovelvolliselle, jos niiden palautusten ja maksujen yhteismäärä, joita ei ole käytetty verojen suoritukseksi, on vähintään 10 euroa. Palautettava määrä voidaan jättää maksamatta, jos sitä säilytetään tulevien maksuvelvoitteiden suoritukseksi 28 §:n nojalla.

Verohallinto ei maksa verovelvolliselle sellaista palautusta, joka on siirrettävä vieraalle valtiolle kansainvälisen verojen siirtämistä koskevan sopimuksen nojalla.

33 §

Palautuksen siirtäminen

Verovelvollinen ei voi Verohallintoa sitovasti siirtää toiselle oikeuttaan palautukseen.

34 §

Virheellisesti palautetun määrän periminen takaisin

Jos palautettu määrä on maksettu virheellisesti, Verohallinto määrää palautetun määrän perittäväksi takaisin. Päätös takaisin perimisestä on tehtävä kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jona palautettu määrä on maksettu. Asianosaiselle varataan tilaisuus selvityksen antamiseen ennen päätöksen tekemistä, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta.

Palautettu määrä voidaan jättää perimättä takaisin, jos:

1) palautettu määrä on vähäinen, eikä verovelvollisten tasapuolinen kohtelu tai muu syy edellytä takaisin perimistä; tai

2) takaisin periminen olisi ilmeisen kohtuutonta.

Takaisin perittävän määrän erääntymisajankohdasta säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Takaisin perittävä määrä on maksettava muutoksenhausta huolimatta, jollei Verohallinto tai muutoksenhakuviranomainen toisin määrää. Maksamisessa ja perimisessä noudatetaan, mitä tässä laissa säädetään verosta.

35 §

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön pyyntö täytäntöönpanon kieltämiseksi tai keskeyttämiseksi

Hakiessaan muutosta Verohallinnon, verotuksen oikaisulautakunnan tai hallinto-oikeuden päätökseen Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö voi pyytää muutoksenhakuviranomaiselta hallintolain (434/2003) 49 f §:ssä tai hallintolainkäyttölain (586/1996) 32 §:ssä tarkoitettua päätöksen täytäntöönpanon kieltoa tai keskeyttämistä.

Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön on seitsemän päivän kuluessa 1 momentissa tarkoitetun päätöksen tekemisestä ilmoitettava Verohallinnolle ja verovelvolliselle aikomuksestaan tehdä 1 momentissa tarkoitettu pyyntö.

Kun Verohallinto on saanut tiedon Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön 2 momentissa tarkoitetusta ilmoituksesta, Verohallinto ei palauta veroa ennen kuin muutoksenhakuviranomainen on ratkaissut oikeudenvalvontayksikön pyynnön täytäntöönpanon kiellosta tai keskeyttämisestä. Verohallinto palauttaa veron siltä osin kuin muutoksenhakuviranomainen hylkää oikeudenvalvontayksikön täytäntöönpanon kieltoa tai keskeyttämistä koskevan pyynnön, oikaisuvaatimuksen, valituksen tai valituslupahakemuksen.

36 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset palauttamisesta

Veronpalautusten maksuajankohdista säädetään valtiovarainministeriön asetuksella.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä palauttamisessa noudatettavasta menettelystä.

6 luku

Hyvityskorko ja palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron korko

37 §

Hyvityskorko

Hyvityskorkoa maksetaan:

1) oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitetulle palautettavalle verolle;

2) muulle palautettavalle verolle, jota palautettaessa on lain mukaan maksettava korkoa tai jota Verohallinto säilyttää tulevien maksuvelvoitteiden suoritukseksi;

3) maksulle, jota käytetään veron suoritukseksi myöhemmin kuin maksupäivänä sekä veron suoritukseksi tarkoitetulle maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla; varainsiirtoverolle kohdistetulle maksulle ei kuitenkaan makseta hyvityskorkoa.

Jos palautettavalle verolle on 1 momentin 1 tai 2 kohdan mukaan maksettava hyvityskorkoa, maksetaan hyvityskorkoa vastaavasti myös veron pääomaan liittyville viivästysseuraamuksille.

Jos asianomaisessa verolaissa ei toisin säädetä, korko lasketaan vuotuisena korkona, joka on kutakin kalenterivuotta edeltävänä puolivuotiskautena voimassa oleva korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko vähennettynä kahdella prosenttiyksiköllä. Korko on kuitenkin vähintään 0,5 prosenttia.

Korko lasketaan tässä pykälässä säädetyn mukaisesti myös, jos palautettava vero on peritty verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) perusteella ulosottotoimin.

Hyvityskorosta vastaa valtio. Verovelvolliselta takaisin peritty hyvityskorko tuloutetaan valtiolle.

Hyvityskorko ei ole tuloverotuksessa veronalaista tuloa.

38 §

Hyvityskoron laskeminen

Palautettavalle verolle lasketaan hyvityskorkoa veron suorittamispäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suoritukseksi. Palautettavalle verolle, jota Verohallinto säilyttää myöhempien verojen suoritukseksi ja jolle ei ole muussa laissa säädetty maksettavaksi korkoa, lasketaan hyvityskorkoa kuitenkin sitä päivää seuraavasta päivästä alkaen, jona palautukseen oikeuttava päätös on tehty.

Verotusmenettelystä annetun lain 50 §:ssä tarkoitetulle veronpalautukselle lasketaan hyvityskorkoa verovuoden päättymistä seuraavan toisen kuukauden ensimmäisestä päivästä. Jos vero on suoritettu verovuoden päättymistä seuraavan kuukauden jälkeen, hyvityskorkoa lasketaan maksupäivää seuraavasta päivästä. Korkoa lasketaan siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suoritukseksi.

Verotusmenettelystä annetun lain mukaan määrätylle verolle ja veronkorotukselle, jota palautetaan verotuksen muutoksen johdosta, lasketaan hyvityskorkoa 2 momentissa tarkoitetusta päivästä. Korkoa lasketaan siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suoritukseksi.

Jos 7 §:ssä tarkoitetun maksettavan veron määrä alenee, palautukselle lasketaan hyvityskorkoa 1 momentissa tarkoitettuun päivään. Koron laskeminen alkaa seuraavasti:

1) oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 32 §:ssä tarkoitettua eräpäivää seuraavasta päivästä;

2) veronkorotusta, laiminlyöntimaksua tai myöhästymismaksua palautettaessa oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 34 §:ssä tarkoitettua eräpäivää seuraavasta päivästä;

3) jos vero on suoritettu 1 tai 2 kohdassa tarkoitetun eräpäivän jälkeen, veron suorittamispäivää seuraavasta päivästä;

4) jos veron suoritukseksi on käytetty 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitettua palautukseen oikeuttavaa arvonlisäveroa, aikaisintaan kyseisen palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron verokauden eräpäivää seuraavasta päivästä.

Jos palautus johtuu verosta vapauttamista tai veron perimättä jättämistä koskevasta päätöksestä, palautukselle lasketaan hyvityskorkoa päätöspäivästä 1 momentissa tarkoitettuun päivään.

Kun palautusta käytetään Verohallinnon saatavan suoritukseksi, hyvityskorko ja viivästysseuraamukset lasketaan saatavan suorittamispäivään.

Maksulle, joka käytetään veron suoritukseksi myöhemmin kuin maksupäivänä, lasketaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona se käytetään veron suoritukseksi. Maksulle, joka palautetaan 20 §:n nojalla tai käytetään 23 §:n 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, lasketaan hyvityskorkoa maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä.

39 §

Palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron korko

Edellä 24 §:n 2 momentin 1 kohdassa tarkoitetulle palautukseen oikeuttavalle arvonlisäverolle lasketaan hyvityskorkoa palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron verokauden eräpäivää seuraavasta päivästä 38 §:n 1 momentissa säädettyyn päivään.

Jos palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron määrä suurenee, lisämäärälle lasketaan hyvityskorkoa siten kuin 1 momentissa säädetään.

Jos palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron määrä pienenee, liikaa palautettavaksi ilmoitetulle määrälle on maksettava veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain 5 a §:n mukaista viivästyskorkoa sitä päivää seuraavasta päivästä, jona liikaa palautettavaksi ilmoitettu määrä on käytetty veron suoritukseksi tai veloitettu Verohallinnon tililtä. Viivästyskorko lasketaan siihen päivään, jona liikaa palautettavaksi ilmoitettu määrä on tullut suoritetuksi. Hyvityskorko oikaistaan vastaamaan muuttunutta tilannetta.

40 §

Tarkemmat määräykset koron laskemisesta

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä hyvityskoron ja palautukseen oikeuttavan arvonlisäveron koron laskemisesta.

7 luku

Verojen perintä

41 §

Perintäkeinot

Selvitettyään verovelvollisen maksukykyä ja tarkoituksenmukaista perintäkeinoa Verohallinto voi verojen perimiseksi:

1) lähettää maksamatta jätetyn veron ulosottotoimin perittäväksi;
2) ryhtyä verojen maksujärjestelyyn;
3) hakea verovelvollisen konkurssiin;
4) käyttää puhevaltaa konkurssissa, sulautumisessa, jakautumisessa, kiinteistön pakkohuutokaupassa, julkisessa haasteessa, yrityksen saneerausmenettelyssä ja yksityishenkilön velkajärjestelyssä sekä muissa näihin rinnastettavissa tilanteissa;
5) ryhtyä tarvittaviin oikeudenkäynteihin;
6) ryhtyä turvaamistoimiin;
7) pyytää ja antaa kansainvälistä virka-apua siitä erikseen säädetyllä tavalla;
8) ilmoittaa verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 21 §:n mukaisesti julkaistaviksi tietoja maksamatta jätetyistä veroista.

Jollei tässä laissa toisin säädetä, verojen perimiseen ulosottotoimin ja perimisen turvaamiseen sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa sekä verojen ja maksujen perimisen turvaamisesta annetussa laissa (395/1973) säädetään.

42 §

Maksukehotus

Verohallinto toimittaa ennen perintätoimiin ryhtymistä maksamatta jätetystä verosta verovelvolliselle maksukehotuksen.

Vero voidaan lähettää ulosottotoimin perittäväksi tai tieto verovelasta voidaan merkitä verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain 20 a §:ssä tarkoitettuun verovelkarekisteriin tai mainitun lain 21 §:ssä tarkoitetulla tavalla julkaista vasta sen jälkeen, kun verovelvolliselle on lähetetty maksukehotus. Maksukehotuksessa on ilmaistava veron ulosottoa ja verovelan julkaisemista koskeva uhka ja asetettava määräaika, jonka kuluessa verovelvollisen tulee suorittaa vero näiden toimenpiteiden välttämiseksi.

Jos veroa peritään siitä vastuuseen määrätyltä, hänelle toimitetaan maksukehotus ennen kuin vero lähetetään ulosottotoimin perittäväksi.

Erityisestä syystä Verohallinto voi käyttää 41 §:ssä tarkoitettuja perintäkeinoja ilman, että maksamatta jätetystä verosta toimitetaan maksukehotus.

43 §

Maksujärjestelyn edellytykset

Verohallinto voi ryhtyä 41 §:ssä tarkoitettuun maksujärjestelyyn, jos verovelvollisen veronmaksukyky on tilapäisesti alentunut elatusvelvollisuuden, työttömyyden, sairauden tai heikentyneen maksuvalmiuden taikka muun erityisen syyn vuoksi.

Maksujärjestely tehdään sillä ehdolla, että se ei estä palautusten käyttämistä maksujärjestelyn kohteena olevan määrän sekä sille mahdollisesti perittävän koron suoritukseksi.

Maksujärjestely on erittäin painavista kohtuussyistä mahdollista tehdä myös siten, että korkoa ei peritä.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä maksujärjestelyyn ryhtymisestä, maksuajasta, maksujärjestelyn turvaavasta vakuudesta sekä muusta maksujärjestelyssä noudatettavasta menettelystä.

44 §

Suostumuksen antaminen ulkomailla toimeenpantavaan velkajärjestelyyn tai yrityssaneerukseen

Verohallinnolla on oikeus muun säännöksen estämättä suostua ulkomailla toimeenpantavaan, toimeenpanovaltion säännösten mukaiseen tai vapaaehtoiseen velkajärjestely- tai yrityssaneerausmenettelyyn.

45 §

Perintätoimenpiteistä luopuminen

Verohallinto voi olla ryhtymättä verojen perintään tai keskeyttää perinnän, jos perinnän ei arvioida johtavan tulokseen tai jos saavutettava tulos arvioidaan vähäiseksi. Perintä kuitenkin aloitetaan tai keskeytettyä perintää jatketaan silloin, kun sen voidaan olettaa johtavan tulokseen, joka ei ole vähäinen.

46 §

Tarkemmat määräykset verojen perinnästä

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verojen perintään liittyvästä menettelystä ja perintätoimenpiteiden täytäntöönpanosta.

8 luku

Verosta vapauttaminen

47 §

Verosta vapauttaminen

Verohallinto voi hakemuksesta myöntää vapautuksen tämän lain nojalla kannettavasta verosta tai maksusta sekä niiden viivästysseuraamuksista ja muista seuraamuksista. Vapautusta ei kuitenkaan voida myöntää tuloveron ennakosta ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä eikä korkotulon lähdeverosta. Vapautus voidaan myöntää osittain tai kokonaan.

Vapautus voidaan myöntää, jos:

1) vero- tai maksuvelvollisen veronmaksukyky on sairauden, työttömyyden, elatusvelvollisuuden tai muun vastaavan syyn vuoksi olennaisesti alentunut;

2) vapautuksen myöntämiseen on verovelvollisen velkajärjestelyn vuoksi erityisiä syitä; tai

3) veron periminen on muusta erityisestä syystä ilmeisesti kohtuutonta.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, vapautus perintöverosta ja lahjaverosta voidaan myöntää, jos:

1) veron periminen ilmeisesti vaarantaisi maa- tai metsätalouden tai muun yritystoiminnan jatkuvuuden tai työpaikkojen säilyvyyden; tai

2) pesäosuuden tai lahjan arvo on verovelvollisuuden alkamisen jälkeen olennaisesti vähentynyt ja vapautuksen myöntämiseen on siihen liittyviä erityisiä syitä.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, vapautus kiinteistöverolain (654/1992) 12 a §:n mukaan määrätystä kiinteistöverosta voidaan myöntää, jos rakennushanke on viivästynyt muusta syystä kuin rakennuspaikan omistajan omasta menettelystä.

Verosta myönnetty vapautus koskee myös viivästysseuraamuksia ja muita seuraamuksia. Verohallinto voi erikseen myöntää vapautuksen viivästysseuraamuksista ja muista seuraamuksista silloinkin, kun ne on tilitettävä muulle veronsaajalle kuin valtiolle, sekä silloin, kun kunta on 48 §:n mukaisesti ilmoittanut ratkaisevansa kunnallisveron tai kiinteistöveron vapauttamista koskevat asiat.

Valtiovarainministeriö voi ottaa Verohallinnossa käsiteltävän periaatteellisesti tärkeän verosta vapauttamista koskevan asian ratkaistavakseen.

Mitä tässä pykälässä säädetään verovelvollisesta, sovelletaan vastaavasti verosta vastuussa olevaan.

Tämän pykälän nojalla annettuun päätökseen ei saa hakea muutosta.

48 §

Kunnan ratkaisuvalta

Kunta voi tehdä Verohallinnolle kunnallisveron ja kiinteistöveron ratkaisuvaltaa koskevan ilmoituksen, jolloin ilmoituksensa mukaisesti kunta ratkaisee kunnallisverosta tai kiinteistöverosta vapauttamista koskevat asiat noudattaen, mitä 47 §:ssä säädetään.

Kunnan ratkaisuvalta on voimassa kolme kalenterivuotta. Kunnan on tehtävä ilmoitus Verohallinnolle ennen kolmen vuoden ajanjakson alkua. Ilmoituksen antamisen ajankohdasta määrä-

tään Verohallinnon päätöksellä. Kunnan ratkaisuvalta koskee niitä kunnallisveroa tai kiinteistöveroa koskevia hakemuksia, jotka ovat tulleet vireille ajanjakson aikana.

Jos valtioneuvosto on kuntarakennelain (1698/2009) 21 §:n nojalla päättänyt 2 momentissa tarkoitetun kolmen vuoden ajanjakson aikana tapahtuvasta kuntajaon muuttamisesta, jossa kunnat yhdistetään perustamalla uusi kunta, Verohallinto varaa tarvittaessa uudelle kunnalle tilaisuuden tehdä ratkaisuvaltaa koskeva ilmoitus jäljellä olevaksi ajanjaksoksi.

49 §

Erityinen verosta vapauttaminen

Verohallinto voi vero- tai maksuvelvollisen hakemuksesta tai omasta aloitteestaan myöntää verosta tai maksusta sekä veronkorotuksesta ja viivästysseuraamuksesta tai muusta seuraamuksesta vapautuksen osittain tai kokonaan, jos:

1) Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö on hakenut muutosta vero- tai maksuvelvollisen verotukseen tai muutoksenhakuelimen päätökseen tulkinnanvaraisessa asiassa, josta ei ole vakiintunutta oikeuskäytäntöä;

2) muutoksenhaun johdosta kyseiselle vero- tai maksuvelvolliselle on määrätty veroa tai maksua;

3) asiassa on saatu korkeimman hallinto-oikeuden päätös; ja

4) verosta vapauttaminen on vero- tai maksuvelvollisten yhdenvertaisen kohtelun turvaamiseksi tärkeää.

Jos kunta ratkaisee kunnallisveroa koskevat asiat 48 §:n nojalla, Verohallinto ratkaisee kuitenkin tässä pykälässä tarkoitetut asiat kuultuaan asianomaista kuntaa ja seurakuntaa.

9 luku

Vanhentuminen

50 §

Veron vanhentuminen

Verojen ja niiden liitännäiskustannusten vanhentumiseen sovelletaan verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 20 ja 20 a §:ää sekä 21 §:n 1 ja 2 momenttia, jollei jäljempänä toisin säädetä.

Jos oma-aloitteisia veroja koskeva veroilmoitus annetaan myöhässä, se osa verokauden verosta, jota ilmoitus koskee, vanhentuu viiden vuoden kuluttua ilmoituksen antamista seuraavaa yleistä eräpäivää seuraavan kalenterivuoden alusta.

Ennakkoperintälain nojalla määrätty ennakko vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen kalenterivuoden alusta, jona päättyy sen verovuoden verotus, jonka veron suoritukseksi ennakko on määrätty.

51 §

Takaisin perittävän määrän vanhentuminen

Edellä 34 §:n nojalla takaisin perittäväksi määrätty määrä vanhentuu viiden vuoden kuluttua eräpäivää seuraavan kalenterivuoden alusta.

52 §

Palautuksen ja maksun sekä niille maksettavan koron vanhentuminen

Palautus ja sille maksettava korko vanhentuvat viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen kalenterivuoden alusta, jona palautusta koskeva päätös on tehty.

Jos 20 §:ssä tarkoitettua aiheetonta maksua ei ole puutteellisten maksutietojen vuoksi voitu palauttaa verovelvolliselle, maksu ja sille maksettava korko vanhentuvat viiden vuoden kuluttua sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin maksu on suoritettu.

Verohallinto voi erityisestä syystä asianosaisen vaatimuksesta palauttaa vanhentuneen palautuksen tai maksun.

Vanhentuneet palautukset ja maksut tuloutetaan korkoineen valtiolle.

10 luku

Vastuu verosta

53 §

Verosta vastuussa oleva

Verovelvolliselta tämän lain nojalla kannettavasta verosta ovat kuin omasta verostaan vastuussa:

1) avoimen yhtiön yhtiömies;
2) kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies;
3) kuolinpesän osakas;
4) yhteisetuuden osakas osuuttaan vastaavalta osalta.

Kuolinpesä vastaa kuolinpesään kuuluvilla varoilla vainajan verosta. Jos kuolinpesä on jaettu, osakas on vastuussa osuuttaan vastaavasta osasta vainajan veroa pesäosuutensa määrällä.

Konkurssipesä vastaa kiinteistöverosta, joka määrätään konkurssipesän varallisuuteen kuuluvasta kiinteistöstä konkurssin alkamisvuotta seuraavilta vuosilta.

Jos kiinteistö on hankittu yhtiön tai muun perustettavan yhteisön lukuun, yhtiö tai muu yhteisö vastaa kiinteistöstä määrätystä kiinteistöverosta siltä vuodelta, jona yhteisö on merkitty kaupparekisteriin, yhdistysrekisteriin tai muuhun vastaavaan rekisteriin.

Osakeyhtiö tai osuuskunta vastaa verosta, joka on määrätty osakeyhtiön tai osuuskunnan puolesta toimineelle sellaisesta toiminnasta, jota tämä on harjoittanut osakeyhtiön tai osuuskunnan lukuun ennen sen perustamista. Osakeyhtiö tai osuuskunta vastaa tällaisesta verosta kuin omasta verostaan.

Jos muussa verotusta koskevassa laissa säädetään 1—5 momentissa säädetystä poikkeavasti, noudatetaan kyseisen lain säännöksiä.

54 §

Vastuuseen määrääminen

Verohallinto määrää veron verovelvollisen ja verosta vastuussa olevien yhteisvastuullisesti maksettavaksi. Vastuussa olevat merkitään Verohallinnon verotuspäätökseen, 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvetoon tai suorittamatta jääneistä veroista verovelvolliselle toimitettuun muuhun ilmoitukseen.

Jollei 1 momentissa tarkoitettua merkintää vastuusta ole tehty, Verohallinnon on varattava vastuuseen määrättävälle tilaisuus selvityksen antamiseen ja tehtävä erillinen päätös siitä, että tämä määrätään yhteisvastuullisesti verovelvollisen kanssa vastuuseen veron maksamisesta. Päätös vastuuseen määräämisestä on annettava tiedoksi vastuuseen määrätylle viimeistään 60 päivää ennen kuin verotusmenettelystä annetun lain 64 §:n 1 momentissa tai oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 61 §:n 1 momentissa säädetty muutoksenhakuaika päättyy.

Jos muussa verotusta koskevassa laissa säädetään 1 ja 2 momentissa säädetystä poikkeavasti, noudatetaan kyseisen lain säännöksiä.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä vastuuseen määräämistä koskevasta menettelystä.

11 luku

Kansainvälinen verovarojen siirtäminen

55 §

Toimivalta kansainväliseen verovarojen siirtämiseen

Verohallinto voi siirtää ennakkoja tai muita verovaroja vieraalle valtiolle sellaisen kansainvälisen sopimuksen määräysten nojalla, jonka tarkoituksena on välttää veron ennakon periminen useammassa kuin yhdessä valtiossa tai säännellä verovarojen siirtämistä valtioiden kesken (*veronkantosopimus*).

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovarojen siirtämistä koskevasta menettelystä.

56 §

Siirrettävät verovarat

Seuraavia verovaroja voidaan siirtää vieraaseen valtioon:

1) ennakkoperintälain nojalla ennakonpidätyksinä kertyneet varat;

2) verotusmenettelystä annetun lain 50 §:ssä tarkoitettu veronpalautus ja 76 §:ssä tarkoitettu verotuksen muutoksen johdosta palautettava määrä;

3) rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain mukainen lähdeveron palautus;

4) veron määrä silloin, kun Suomi luopuu tulon verottamisesta Suomen ja vieraan valtion välillä kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi tehdyn kansainvälisen sopimuksen nojalla.

57 §

Palautusilmoitus ja maksamisen lykkääminen

Jos 56 §:n 1—3 kohdassa tarkoitettu palautus ilmeisesti aiheutuu veronkantosopimuksen tai verosopimuksen soveltamisesta, palautuksesta on ilmoitettava asianomaisen vieraan valtion viranomaiselle. Sen maksamista on lykättävä siten kuin veronkantosopimuksessa määrätään.

Jos tulon verottamisesta Suomessa luovutaan verosopimuksen nojalla, palautuksen maksamista on lykättävä siten kuin veronkantosopimuksessa määrätään.

58 §

Verovarojen siirtämisen edellytykset

Varojen siirtämisen edellytyksenä on, ettei siirrettäviä varoja ole verosopimuksen nojalla käytetty Suomessa toimitetussa verotuksessa verovelvollisen verojen suoritukseksi ja että siirrettävä varat voidaan käyttää verovelvollisen verojen suoritukseksi toisessa sopimusvaltiossa.

Ennakonpidätyksinä kertyneet varat voidaan siirtää toisen sopimusvaltion viranomaisen pyynnöstä ennen verotusmenettelystä annetun lain 49 §:ssä tarkoitettua verotuksen päättymistä silloin, kun on ilmeistä, että veronkantosopimuksessa ja verosopimuksessa määrätyt edellytykset varojen siirtämiselle ovat olemassa ja ennakonpidätykset voitaisiin verotusmenettelystä annetussa laissa tarkoitetuin tavoin lukea verovelvollisen hyväksi Suomessa.

Jos 1 momentissa säädetyt edellytykset täyttyvät, on vieraan valtion viranomaisen pyynnöstä asianomaiselle viranomaiselle siirrettävä 56 §:ssä tarkoitetut verovarat.

59 §

Suomeen siirretyn veron palauttaminen verovelvolliselle

Verovelvolliselle palautetaan vieraasta valtiosta Suomeen siirretty vero tai veron ennakko, jota ei ole käytetty verovelvollisen verojen tai maksamatta jätettyjen määrien suoritukseksi.

12 luku

Muutoksenhaku

60 §

Oikaisuvaatimus verotuksen oikaisulautakunnalle

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta tämän lain nojalla annettuun päätökseen. Verosta vastuussa oleva saa hakea muutosta palautuksen käyttämistä koskevaan päätökseen vain, jos hänelle tulevaa palautusta on käytetty niiden verojen suoritukseksi, joista hän on vastuussa.

Muutosta haetaan verotuksen oikaisulautakunnalta kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Oikaisuvaatimus on tehtävä 60 päivän kuluessa siitä, kun muutoksenhakija on saanut tiedon Verohallinnon päätöksestä. Veronsaajien oikeudenvalvontayksikön määräaika lasketaan päätöksen tekemisestä.

Muutoin sovelletaan, mitä oikaisuvaatimusta koskevasta menettelystä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

61 §

Valitus hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiiriin verovelvollisen tai verosta vastuussa olevan kotikunta Verohallinnon päätöstä tehtäessä kuului. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

62 §

Valitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

63 §

Ennakkopäätösvalitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen

Verovelvollinen, verosta vastuussa oleva ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta verotuksen oikaisulautakunnan päätökseen hallinto-oikeuden asemesta korkeimmalta hallinto-oikeudelta, jos korkein hallinto-oikeus myöntää ennakkopäätösvalitusta koskevan valitusluvan. Muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 71 a—71 d §:ssä säädetään.

64 §

Muutoksenhaku vastuumääräykseen ja vastuumääräyksen oikaiseminen

Vastuumääräyksen oikaisemiseen ja muutoksenhakuun sovelletaan, mitä verotusta koskevasta oikaisusta ja muutoksenhausta säädetään. Edellä 54 §:n 2 momentissa tarkoitettuun vastuuseen määräämistä koskevaan Verohallinnon päätökseen haetaan kuitenkin muutosta noudattaen, mitä 60—62 §:ssä säädetään.

65 §

Päätöksen muuttaminen muutoksenhaun johdosta

Jos muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella vero on poistettava tai sitä on alennettava, Verohallinto palauttaa liikaa maksetun veron korkoineen.

Jos muutoksenhaun johdosta annetun päätöksen perusteella veroa on korotettava, Verohallinto perii maksamattoman veron korkoineen.

66 §

Perustevalitus

Tässä laissa tarkoitettuihin Verohallinnon tehtäväalaan kuuluviin asioihin ei sovelleta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain perustevalitusta koskevia säännöksiä.

67 §

Muut muutoksenhakua koskevat säännökset

Tässä laissa tarkoitettu vero on maksettava muutoksenhausta huolimatta.

13 luku

Erinäiset säännökset

68 §

Myöhästymismaksun perimättä jättäminen

Verohallinto voi jättää oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 35 §:ssä tarkoitetun myöhästymismaksun osaksi tai kokonaan perimättä, jos mainitun lain 16 §:ssä tarkoitetun veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä, pätevästä syystä tai muusta erityisestä syystä.

Valtiovarainministeriön asetuksella voidaan säätää, että myöhästymismaksuja ei peritä ajalta, jolta veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisista riippumattomien esteiden vuoksi.

69 §

Päätöksen sisältö

Tämän lain nojalla annetusta päätöksestä on käytävä ilmi päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen, verovelvollisen yksilöintitiedot, päätöksen perustelut ja tieto siitä, miten asia on ratkaistu.

Päätös voidaan jättää perustelematta silloin, kun perusteleminen on ilmeisen tarpeetonta.

70 §

Yhteenveto

Verohallinto muodostaa verovelvolliselle kalenterikuukauden jaksolta yhteenvedon. Yhteenvetoon merkitään:

1) tiedot siitä, minkä verojen suoritukseksi maksut ja palautukset on käytetty;
2) tiedot suorittamatta olevista veroista;
3) 42 §:ssä tarkoitettu maksukehotus;
4) oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 35 §:ssä tarkoitettua myöhästymismaksua koskeva päätös ja mainitun lain 43 §:n 3 momentissa tarkoitettua arvioverotuksen poistamista koskeva päätös.

Yhteenvetoon voidaan merkitä myös muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja tietoja.

Yhteenveto muodostetaan viimeistään viidentenä päivänä kalenterikuukauden päättymisestä.

Yhteenveto voidaan erityisestä syystä muodostaa verovelvolliselle harvemmin kuin kerran kuukaudessa.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä yhteenvetoon merkittävistä tiedoista ja yhteenvedon muodostamisesta.

71 §

Tiedoksianto

Tämän lain nojalla annettava päätös tai muu asiakirja on annettava tiedoksi verovelvolliselle. Jos asia koskee 53 §:ssä tarkoitettua verosta vastuussa olevaa, tiedoksianto on toimitettava verosta vastuussa olevalle.

Tiedoksiantoon sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 26 c ja 26 d §:ssä säädetään.

Edellä 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvetoon sisältyvät tiedot sekä tämän lain nojalla annettu päätös annetaan verovelvolliselle tiedoksi sähköisesti. Verovelvollisen katsotaan saaneen yhteenvetoon sisältyvät tiedot seitsemäntenä päivänä sen kalenterikuukauden päättymisestä, jolta yhteenveto on muodostettu. Verovelvollisen katsotaan saaneen tiedon tämän lain nojalla annetusta

päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen tekemisestä. Verovelvollisen pyynnöstä yhteenveto ja päätökset voidaan lisäksi lähettää postitse.

Yhteenveto ja tämän lain nojalla annetut päätökset annetaan kuitenkin tiedoksi hallintolain (434/2003) 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona sellaiselle luonnolliselle henkilölle tai kuolinpesälle, joka ei ole antanut suostumustaan sähköiseen tiedoksiantoon ja jota:

1) ei ole merkitty ennakkoperintälain 31 §:ssä tarkoitettuun työnantajarekisteriin, ja

2) ei ole merkitty arvonlisäverolain 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin tai joka ei harjoita muuta arvonlisäverollista toimintaa kuin metsätaloutta.

Edellä 4 momentissa tarkoitettu yhteenveto annetaan kuitenkin tiedoksi sähköisesti, jos yhteenvetoon ei merkitä muita 70 §:n 1 momentissa tarkoitettuja tietoja kuin tieto maksujen tai alle 10 euron suuruisen palautuksen käyttämisestä verojen suoritukseksi taikka tieto suorittamatta olevista veroista.

Jos yhteenvetoa tai päätöstä ei voida tietoliikennehäiriön tai muun vastaavan teknisen häiriön vuoksi antaa tiedoksi sähköisen asiointipalvelun välityksellä, se annetaan tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Verohallinto voi antaa tarkempia määräyksiä verovelvolliselle toimitettavan yhteenvedon tiedoksi antamisesta.

72 §

Virheen korjaaminen

Jos asiaa ei ole ratkaistu valitukseen annetulla päätöksellä eikä 34 §:stä muuta johdu, Verohallinto korjaa kantomenettelyssä tapahtuneen virheen omasta aloitteestaan taikka verovelvollisen tai verosta vastuussa olevan vaatimuksesta viipymättä virheen havaitsemisen jälkeen.

Verovelvolliselle varataan tilaisuus selvityksen antamiseen ennen virheen korjaamista, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Virhe voidaan jättää korjaamatta, jos se on vähäinen eikä siitä aiheudu verovelvolliselle vahinkoa tai jos verovelvollisen perusteetta hyväkseen saama määrä on vähäinen, eikä verovelvollisten tasapuolinen kohtelu tai muu syy edellytä korjaamista.

73 §

Määräaika virheen korjaamiselle

Edellä 72 §:ssä tarkoitettu virhe voidaan korjata kolmen vuoden kuluessa sen kalenterivuoden päättymisestä, jolloin on muodostettu se yhteenveto, johon korjattavaksi vaadittu toimenpide tai tieto on merkitty tai olisi pitänyt merkitä.

Korjaaminen voidaan tehdä 1 momentissa tarkoitetun määräajan jälkeenkin, jos korjaamista koskeva vaatimus on saapunut Verohallinnolle määräajan kuluessa.

74 §

Eräpäivän siirtyminen

Määräpäivän siirtymisestä säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetun lain (150/1930) 5 §:ssä. Maksettavan tai palautettavan määrän voi suorittaa seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä myös, jos eräpäivä tai maksupäivä on päivä, jona pankkien keskinäisissä maksuissaan yleisesti käyttämät maksujärjestelmät eivät ole Suomen säädöskokoelmassa julkaistavan Suomen Pankin ilmoituksen mukaan käytössä.

75 §

Asiakirjojen toimittaminen sähköisesti

Verohallinnon asiakirjat, jotka annetaan tiedoksi sähköisesti, annetaan tiedoksi yleisessä tietoverkossa olevan sähköisen asiointipalvelun välityksellä.

Tässä laissa tarkoitettujen ilmoitusten ja asiakirjojen antamisesta sähköisesti säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Sähköisesti Verohallinnolle annettu asiakirja on varmennettava sähköisellä allekirjoituksella tai muulla hyväksyttävällä tavalla.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset siitä, mitä sähköistä menettelyä käyttäen ja millä tavoin varmennettuina ilmoituksia ja asiakirjoja voidaan toimittaa Verohallinnolle sähköisesti.

14 luku

Voimaantulo

76 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan veronkantolaki (769/2016).

77 §

Siirtymäsäännökset

Muutoksenhaussa ennen lain voimaantuloa annettuun Verohallinnon päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa kantomenettelyssä tapahtuneen virheen korjaamista ja virheellisesti maksetun palautuksen takaisinperimistä koskevaan menettelyyn sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain voimaantuloa edeltävältä ajalta palautukselle maksettavaan hyvityskorkoon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita palautuskorkoa koskevia säännöksiä. Hyvityskorkoa kos-

kevia säännöksiä sovelletaan 4 §:ssä tarkoitetun veron palautukselle maksettavaan korkoon ensimmäisen kerran yhteisön ja yhteisetuuden verotuksessa verovuonna 2020 ja muun verovelvollisen verotuksessa verovuodesta 2019 alkaen. Tätä aiemmilta verovuosilta veronpalautukselle maksettavaan korkoon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Ennen lain voimaantuloa määrätyn tuloveron ennakon vanhentumiseen sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Jos muualla lainsäädännössä viitataan kumottuun veronkantolakiin, sillä tarkoitetaan viittausta tämän lain säännöksiin.

2.

Laki

veronkantolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veronkantolain (769/2016) 24 a §:n 2 momentti, 50 §:n 1 momentti ja 53 §:n 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 24 a §:n 2 momentti ja 53 §:n 3 momentti laissa 52/2017, seuraavasti:

24 a §

Verolajille kohdistetun maksun käyttöjärjestys

— —

Maksu käytetään 1 momentissa tarkoitetun verolajin verojen erääntyneiden ja erääntymättömien saatavien suoritukseksi niiden eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan~~vanhentumispäivän mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan. Samana päivänä vanhentuvat verot suoritetaan eräpäivien mukaisessa järjestyksessä vanhimmasta uusimpaan.~~ Edellä 4 §:ssä tarkoitettuja veroja, ennakkoperintälain tai sairausvakuutuslain nojalla määrättyä ennakkoa ja muuta määrää sekä tonnistoveroa pidetään maksua kohdistettaessa yhtenä verolajina.

— —

50 §

Verosta vapauttaminen

Verohallinto voi hakemuksesta myöntää vapautuksen tämän lain nojalla kannettavasta verosta tai maksusta sekä niiden viivästysseuraamuksista ja muista seuraamuksista. Vapautusta ei kuitenkaan voi myöntää tuloveron ennakosta ennen verovuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä eikä korkotulon lähdeverosta. Vapautus voi olla osittainen tai täydellinen.

— —

53 §

Vanhentuminen

— —

Poiketen siitä, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain 20 ja 20 a §:ssä säädetään, ennakkoperintälain nojalla määrätty ennakko vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona päättyy sen verovuoden verotus, jonka veron suoritukseksi ennakko on määrätty.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 53 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran verovuoden 2018 veron suoritukseksi määrättävään ennakkoon. Tätä aiemmin verovuosien veron suoritukseksi määrättävään ennakkoon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

3.

Laki

tuloverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tuloverolain (1535/1992) 1 §:n 2 momentti, 82 §:n 2 momentti ja 112 §:n 2 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti laissa 776/2016 ja 112 §:n 2 momentti laissa 1565/1995, seuraavasti:

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2017 vp

1 §

Tulovero ja veronsaajat

— —

Pääomatulosta suoritetaan veroa valtiolle. Kuntien oikeus pääomatulojen verotuksen tuottoon otetaan huomioon jaettaessa verotuloja siten kuin jäljempänä tässä laissa ja veronkantolaissa (/) säädetään.

— —

82 §

Stipendi, apuraha ja tunnustuspalkinto

— —

Muulta kuin valtiolta, kunnalta tai muulta julkisyhteisöltä taikka Pohjoismaiden neuvostolta saadut stipendit, opintorahat ja muut apurahat sekä palkinnot ovat kuitenkin veronalaista tuloa siltä osin, kuin niiden sekä julkisyhteisöiltä ja Pohjoismaiden neuvostolta saatujen stipendien, muiden apurahojen, opintorahojen ja palkintojen yhteenlaskettu määrä tulon hankkimisesta ja säilyttämisestä johtuneiden menojen vähentämisen jälkeen verovuonna ylittää valtion taiteilija-apurahan vuotuisen määrän. Stipendit, opintorahat ja muut apurahat sekä palkinnot ovat sen verovuoden tuloa, jona ne maksetaan.

— —

112 §

Eläketulon jaksottaminen

— —

Vaatimus eläketulon jaksottamisesta on tehtävä ennen eläkkeen maksuvuodelta toimitettavan verotuksen päättymistä. Toimitettujen verotusten osalta noudatetaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään verotuksen oikaisusta verovelvollisen vahingoksi ja seurannaismuutoksesta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 1 §:n 2 momentti tulee kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Lain 82 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2019 toimitettavassa verotuksessa. Lain 112 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa.

_____

4.

Laki

työnantajan sairausvakuutusmaksusta annetun lain 2 ja 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan työnantajan sairasvakuutusmaksusta annetun lain (771/2016) 2 § ja 9 §:n 2 momentti seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, työnantajan sairausvakuutusmaksun verotusmenettelystä ja muutoksenhausta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa (768/2016) ja veronkannosta veronkantolaissa (/).

9 §

Työnantajan sairausvakuutusmaksun palauttaminen

— —

Jos työnantajalle on maksettu palkansaajalle myönnettyä lakiin perustuvaa eläkettä tai päivärahaa tai muuta ansionmenetystä korvaavaa etuutta siltä ajalta, jolta työnantaja on maksanut palkkaa, työnantajalla on oikeus saada maksamansa työnantajan sairausvakuutusmaksu Verohallinnolta takaisin siltä osin kuin se vastaa työnantajalle maksettua suoritusta.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 2 § tulee kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

_____

5.

Laki

verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 1 §:n 3 momentti, 2 §:n 2 momentti, 7 §:n 1—4 ja 7 momentti, 8 §:n 3 momentti, 32, 34 a ja 49 §, 65 a §:n 5 momentin 6 kohta, 71 c §:n 3 momentti ja 71 e §,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti ja 71 e § laissa 772/2016, 2 §:n 2 momentti ja 34 a § laissa 50/2017, 7 §:n 1—4 ja 7 momentti laissa 1145/2005, 8 §:n 3 momentti ja 49 § laissa 520/2010, 32 § laeissa 907/2001, 565/2004, 1079/2005, 1041/2006 ja 1489/2016, 65 a §:n 5 momentin 6 kohta laissa 772/2016 ja 71 c §:n 3 momentti laissa 875/2012, sekä

lisätään 8 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 520/2010, uusi 4 momentti, 27 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 477/1998, uusi 3 momentti, lakiin uusi 32 a ja 32 b §, lakiin siitä lailla 477/1998 kumotun 33 §:n tilalle uusi 33 §, lakiin uusi 51 a § sekä 65 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 772/2016, uusi 4 momentti, jolloin nykyinen 4—7 momentti siirtyvät 5—8 momentiksi, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— —

Verovelvollisuudesta säädetään erikseen. Verojen suoritukseksi toimitetaan verovuoden aikana ennakkoperintä sen mukaan kuin tässä laissa ja ennakkoperintälaissa (1118/1996) säädetään. Verot kannetaan siten kuin tässä laissa ja veronkantolaissa (/) säädetään.

2 §

Soveltamisalan täsmentäminen

— —

Tämän ja muun lain veroa koskevia säännöksiä sovelletaan myös veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) tarkoitettuun huojennettuun viivästyskorkoon ja veronkantolain 37 §:ssä tarkoitettuun hyvityskorkoon palautusta maksettaessa.

— —

7 §

Velvollisuus antaa veroilmoitus tai muu ilmoitus

Verovelvollisen on verotusta varten ilmoitettava Verohallinnolle veronalaiset tulonsa, niistä tehtävät vähennykset, tiedot varoistaan ja veloistaan sekä muut verotukseen vaikuttavat tiedot.

Verohallinto lähettää luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle, jolla voidaan olettaa olleen verovuonna veronalaista tuloa tai 10 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettuja varoja tai velkoja, Verohallinnolla olevien tietojen perusteella esitäytetyn veroilmoituksen.

Verovelvollisen on tarkistettava esitäytetyssä veroilmoituksessa olevat tiedot. Jos tiedoissa on puutteita tai virheitä, verovelvollisen on annettava veroilmoitus ilmoittamalla puuttuvat ja korjatut tiedot Verohallinnolle. Elinkeinotoiminnan ja maatalouden veroilmoitus on aina annettava. Metsätaloutta harjoittavan verovelvollisen on annettava metsätaloutta koskeva veroilmoitus. Metsätalouden veroilmoitusta ei kuitenkaan tarvitse antaa, jos verovelvollisella ei ole verovuonna ollut metsätalouden tuloa, vähennyksiä tai muita verotukseen vaikuttavia tietoja.

Siltä osin kuin verovelvollinen ei ilmoita muutoksia esitäytettyyn veroilmoitukseen, hänen katsotaan antaneen veroilmoituksen esitäytetyssä veroilmoituksessa olevien tietojen mukaisena.

— —

Veroilmoituksen on velvollinen antamaan jokainen, jolta Verohallinto sitä erikseen vaatii.

— —

8 §

Veroilmoituksen tai muun ilmoituksen antaminen

— —

Verohallinnon on varattava verovelvolliselle kohtuullinen aika esitäytetyn veroilmoituksen täydentämiseen ja korjaamiseen. Verohallinto voi pyynnöstä pidentää veroilmoituksen tai siihen liitettävien tietojen ja selvitysten taikka muun ilmoituksen antamisaikaa. Päätökseen ei saa hakea muutosta.

Veroilmoitus katsotaan annetuksi, kun se on saapunut Verohallinnolle. Sähköisesti annetun ilmoituksen saapumisajankohdasta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 §:ssä ja paperilla annetun ilmoituksen saapumisajankohdasta hallintolain (434/2003) 18 §:ssä.

27 §

Arvioverotus

— —

Verohallinnon on ennen arvioverotuksen toimittamista lähetettävä verovelvolliselle kehotus veroilmoituksen antamiseksi tai selvityksen esittämiseksi. Kehotus sisältää tiedon arvioidun tulon määrästä. Tulon määrää arvioitaessa otetaan huomioon verovelvollisen toiminta ja vertailutiedot tai muut vastaavat käytettävissä olevat tiedot.

32 §

Veronkorotus

Verohallinto määrää verovelvolliselle veronkorotuksen, jos:

1) veroilmoitus tai muu ilmoitus taikka muu säädetty tieto, asiakirja tai selvitys on annettu puutteellisena tai virheellisenä taikka on jätetty kokonaan antamatta;

2) verovelvollinen ei ole esittänyt siirtohinnoitteludokumentointia tai sitä täydentävää lisäselvitystä 14 c §:ssä tarkoitetussa määräajassa taikka on esittänyt siirtohinnoitteludokumentoinnin tai lisäselvityksen olennaisesti vaillinaisena tai virheellisenä;

3) 14 d §:ssä tarkoitettu ilmoituksen tai verotuksen maakohtaisen raportin antaja ei ole täyttänyt velvoitettaan säädetyssä määräajassa tai on täyttänyt sen olennaisesti vaillinaisena tai virheellisenä; tai

4) verovelvollinen on aiheettomasti vaatinut ulkomaille maksettua veroa vähennettäväksi Suomessa.

Veronkorotusta ei kuitenkaan määrätä sen johdosta, että verovelvollinen on jättänyt veroilmoituksessaan ilmoittamatta tiedon vähennyksestä tai muun verotuksessa verovelvollisen hyväksi vaikuttavan tiedon, ellei kyse ole 32 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta.

Veronkorotus jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai jos veronkorotuksen määrääminen olisi 32 a §:n 4 momentissa tarkoitetussa tilanteessa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

Veronkorotus määrätään tuloverolaissa säädettyjen verosta tehtävien vähennysten ja alijäämähyvityksen vähentämisen jälkeen.

Jos veronkorotuksen yhteydessä ei määrätä veroa, veronkorotus tilitetään valtiolle.

32 a §

Veronkorotuksen määrä

Veronkorotus on 2 prosenttia lisätyn tulon määrästä.

Veronkorotus on kuitenkin vähintään 3 prosenttia ja enintään 10 prosenttia lisätyn tulon määrästä, jos:

1) 32 §:ssä tarkoitettu laiminlyönti on toistuvaa; tai

2) verovelvollisen toiminta osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta verotusta koskevista velvoitteista.

Arvioverotuksessa veronkorotus on 5 prosenttia lisätyn tulon määrästä.

Jos asia on 26 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla tulkinnanvarainen tai epäselvä tai 1 momentin mukainen veronkorotus on muusta erityisestä syystä kohtuuton, veronkorotus on 1 prosentti lisätyn tulon määrästä.

Veronkorotus on 1 prosentti vieraasta valtiosta saadun lisätyn tulon määrästä, ellei kyse ole 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta, jos:

1) tulon kaksinkertainen verotus on poistettava Suomessa kansainvälisen sopimuksen määräyksen nojalla; tai

2) verovelvollinen on suorittanut tulosta veroa, joka hyvitetään Suomessa kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain (1552/1995) nojalla.

Veronkorotus on 0,5 prosenttia lisätyn tulon määrästä, jos verovelvollinen oma-aloitteisesti vaatii virheen korjaamista verotuksen päättymisen jälkeen ja on täyttänyt selvittämisvelvollisuutensa.

Lisättynä tulona pidetään myös määrää, jolla verotusta on muutettu verotettavaa tuloa myöhempänä verovuonna lisäävällä tavalla.

Edellä 32 §:n 1 momentin 2—4 kohdassa tarkoitetusta laiminlyönnistä veronkorotus on enintään 25 000 euroa.

Luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle määrättävä veronkorotus on kuitenkin vähintään 75 euroa ja muulle verovelvolliselle vähintään 150 euroa.

32 b §

Veronkorotuksen määrää koskeva erityissäännös

Jos 32 §:ssä tarkoitettua veronkorotusta ei voida määrätä lisätyn tulon perusteella, veronkorotus määrätään lisääntyneen veron määrästä.

Veronkorotus on tällöin:

1) 10 prosenttia 32 a §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa;
2) vähintään 15 ja enintään 50 prosenttia 32 a §:n 2 momentissa tarkoitetussa tilanteessa;
3) arvioverotuksessa 25 prosenttia lisääntyneen veron määrästä;
4) 5 prosenttia 32 a §:n 4 ja 5 momentissa tarkoitetussa tilanteessa;
5) 2 prosenttia 32 a §:n 6 momentissa tarkoitetussa tilanteessa.

Tämän pykälän mukainen veronkorotus määrätään myös silloin, kun verovelvollinen on ilmoittanut tulon vääränä tulolajina.

Veronkorotus on kuitenkin vähintään 32 a §:n 9 momentissa säädetty määrä.

33 §

Myöhästymismaksu

Verohallinto määrää verovelvolliselle veronkorotuksen sijasta myöhästymismaksun, jos verovelvollinen antaa veroilmoituksen tai oma-aloitteisesti korjaa muun 32 §:ssä tarkoitetun laiminlyönnin ennen verotuksen päättymistä.

Myöhästymismaksua ei kuitenkaan määrätä sen johdosta, että verovelvollinen on jättänyt veroilmoituksella ilmoittamatta tiedon vähennyksestä tai muun verotuksessa verovelvollisen hyväksi vaikuttavan tiedon, ellei kyse ole 32 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta.

Luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle määrättävä myöhästymismaksu on 50 euroa verovuodelta ja muille verovelvollisille 100 euroa verovuodelta.

Verovelvolliselle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen myöhästymismaksun määräämistä, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä, laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy.

Myöhästymismaksu ei ole tuloverotuksessa vähennyskelpoinen meno.

Myöhästymismaksu määrätään tuloverolaissa säädettyjen verosta tehtävien vähennysten ja alijäämähyvityksen vähentämisen jälkeen. Myöhästymismaksu tilitetään veronsaajille samassa suh-

teessa kuin verovelvolliselle määrättävä vero. Jos veroa ei määrätä, myöhästymismaksu tilitetään valtiolle.

34 a §

Maksamatta jätetyn ennakonpidätyksen jättäminen hyväksi lukematta

Maksamatta jätetty ennakonpidätys voidaan jättää lukematta hyväksi, vaikka se on ilmoitettu suorituksen maksajan vuosi-ilmoituksella, jos on ilmeistä, että suorituksen saaja ja ennakonpidätysvelvollinen ovat yhdessä toimineet siten, että maksamatta jätetyltä verolta vältyttäisiin. Suorituksen saajan verotusta voidaan tällöin oikaista verovelvollisen vahingoksi noudattaen, mitä tässä luvussa säädetään. Suorituksen saajan suoritettavaksi on tällöin määrättävä myös veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain mukainen viivästyskorko ja veronkorotus.

Verotuksen päättyminen

49 §

Verotuksen päättymisen ajankohta

Verovelvollisen verotus päättyy verotuspäätökseen merkittynä päivänä.

Jos verovelvollinen täydentää tai korjaa verotustietoja ennen verotuksen päättymistä, verotus päättyy uuteen verotuspäätökseen merkittynä päivänä.

Verohallinto voi verotuksen päättymispäivän estämättä jatkaa verovelvollisen verotusta, jos valvontatoimi on keskeneräinen. Verohallinnon on lähetettävä verovelvolliselle ilmoitus verotuksen jatkamisesta ennen verotuksen päättymistä. Verotus päättyy tällöin uuteen verotuspäätökseen merkittynä päivänä.

Verotus voi päättyä verovalvontaan liittyvistä syistä verovelvollisilla eri aikaan. Puolisoiden verotus päättyy kuitenkin samaan aikaan. Jos puolisoiden verotus päättyisi 2 tai 3 momentin nojalla eri ajankohtina, puolisoiden verotus päättyy sinä ajankohtana, joka on myöhäisempi.

Yhteisön ja yhteisetuuden verotus päättyy viimeistään kymmenen kuukauden kuluttua verovuoden päättymiskuukauden lopusta lukien. Muun verovelvollisen kuin yhteisön ja yhteisetuuden verotus päättyy viimeistään verovuoden päättymistä seuraavan kalenterivuoden lokakuun lopussa.

51 a §

Täydentävä verotuspäätös

Jos verovelvollinen ilmoittaa oikaisuvaatimuksella tulon, vähennyksen tai muun 7 §:n 1 momentissa tarkoitetun tiedon, jota hän ei ole aikaisemmin ilmoittanut tai johon verotuspäätös ei ole muutoin perustunut, Verohallinto toimittaa verotuksen tältä osin ja tekee asiassa verovuoden verotusta täydentävän verotuspäätöksen. Täydentävä verotuspäätös tehdään muutoin noudattaen, mitä verotuksen oikaisusta 55, 56 ja 57 §:ssä säädetään. Oikaisuvaatimuksen tutkimatta jättämisestä ei tehdä päätöstä.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu asia voidaan ratkaista oikaisuvaatimusta koskevassa menettelyssä, jos asia kuuluu samaan asiakokonaisuuteen samanaikaisesti vireillä olevan oikaisuvaatimuksen kanssa tai asioiden ratkaiseminen yhdessä on muusta vastaavasta syystä perusteltua. Asian käsittelemisestä oikaisuvaatimusta koskevassa menettelyssä on tällöin ilmoitettava verovelvolliselle.

Verohallinto voi käsitellessään täydentävää verotuspäätöstä koskevaa asiaa kieltää saatavan täytäntöönpanon tai määrätä täytäntöönpanon keskeytettäväksi. Menettelyyn sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään täytäntöönpanon keskeyttämisestä verotusta koskevan oikaisuvaatimuksen johdosta. Verohallintoon sovelletaan tällöin, mitä mainitussa laissa säädetään muutoksenhakuviranomaisesta.

Täydentävää verotuspäätöstä koskeva asia on käsiteltävä ilman aiheetonta viivytystä.

Verohallinto antaa tarkemmat määräykset 1 momentissa tarkoitettujen tietojen antamistavasta ja muusta menettelystä tietojen antamiseksi.

Verovelvolliselle lähetetään täydentävä verotuspäätös ja ohjeet siitä, miten päätökseen voidaan hakea muutosta. Päätöksessä ilmoitetaan päätöksen tehnyt viranomainen yhteystietoineen.

Täydentävään verotuspäätökseen haetaan muutosta oikaisuvaatimuksella verotuksen oikaisulautakunnalta lain 5 luvussa säädetyin tavoin.

65 a §

Eräitä Verohallinnon päätöksiä koskeva muutoksenhaku

— —

Päätöksen hakija ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta eräiden asuntojen vuokraustoimintaa harjoittavien osakeyhtiöiden veronhuojennuksesta annetun lain (299/2009) mukaiseen Verohallinnon päätökseen, joka koskee verovapaushakemuksen hyväksymistä tai hyväksymisen peruuttamista.

— —

Verovelvollinen ja jokainen muu, jonka oman veron määrään päätös välittömästi saattaa vaikuttaa tai joka on veron suorittamisesta vastuussa sekä Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta:

— —

6) Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 6 §:ssä tarkoitettuun lopullisen palkkaveron palauttamista koskevaan päätökseen.

— —

71 c §

Menettely ennakkopäätösvalitusta koskevassa lupa-asiassa

— —

Jos ennakkopäätösvalitusta koskevaa lupahakemusta ei ole toimitettu Verohallintoon 1 momentissa säädetyssä ajassa tai jos osapuoli ei anna suostumusta tai peruuttaa suostumuksensa, Verohallinto siirtää asian hallinto-oikeudelle, joka käsittelee asian sille osoitettuna valituksena siten kuin 66—69 §:ssä säädetään. Asian siirrossa noudatetaan mitä hallintolainkäyttölain 29 §:n 1

momentissa säädetään. Valituksen katsotaan tulleen vireille hallinto-oikeudessa silloin, kun ennakkopäätösvalitusta koskeva lupahakemus on tullut vireille. Ennakkopäätösvalitusta koskevan lupahakemuksen tutkimatta jättämisestä ei tällöin tehdä erillistä päätöstä.

— —

71 e §

Menettely eräitä Verohallinnon päätöksiä koskevassa muutoksenhaussa

Edellä 65 a §:n 4 momentissa ja 6 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettuja päätöksiä koskeva muutoksenhaku on käsiteltävä Verohallinnossa, verotuksen oikaisulautakunnassa, hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 1 §:n 3 momentti ja 2 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan lain 1 §:n 3 momenttia ja 2 §:n 2 momenttia lukuun ottamatta ensimmäisen kerran verovuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa ja sitä koskevassa muutoksenhaussa.

Verovuodelta 2017 ja sitä aikaisemmilta verovuosilta toimitettavassa verotuksessa ja sitä koskevassa muutoksenhaussa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

6.

Laki

oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 48 §:n 1 momentti, 9 luvun otsikko, 53 §, 56 §:n 3 ja 4 momentti sekä 78 §:n 2 momentti seuraavasti:

48 §

Veron määräämistä ja oikaisua koskevia erityisiä säännöksiä

Kun vero määrätään tai oikaisu tehdään verovelvollisen vahingoksi, verovelvollisen suoritettavaksi voidaan määrätä veronkorotus.

— —

9 luku

Verohallinnon päätös ja päätös oikaisuvaatimukseen

53 §

Päätös verovelvollisen pyynnöstä

Verohallinnon on annettava verovelvollisen pyynnöstä tälle päätös 12—14 §:ssä ja 15 §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitetussa asiassa.

56 §

Tiedoksi antaminen verovelvolliselle

__ __

Päätös, jonka tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhakuaika, sekä muut Verohallinnon asiakirjat, voidaan antaa tiedoksi hallintolain 59 §:ssä tarkoitettuna tavallisena tiedoksiantona.

Päätös myöhästymismaksusta ja 43 §:n 3 momentissa tarkoitetusta arvioverotuksen poistamisesta merkitään veronkantolain (/) 70 §:ssä tarkoitettuun yhteenvetoon, jonka tiedoksiannosta säädetään veronkantolaissa.

78 §

Vastuu verosta

__ __

Verovastuun toteuttamisesta säädetään veronkantolain 54 ja 64 §:ssä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 56 §:n 4 momentti ja 78 §:n 2 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

_____

7.

Laki

perintö- ja lahjaverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan perintö- ja lahjaverolain (378/1940) 33 ja 36 §, 51 §:n 2 momentti, 52 §:n 1 momentti ja 59 §,

sellaisina kuin ne ovat, 33 ja 36 § sekä 51 §:n 2 momentti laissa 318/1994, 52 §:n 1 momentti laissa 783/2016 ja 59 § laissa 1068/2003, sekä

lisätään 33 a §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1392/1995, uusi 2 momentti, 34 §:ään siitä lailla 783/2016 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti sekä lakiin uusi 36 a ja 36 b § seuraavasti:

33 §

Verotus toimitetaan perukirjan, veroilmoituksen, lahjaveroilmoituksen, sivulliselta tiedonantovelvolliselta saatujen tietojen ja asiassa saadun muun selvityksen perusteella ottaen huomioon tasapuolisesti valtion ja verovelvollisen etu.

Verotusta toimittaessaan Verohallinnon on tutkittava saamansa tiedot ja selvitykset tavalla, joka asian laatu, laajuus, verovelvollisten yhdenmukainen kohtelu ja verovalvonnan tarpeet huomioon ottaen on perusteltua.

33 a §

— —

Jos on ilmeistä, että perintö- tai lahjaverotusta toimitettaessa olisi meneteltävä 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, on perintö- tai lahjaverotusta toimitettaessa huolellisesti tutkittava kaikki ne seikat, jotka voivat vaikuttaa asian arvostelemiseen, sekä annettava verovelvolliselle tilaisuus esittää selvitys havaituista seikoista. Ellei verovelvollinen tällöin esitä selvitystä siitä, että perintö- tai lahjaverotukseen vaikuttavalle oikeustoimelle annettu oikeudellinen sisältö tai muoto vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta taikka ettei muuhun toimenpiteeseen ole ryhdytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta verosta vapauduttaisiin, perintö- tai lahjaverotusta toimitettaessa on meneteltävä 1 momentissa tarkoitetulla tavalla.

34 §

— —

Verohallinnon on ennen arvioverotuksen toimittamista lähetettävä kehotus perukirjan tai veroilmoituksen antamiseksi tai selvityksen esittämiseksi. Kehotus sisältää tiedon arvion perusteella perintönä, testamentilla tai lahjana saatuun omaisuuteen lisättävästä varojen määrästä. Lisättävää määrää arvioitaessa otetaan huomioon tiedot perinnönjättäjän varallisuudesta, lahjana annetusta omaisuudesta tai muut vastaavat käytettävissä olevat tiedot.

36 §

Verohallinto määrää verovelvolliselle veronkorotuksen, jos perukirja, veroilmoitus tai muu ilmoitus taikka muu säädetty tieto, asiakirja tai selvitys on annettu puutteellisena tai virheellisenä taikka on jätetty kokonaan antamatta. Veronkorotus voidaan määrätä myös sellaiselle ilmoittamisvelvolliselle, joka ei ole verovelvollinen.

Veronkorotusta ei kuitenkaan määrätä sen johdosta, että perukirjassa tai veroilmoituksessa on jätetty ilmoittamatta velka, vähennys tai muu verotuksessa verovelvollisen hyväksi vaikuttava tieto, ellei kyse ole 36 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta.

Veronkorotus jätetään määräämättä sellaiselle verovelvolliselle, joka ei ole ollut 26 §:n mukaan ilmoittamisvelvollinen ja jonka ei voida katsoa ilmeisesti olleen tietoinen perukirjan, veroilmoituksen tai muun tiedon virheellisyydestä.

Veronkorotus jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai jos veronkorotuksen määrääminen olisi 36 a §:n 4 momentissa tarkoitetussa tilanteessa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

36 a §

Veronkorotus on 10 prosenttia lisääntyneen veron määrästä.

Veronkorotus on kuitenkin vähintään 15 prosenttia ja enintään 50 prosenttia lisääntyneen veron määrästä, jos:

1) 36 §:ssä tarkoitettu laiminlyönti on toistuvaa; tai

2) verovelvollisen toimet osoittavat ilmeistä piittaamattomuutta verotusta koskevista velvoitteista.

Arvioverotuksessa veronkorotus on 25 prosenttia lisääntyneen veron määrästä.

Jos kyse on verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 26 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla tulkinnanvaraisesta tai epäselvästä asiasta tai 1 momentin mukainen veronkorotus on muusta erityisestä syystä kohtuuton, veronkorotus on 5 prosenttia lisääntyneen veron määrästä.

Veronkorotus on 2 prosenttia lisääntyneen veron määrästä, jos verovelvollinen oma-aloitteisesti vaatii virheen korjaamista myöhemmin kuin 60 päivän kuluttua perukirjan tai veroilmoituksen antamiselle säädetystä määräpäivästä ja on täyttänyt selvittämisvelvollisuutensa.

Luonnolliselle henkilölle määrättävä veronkorotus on kuitenkin vähintään 75 euroa ja muulle verovelvolliselle vähintään 150 euroa.

Veronkorotus määrätään I veroluokan asteikon perusteella lasketusta lisääntyneen veron määrästä.

36 b §

Verohallinto määrää ilmoittamisvelvolliselle veronkorotuksen sijasta myöhästymismaksun, jos ilmoittamisvelvollinen antaa perukirjan tai veroilmoituksen taikka korjaa oma-aloitteisesti muun 36 §:ssä tarkoitetun laiminlyönnin 60 päivän kuluessa perukirjan tai veroilmoituksen antamiselle säädetystä määräpäivästä.

Myöhästymismaksua ei kuitenkaan määrätä sen johdosta, että perukirjassa tai veroilmoituksessa on jätetty ilmoittamatta velka, vähennys tai muu verotuksessa verovelvollisen hyväksi vaikuttava tieto, ellei kyse ole 36 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta.

Luonnolliselle henkilölle määrättävä myöhästymismaksu on 50 euroa perukirjalta tai veroilmoitukselta ja muulle ilmoittamisvelvolliselle 100 euroa perukirjalta tai veroilmoitukselta.

Ilmoittamisvelvolliselle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen myöhästymismaksun määräämistä, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos perukirjan tai veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä, laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy.

51 §

— —

Jos vero on päätöksen perusteella poistettu tai sitä on alennettu, on asianomaiselle palautettava liikaa maksettu määrä. Palautettavalle määrälle maksetaan veronkantolaissa (/) säädetty hyvityskorko veron maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suoritukseksi.

— —

52 §

Perintö- tai lahjaveron kanto, perintä ja palauttaminen toimitetaan siten kuin veronkantolaissa säädetään taikka sen nojalla säädetään tai määrätään, ellei jäljempänä toisin säädetä.

— —

59 §

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, noudatetaan, mitä verotusmenettelystä annetun lain 2 ja 3 luvussa, 26, 26 a—26 d ja 51 §:ssä sekä 11 luvussa säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 51 §:n 2 momentti ja 52 §:n 1 momentti tulevat kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Jos verovelvollisuus on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain 51 §:n 2 momentin voimaantuloa edeltävältä ajalta palautukselle maksettavaan hyvityskorkoon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita palautuskorkoa koskevia säännöksiä.

_____

8.

Laki

varainsiirtoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan varainsiirtoverolain (931/1996) 29 §:n 5 momentti ja 56 a §, sellaisena kuin niistä ovat 29 §:n 5 momentti laissa _ /2017 ja 56 a § laissa 244/2008,

muutetaan 27 §:n 1 momentti, 28 ja 30 §, 31 §:n 1 momentti, 5 luvun otsikko, 33 §:n 1 ja 3 momentti, 35—37, 51 ja 56 §,
sellaisina kuin niistä ovat 28 ja 30 § osaksi laissa 526/2010, 31 §:n 1 momentti ja 35 § laissa 526/2010, 33 §:n 1 ja 3 momentti sekä 56 § laissa 785/2016, ja
lisätään lakiin uusi 31 a, 36 a, 36 b, 52 a ja 56 c § seuraavasti:

4 luku

Veron maksaminen ja viranomaiselle annettavat selvitykset

27 §

Veron maksaminen

Vero on maksettava oma-aloitteisesti.

— —

28 §

Viivästyskorko

Maksamatta jätetylle verolle perittävästä viivästyskorosta säädetään veronkantolaissa (/) sekä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995).

30 §

Veroilmoitus

Verovelvollisen on veron suorittamiselle säädetyssä määräajassa ilmoitettava kiinteistön ja arvopaperin luovutuksesta Verohallinnolle luovutuksen kohde, osapuolet, kauppahinta, luovutuksesta suoritettavan veron määrä ja muut Verohallinnon määräämät tiedot.
Edellä 16 §:n 2 momentissa ja 22 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa ilmoituksen antaa veron perimiseen velvollinen siten kuin 31 §:ssä säädetään.
Edellä 21 §:n 3 momentin 3 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa ilmoituksen antaa kiinteistönvälittäjä.
Tiedot on annettava Verohallinnon vahvistamalla veroilmoituksella tai muulla Verohallinnon määräämällä tavalla. Yhteisön ja yhteisetuuden, kiinteistönvälittäjän ja arvopaperikauppiaan on annettava tiedot sähköisesti. Verohallinto voi erityisestä syystä hyväksyä tietojen antamisen paperisena.
Verohallinto antaa tarkemmat määräykset tietojen antamisajankohdasta ja -tavasta sekä muusta menettelystä ilmoitusten antamiseksi.

31 §

Veron perimiseen velvollisen tilitys- ja ilmoittamisvelvollisuus

Arvopaperikauppiaan on maksettava Verohallinnolle kalenterikuukautena perimänsä vero kalenterikuukautta seuraavan kuukauden 15 päivään mennessä sekä annettava 30 §:ssä tarkoitettu ilmoitus.

— —

31 a §

Veroilmoituksessa olevan virheen korjaaminen

Verovelvollisen ja muun 30 §:ssä tarkoitetun ilmoittamisvelvollisen on korjattava veroilmoituksessa oleva virhe antamalla kyseisestä luovutuksesta oikaisuilmoitus, ellei jäljempänä toisin säädetä. Verovelvollisen ja muun 30 §:ssä tarkoitetun ilmoittamisvelvollisen on korjattava veroilmoituksessa oleva virhe kolmen vuoden kuluessa verovuoden päättymistä seuraavan vuoden alusta.

5 luku

Valvonta sekä veron määrääminen ja päätöksen oikaisu

33 §

Veron määrääminen ja oikaisu verosta vastuussa olevan vahingoksi

Jos veroa on ilmoitettu liian vähän tai sitä on muusta syystä tullut liian vähän maksettavaksi tai liikaa palautetuksi, Verohallinto määrää veron tai oikaisee päätöstä verosta vastuussa olevan vahingoksi. Veroa määrättäessä tai päätöstä oikaistaessa verosta vastuussa olevan suoritettavaksi voidaan määrätä veronkorotus. Veronkorotus voidaan määrätä, vaikka samassa yhteydessä ei määrätä veroa.

— —

Verohallinnon määräämä vero, viivästyskorotus, veronkorotus ja myöhästymismaksu on maksettava viimeistään päätöksessä mainittuna eräpäivänä. Valtiovarainministeriön asetuksella säädetään tarkemmin eräpäivän määräytymisestä.

35 §

Veron määrääminen arvioimalla

Jos verovelvollinen tai verosta vastuussa oleva on laiminlyönyt veron ilmoittamisen kokonaan tai on ilmoittanut sitä ilmeisesti liian vähän eikä ole kehotuksesta huolimatta antanut veron määräämistä varten tarvittavia tietoja, Verohallinto määrää maksettavan veron määrän arvioimalla.

Verohallinnon lähettämä kehotus sisältää arvion 1 momentissa tarkoitetun veron määrästä. Veron määrää arvioitaessa otetaan huomioon käytettävissä olevat tiedot kyseessä olevasta luovutuksesta.

36 §

Veronkorotus

Verohallinto määrää verovelvolliselle tai verosta vastuussa olevalle veronkorotuksen, jos veroilmoitus tai muu ilmoitus taikka muu säädetty tieto, asiakirja tai selvitys on annettu puutteellisena tai virheellisenä taikka on jätetty kokonaan antamatta.

Veronkorotusta ei kuitenkaan määrätä sen johdosta, että veroilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa on jätetty ilmoittamatta verotuksessa verovelvollisen hyväksi vaikuttava tieto, ellei kyse ole 36 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta.

Veronkorotus jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai jos veronkorotuksen määrääminen olisi 36 a §:n 4 momentissa tarkoitetussa tilanteessa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

Veronkorotus voidaan määrätä vain sille tämän lain mukaan verosta vastuussa olevalle, jonka laiminlyönnistä asiassa ilmenevät olosuhteet huomioon ottaen on kysymys.

36 a §

Veronkorotuksen määrä

Veronkorotus on 10 prosenttia lisääntyneen veron määrästä.

Veronkorotus on kuitenkin vähintään 15 prosenttia ja enintään 50 prosenttia lisääntyneen veron määrästä, jos:

1) 36 §:ssä tarkoitettu laiminlyönti on toistuvaa; tai

2) verovelvollisen tai verosta vastuussa olevan toimet osoittavat ilmeistä piittaamattomuutta verotusta koskevista velvoitteista.

Arvioverotuksessa veronkorotus on 25 prosenttia lisääntyneen veron määrästä.

Jos kyse on oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 6 §:ssä tarkoitetulla tavalla tulkinnanvaraisesta tai epäselvästä asiasta tai 1 momentin mukainen veronkorotus on muusta erityisestä syystä kohtuuton, veronkorotus on 5 prosenttia lisääntyneen veron määrästä.

Veronkorotus on 2 prosenttia lisääntyneen veron määrästä, jos verovelvollinen tai verosta vastuussa oleva oma-aloitteisesti vaatii virheen korjaamista myöhemmin kuin 60 päivän kuluttua veroilmoituksen antamiselle säädetystä määräpäivästä ja on täyttänyt selvittämisvelvollisuutensa.

Luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle määrättävä veronkorotus on kuitenkin vähintään 75 euroa ja muulle verovelvolliselle tai verosta vastuussa olevalle vähintään 150 euroa.

36 b §

Myöhästymismaksu

Verohallinto määrää verovelvolliselle tai verosta vastuussa olevalle veronkorotuksen sijasta myöhästymismaksun, jos verovelvollinen tai verosta vastuussa oleva antaa veroilmoituksen tai

korjaa oma-aloitteisesti muun 36 §:ssä tarkoitetun laiminlyönnin 60 päivän kuluessa veroilmoituksen antamiselle säädetystä määräpäivästä.

Myöhästymismaksua ei kuitenkaan määrätä sen johdosta, että veroilmoituksessa tai muussa ilmoituksessa on jätetty ilmoittamatta verotuksessa verovelvollisen hyväksi vaikuttava tieto, ellei kyse ole 36 a §:n 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta.

Luonnolliselle henkilölle ja kuolinpesälle määrättävä myöhästymismaksu on 50 euroa veroilmoitukselta ja muulle verovelvolliselle tai verosta vastuussa olevalle 100 euroa veroilmoitukselta.

Verovelvolliselle tai verosta vastuussa olevalle on varattava tilaisuus selvityksen antamiseen ennen myöhästymismaksun määräämistä, jos se on erityisestä syystä tarpeen.

Myöhästymismaksu jätetään määräämättä, jos veroilmoituksen antaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä, laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai muu erityinen syy.

37 §

Veron kiertäminen

Jos jollekin olosuhteelle tai toimenpiteelle on annettu sellainen sisältö tai muoto, joka ei vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta, tai jos on ryhdytty muuhun toimenpiteeseen ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että verosta vapauduttaisiin, on vero määrättävä maksettavaksi asian varsinaisen luonteen tai tarkoituksen mukaisesti.

Jos on ilmeistä, että veroa määrättäessä olisi meneteltävä 1 momentissa tarkoitetulla tavalla, veroa määrättäessä on huolellisesti tutkittava kaikki ne seikat, jotka voivat vaikuttaa asian arvostelemiseen, sekä annettava verovelvolliselle tai verosta vastuussa olevalle tilaisuus esittää selvitys havaituista seikoista. Ellei verovelvollinen tai verosta vastuussa olevan tällöin esitä selvitystä siitä, että olosuhteelle tai toimenpiteelle annettu sisältö tai muoto vastaa asian varsinaista luonnetta tai tarkoitusta tai ettei toimenpiteeseen ole ryhdytty ilmeisesti siinä tarkoituksessa, että suoritettavasta verosta vapauduttaisiin, veroa määrättäessä on meneteltävä 1 momentissa säädetyllä tavalla.

51 §

Palautettavalle määrälle maksettava korko

Jos veroa palautetaan hakemuksen, veron määräämisen, päätöksen oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle verolle maksetaan veronkantolaissa säädetty hyvityskorko veron maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suoritukseksi.

52 a §

Muutosten toteuttaminen

Muutoksenhakuviranomaisen tai Verohallinnon päätöksen perusteella uudelleen käsiteltävä asia, seurannaismuutos ja muutoksenhaun johdosta tehtävät muut muutokset verotukseen toteu-

tetaan noudattaen mitä veron määräämisestä ja oikaisusta säädetään 33 ja 33 a §:ssä sekä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 74 §:ssä.

56 §

Veronkantolain säännösten soveltaminen

Veron palauttamisessa sekä Verohallinnolle maksettavan veron kannossa, perinnässä ja tilittämisessä noudatetaan veronkantolain säännöksiä, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä.

56 c §

Muun lain soveltaminen

Jos tässä laissa ei toisin säädetä, sovelletaan, mitä oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain 5—9, 19—21, 24, 30, 31, 52 ja 55 §:ssä, 56 §:n 1—3 momentissa sekä 57, 77 ja 79—81 §:ssä säädetään. Mitä mainituissa säännöksissä verovelvollisesta säädetään, sovelletaan myös tässä laissa tarkoitettuun verosta vastuussa olevaan.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen tapahtuviin luovutuksiin ja niiden verotusta koskevaan muutoksenhakuun. Ennen lain voimaantulopäivää tapahtuviin luovutuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Lain voimaantuloa edeltävältä ajalta maksamatta jätetylle verolle perittävä viivästyskorko lasketaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden oma-aloitteisesti maksettavaa veronlisäystä koskevien säännösten mukaisesti.

Lain voimaantuloa edeltävältä ajalta palautukselle maksettavaan hyvityskorkoon sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita palautuskorkoa koskevia säännöksiä.

———

9.

Laki

kiinteistöverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kiinteistöverolain (654/1992) 16 §, 22 §:n 2 ja 4 momentti, 24 §:n 1 momentti, 25 §:n otsikko ja 1 momentti, 28 ja 29 a §,

sellaisina kuin ne ovat 16 §, 22 §:n 4 momentti sekä 25 §:n otsikko ja 1 momentti laissa 253/2012, 22 §:n 2 momentti laissa 527/2010, 24 §:n 1 momentti laissa 1087/2005, 28 § laissa 786/2016 ja 29 a § laissa 1560/1995, sekä

lisätään lakiin uusi 16 a ja 22 a § seuraavasti:

16 §

Verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuus

Verohallinto lähettää verovelvolliselle, jolle määrätään kiinteistöveroa, selvityksen kiinteistöverotuksen perusteena käytetyistä kiinteistötiedoista. Verovelvollisen on tarkistettava selvitykseen merkityt maapohjan pinta-alaa, rakennusoikeutta, kaavatilannetta, rantaoikeutta, käyttötarkoitusta sekä omistus- ja hallintaoikeutta koskevat tiedot samoin kuin rakennuksen jälleenhankinta-arvon laskennan perusteena käytetyt tiedot ja käyttötarkoitus. Verovelvollisen on ilmoitettava Verohallinnolle tiedoissa ilmenevät virheet. Lisäksi on ilmoitettava selvitykseltä puuttuvat kiinteistöt ja rakennukset samoin kuin perusparannukset ja huomattavat korjaustoimenpiteet sekä tieto rakennuksen purkamisesta tai käytöstä poistamisesta. Selvitys kiinteistötiedoista voidaan tarvittaessa lähettää myös silloin, kun verovelvolliselle ei tule määrättäväksi kiinteistöveroa. Verohallinnon on varattava verovelvolliselle kohtuullinen aika selvityksen täydentämiseen ja korjaamiseen.

Tiedot katsotaan annetuksi, kun ne ovat saapuneet Verohallinnolle. Sähköisesti annettujen tietojen saapumisajankohdasta säädetään sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 10 §:ssä ja paperilla annettujen tietojen saapumisajankohdasta hallintolain (434/2003) 18 §:ssä. Verohallinto antaa tarkemmat määräykset tietojen antamistavasta ja -ajasta sekä muusta menettelystä tietojen antamiseksi.

Jos verovelvollinen ei korjaa kiinteistöverotuksen perusteena olevia tietoja, hänen katsotaan antaneen tiedot kiinteistöverotusta varten hänelle lähetetyn selvityksen mukaisena.

Verovelvollisen velvollisuuteen antaa tietoja kiinteistöverotuksen toimittamista varten sovelletaan tämän lain lisäksi, mitä verovelvollisen ilmoittamisvelvollisuudesta verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 2 luvussa säädetään.

16 a §

Yhteisön ja yhteisetuuden kiinteistötietojen antaminen

Yhteisön ja yhteisetuuden on annettava 16 §:ssä tarkoitetut tiedot sähköisesti.

Verohallinto voi erityisestä syystä hyväksyä tietojen antamisen paperisena.

22 §

Verotuksen toimittaminen

— —

Kiinteistöveroa ei määrätä, jos verovelvollisen veron määrä on pienempi kuin 10 euroa.

— —

Verotuksessa noudatettaviin yleisiin periaatteisiin, asioiden yhdessä käsittelemiseen, kuulemiseen ja päätöksen perustelemiseen sovelletaan, mitä niistä verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

22 a §

Verotuksen päättymisen ajankohta

Verovelvollisen kiinteistöverotus päättyy verotuspäätökseen merkittynä päivänä.

Jos verovelvollinen täydentää tai korjaa kiinteistötietoja ennen verotuksen päättymistä, verotus päättyy uuteen verotuspäätökseen merkittynä päivänä.

Verohallinto voi verotuksen päättymispäivän estämättä jatkaa verovelvollisen verotusta, jos valvontatoimi on keskeneräinen. Verohallinnon on lähetettävä verovelvolliselle ilmoitus verotuksen jatkamisesta ennen verotuksen päättymistä. Verotus päättyy tällöin uuteen verotuspäätökseen merkittynä päivänä.

Verotus voi päättyä verovalvontaan liittyvistä syistä verovelvollisilla eri aikaan.

Kiinteistöverotus päättyy viimeistään verovuoden lokakuun lopussa.

24 §

Verotuspäätös

Verovelvolliselle, jolle on maksuunpantu kiinteistöveroa, on lähetettävä verotuspäätös ja muutoksenhakuohje.

— —

25 §

Myöhästymismaksu, veronkorotus, täydentävä verotuspäätös, verotuksen oikaisu ja seurannaismuutos

Myöhästymismaksuun, veronkorotukseen, täydentävään verotuspäätökseen, verotuksen oikaisuun ja seurannaismuutokseen sovelletaan, mitä verotusmenettelystä annetussa laissa niistä säädetään. Myöhästymismaksua ja veronkorotusta ei kuitenkaan määrätä, jos verovelvollisen kiinteistöverotusta varten antamissa tiedoissa on virhe, josta verovelvollisen ei voida kohtuudella olettaa olleen tietoinen. Myöhästymismaksu tilitetään kunnille samassa suhteessa kuin verovelvolliselle määrättävä kiinteistövero.

— —

28 §

Veronkanto

Kiinteistöveron kantoon, perintään ja palauttamiseen sovelletaan veronkantolakia (/).

29 a §

Palautettavalle määrälle maksettava korko

Jos veroa palautetaan verotuksen oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle verolle maksetaan veronkantolaissa säädetty hyvityskorko veron maksupäivää seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä tai käytetään veron suoritukseksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2020 toimitettavassa verotuksessa ja sitä koskevassa muutoksenhaussa.

Verovuodelta 2019 ja sitä aikaisemmilta verovuosilta toimitettavassa verotuksessa ja sitä koskevassa muutoksenhaussa sovelletaan verotusmenettelystä annetun lain säännöksiä sellaisina kuin ne ovat voimassa 30 päivänä huhtikuuta 2018.

10.

Laki

veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veronlisäyksestä ja viivekorosta annetun lain (1556/1995) 1 §:n 1 momentti, 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 a §:n 1 momentti, 5 b §:n 3 momentti, 5 c §:n 6 momentti ja 7 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 1 momentti laissa 787/2016 sekä 2 §:n 1 momentti, 4 §:n 2 momentti, 5 a §:n 1 momentti, 5 b §:n 3 momentti, 5 c §:n 6 momentti ja 7 §:n 3 momentti laissa 51/2017, ja

lisätään 5 b §:ään, sellaisena kuin se on laissa 51/2017, uusi 3 momentti, jolloin muutettu 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, ja lakiin uusi 5 d § seuraavasti:

1 §

Soveltamisala

Jos veronkantolain (/) 1 §:ssä tarkoitetun veron maksaminen määräaikana laiminlyödään, lasketaan verolle viivästysseuraamukset sen mukaan kuin tässä laissa säädetään. Tätä lakia sovel-

letaan myös muuhun valtiolle tai kunnalle suoritettavaan veroon ja veroon rinnastettavaan suoritukseen, jollei maksamisen laiminlyönnin tai viivästymisen seuraamuksista muussa laissa säädetä toisin.

— —

2 §

Veronlisäys

Muun kuin veronkantolain soveltamisalaan kuuluvan oma-aloitteisesti suoritettavan veron maksamatta jättämisen tai maksun viivästymisen vuoksi sekä jälkiverotuksen toimittamisen yhteydessä lasketaan verolle veronlisäys. Se on määrältään kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain (633/1982) 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä, yhteensä kuitenkin vähintään kolme euroa.

— —

4 §

Viivekorko

— —

Edellä 1 momentissa säädettyä ei sovelleta veronkantolain soveltamisalaan kuuluvaan veroon.

5 a §

Viivästyskorko ja huojennettu viivästyskorko

Maksamatta jätetylle veronkantolain soveltamisalaan kuuluvalle verolle sekä verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 57 §:ssä tarkoitetun verotuksen oikaisun yhteydessä määrättävälle verolle lasketaan viivästyskorkoa. Viivästyskorko on kutakin kalenterivuotta edeltävän puolivuotiskauden korkolain 12 §:ssä tarkoitettu viitekorko lisättynä seitsemällä prosenttiyksiköllä.

— —

5 b §

Viivästyskoron laskeminen

— —

Varainsiirtoverolle lasketaan viivästyskorkoa veron maksamiselle säädettyä määräpäivää seuraavasta päivästä veron suorittamispäivään. Verohallinnon määräämälle varainsiirtoveroa koskevalle myöhästymismaksulle ja veronkorotukselle lasketaan viivästyskorkoa kuitenkin verotuspäätöksellä määrättyä eräpäivää seuraavasta päivästä veron tai maksun suorittamispäivään.

Verotusmenettelystä annetun lain 57 §:ssä tarkoitettu viivästyskorko lasketaan jäännösveron tai kiinteistöveron ensimmäistä eräpäivää seuraavasta päivästä verotuksen muutoksen johdosta määrättävän veron eräpäivään.

5 c §

Huojennetun viivästyskoron laskeminen

— —

Huojennettua viivästyskorkoa ei lasketa veronkorotukselle eikä myöhästymismaksulle.

5 d §

Arvonlisäveron erityisjärjestelmää koskevat poikkeukset

Poiketen siitä, mitä 2 §:ssä säädetään, arvonlisäveron, johon sovelletaan arvonlisäverolain (1501/1993) 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää, maksamatta jättämisen tai maksun viivästymisen vuoksi lasketaan verolle veronlisäys.

Poiketen siitä, mitä 4 ja 5 a §:ssä säädetään, 4 §:n 1 momentin säännöksiä sovelletaan ja 5 a §:n säännöksiä ei sovelleta arvonlisäveroon, johon sovelletaan arvonlisäverolain 12 a luvussa säädettyä erityisjärjestelmää.

7 §

Veronlisäyksen, viivekoron ja viivästyskorkojen perimättä jättäminen

— —

Verohallinnon määräämä viivästyskorko ja huojennettu viivästyskorko voidaan jättää kokonaan tai osittain perimättä, jos maksaminen on viivästynyt verovelvollisesta riippumattomasta syystä, pätevästä syystä tai muusta erityisestä syystä.

———

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 7 §:n 3 momentti tulee kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaantuloa edeltävältä ajalta korko ja veronlisäys lasketaan lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti. Lain voimaan tullessa maksamatta olevalle verolle lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti laskettuun viivekorkoon ei kuitenkaan sovelleta viivekoron kolmen euron vähimmäismäärää.

———

11.

Laki

veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä annetun lain 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan veronumerosta ja rakennusalan veronumerorekisteristä (1231/2011) annetun lain 6 § seuraavasti:

6 §

Tietojen poistaminen rakennusalan veronumerorekisteristä

Rekisteröityä koskevat tiedot poistetaan rakennusalan veronumerorekisteristä hänen omasta pyynnöstään hänen esitettyään selvityksen siitä, että hän ei enää toimi rakennusalalla.

Verohallinto poistaa viran puolesta rekisteröityä koskevat tiedot veronumerorekisteristä, jos rekisteröidystä ei ole annettu verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 15 b §:ssä tarkoitettuja tietoja viimeisen kahden vuoden aikana. Rekisteristä poistamisesta ei tällöin lähetetä erillistä ilmoitusta rekisteröidylle tai sille, jonka pyynnöstä tiedot on merkitty rekisteriin.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

12.

Laki

verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 6 §:n 2 momentti, 18 §:n 1 momentin 12 kohta ja 20 b §:n 2 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 6 §:n 2 momentti laissa 1248/2013, 18 §:n 1 momentin 12 kohta laissa _ /2017 ja 20 b §:n 2 momentti laissa 781/2016, sekä

lisätään 18 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 1108/2006, 504/2008, 525/2009, 1500/2011, 988/2012, 499/2015, 1146/2015 ja _ /2017, uusi 13 kohta seuraavasti:

6 §

Kiinteistöverotuksen julkiset tiedot ja eräät muut julkiset verotustiedot

— —

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu tieto on julkinen verotuksen päättymishetken mukaisena ja tulee julkiseksi verovuoden marraskuun alussa. Edellä 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu tieto on julkinen verotuksen päättymishetken mukaisena ja tulee julkiseksi yhteisön verovuotta seuraavan vuoden marraskuun alussa. Edellä 1 momentin 5 kohdassa tarkoitetut tiedot ovat julkisia verotuksen päättymishetken mukaisena ja tulevat julkisiksi sijoituksen tehneen verovelvollisen verotuksen päätyttyä.

— —

18 §

Verohallinnon oikeus tietojen oma-aloitteiseen antamiseen

Verohallinto voi salassapitosäännösten estämättä antaa omasta aloitteestaan verotustietoja verovelvollista koskevine tunnistetietoineen:

— —

12) Finanssivalvonnalle ja Patentti- ja rekisterihallitukselle sellaisia verovalvonnassa havaittuja tietoja, joilla saattaa olla merkitystä niiden valvoessa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämisestä annetun lain (444/2017) 3 luvussa säädettyjä velvoitteita asiakkaan tuntemisesta;

13) esitutkintaviranomaiselle verovalvonnan yhteydessä havaituista seikoista, joiden voidaan epäillä liittyvän rikoslain 14 luvun 2 §:ssä, 16 luvun 13, 14, 14 a tai 14 b §:ssä, 30 luvun 7, 7 a, 8 tai 8 a §:ssä tai 40 luvun 1—5 tai 7—10 §:ssä tarkoitettuun virka- tai lahjusrikokseen taikka 36 luvun 5 §:ssä tarkoitettuun luottamusaseman väärinkäyttöön.

— —

20 b §

Verovelkarekisterin tietosisältö ja tietojen merkitseminen rekisteriin

— —

Yritystä koskevat tiedot voidaan merkitä verovelkarekisteriin aikaisintaan kahden viikon kuluttua siitä päivästä, jona yrityksen katsotaan saaneen tietoonsa veronkantolain (/) 70 §:ssä tarkoitetun yhteenvedon, jossa yritystä on muistutettu laiminlyönnin merkitsemisestä verovelkarekisteriin. Jos laiminlyönti koskee ilmoittamisvelvollisuuden täyttämistä taikka muuta kuin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain (768/2016) 1 §:n 1 momentissa tarkoitettua veroa tai maksua, määräaika on kaksi viikkoa siitä päivästä, jona muistutus on lähetetty postitse.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 20 b §:n 2 momentti tulee kuitenkin voimaan vasta päivänä kuuta 20 .

Lain 6 §:n 2 momenttia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2020 toimitettavan kiinteistöverotuksen julkisiin tietoihin sekä yhteisön verovuodelta 2018 laskettavan osakkeen tai osuuden vertailuarvoon.

13.

Laki

arvonlisäverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvonlisäverolain (1501/1993) 101 d ja 134 f §, 134 p §:n 2 momentti ja 156 i §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 101 d § laissa 523/2017 sekä 134 f §, 134 p §:n 2 momentti ja 156 i §:n 1 momentti laissa 773/2016, seuraavasti:

101 d §

Maahantuonnista suoritettavaa, Tullin kannettavaksi 160 §:n 1 ja 2 momentin mukaisesti kuuluvaa veroa palautettaessa maksetaan veronkantolain (/) 37 §:ssä säädetty korko. Korko lasketaan tullilain 93 §:n 3 momentissa tarkoitetusta ajankohdasta.

134 f §

Jollei tässä luvussa toisin säädetä, erityisjärjestelmää käyttävään verovelvolliseen, jonka tunnistamisjäsenvaltio on Suomi, sovelletaan soveltuvin osin, mitä 13—22 luvussa, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa tai muussa laissa säädetään verovelvollisesta. Sama koskee verovelvollista, jonka tunnistamisjäsenvaltio on toinen jäsenvaltio, siltä osin kuin kysymys on Suomeen suoritettavasta verosta.

134 p §

— —

Takaisin maksettavalle verolle maksetaan veronkantolain 37 §:ssä säädetty korko. Korko lasketaan veron maksupäivästä.

156 i §

Jos palautus maksetaan 156 h §:n 1 momentissa säädetyn määräajan jälkeen, palautukselle maksetaan veronkantolain 37 §:ssä säädetty korko. Korko lasketaan sitä päivää, jolloin palautus olisi 156 h §:n 1 momentin mukaan tullut viimeistään maksaa, seuraavasta päivästä siihen päivään, jona palautettava määrä veloitetaan Verohallinnon tililtä.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

14.

Laki

ennakkoperintälain 1 ja 23 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan ennakkoperintälain (1118/1996) 1 §:n 2 momentti ja 23 §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 53/2017, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

— —

Ennakkoperintämenettelyssä noudatetaan lisäksi, mitä muualla lainsäädännössä säädetään ennakkoperinnästä. Ennakonpidätyksen ja ennakon hyväksi lukemisesta verovuoden verotuksessa säädetään verotusmenettelystä annetussa laissa ja veronkantolaissa (/).

23 §

Ennakonkannon toimittaminen

— —

Verovelvollinen maksaa ennakonkannossa määrätyn veron Verohallinnon päätöksen mukaisesti yhteen tai useampaan erään jaettuna, viimeistään valtiovarainministeriön asetuksessa säädettynä eräpäivänä.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

15.

Laki

arvonimistä suoritettavasta verosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan arvonimistä suoritettavasta verosta annetun lain (1388/2001) 9 §, sellaisena kuin se on laissa 797/2016, seuraavasti:

9 §

Veronkantolain säännösten soveltaminen

Veron palauttamisessa ja Verohallinnolle maksettavan veron kannossa ja perinnässä noudatetaan veronkantolain (/) säännöksiä, jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

16.

Laki

yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 13 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1123/2014, seuraavasti:

13 §

Perintäkielto ja turvaamistoimet

Velkajärjestelyn alettua velalliseen ei saa kohdistaa toimenpiteitä maksukiellon piiriin kuuluvan velan perimiseksi tai sen suorittamisen turvaamiseksi. Jo aloitettuja toimenpiteitä ei saa jat-

kaa. Velalliseen ei tällaisen velan osalta myöskään saa kohdistaa maksuviivästyksen seuraamuksia. Tässä säädetyn kiellon piiriin kuuluvat muun muassa seuraavat toimenpiteet:

1) esinevakuusoikeuteen perustuvien rahaksimuutto- tai takaisinotto-oikeuksien käyttäminen tai muu vakuuden hyödyntäminen maksun saamiseksi;

2) velan irtisanominen ja velan perustana olevan sopimuksen irtisanominen tai purkaminen maksuviivästyksen vuoksi, lukuun ottamatta tililuottoa koskevan sopimuksen irtisanomista tai purkamista uuden velan epäämiseksi;

3) velallisella velkojalta olevan saatavan käyttäminen velkojan saatavan kuittaamiseen lukuun ottamatta veronkantolaissa (/) tarkoitettua palautusten käyttämistä;

4) velkajärjestelyn piiriin kuuluvan velan maksun laiminlyöntiin perustuvan velalliselle haitallisen hallinnollisen päätöksen tekeminen.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

17.

Laki

rakennusverolain 14 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rakennusverolain (54/1977) 14 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 59/2017, seuraavasti:

14 §

— —

Jos veron määräämisen perusteena käytettyjen rakennuskustannusten määrä ylittää rakennuskustannusten lopullisen määrän vähintään 10 prosentilla, verotusta on niin ikään oikaistava ja verovelvolliselle maksettava takaisin kustannusten erotusta vastaava vero ja sille korkoa veron suorittamispäivästä lukien noudattaen, mitä veronkantolaissa (/) säädetään palautettavalle verolle maksettavasta korosta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

18.

Laki

Verohallinnosta annetun lain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Verohallinnosta annetun lain (503/2010) 29 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 782/2016, seuraavasti:

29 §

Muu puhevallan käyttö

Sen lisäksi, mitä tässä laissa ja veronkantolaissa (/) säädetään puhevallan käytöstä, Verohallinto kantaa ja vastaa valtion puolesta sekä valvoo valtion etua ja oikeutta Verohallintoa koskevissa asioissa tuomioistuimessa, välimiesmenettelyssä, muissa viranomaisissa ja toimituksissa sekä käyttää valtion puhevaltaa Verohallintoa koskevissa sopimuksissa.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

19.

Laki

valmisteverotuslain 47 ja 47 d §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan valmisteverotuslain (182/2010) 47 § ja 47 d §:n 4 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1178/2016, seuraavasti:

47 §

Veronkanto

Jollei tässä laissa tai sen nojalla toisin säädetä, valmisteveron kantoon, maksamiseen, perintään, vastuuseen verosta ja palauttamiseen sovelletaan, mitä veronkantolaissa (/) tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

47 d §

Kuittausjärjestys

— —

Verovelvollisen muu Verohallinnolta oleva palautus voidaan käyttää valmisteveron suoritukseksi siten kuin veronkantolain 23 §:ssä säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

20.

Laki

yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yksityisestä huvialuksesta suoritettavasta polttoainemaksusta annetun lain (1307/2007) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 803/2016, seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

— —

Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoainemaksun kantoon sovelletaan soveltuvin osin, mitä veronkantolaissa (/) tai sen nojalla säädetään samoin kuin mitä veronlisäyksestä ja viiveko-

rosta annetussa laissa (1556/1995) sekä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

21.

Laki

tonnistoverolain 31 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan tonnistoverolain (476/2002) 31 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 57/2017, seuraavasti:

31 §

Verotuksen toimittaminen

— —

Tonnistoverotus toimitetaan verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) 3 §:ssä tarkoitetulta verovuodelta. Verotuksen toimittamiseen, verotuksen päättymiseen, täydentävään verotuspäätökseen, verotarkastukseen, verotuksen oikaisuun, veronkorotukseen, myöhästymismaksuun, jäännösverolle määrättävään ja veronpalautukselle maksettavaan korkoon ja seurannaismuutokseen sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia, veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995) sekä veronkantolakia (769/2016). Tonnistoveron kantoon, perintään ja palauttamiseen sovelletaan veronkantolakia.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakia sovelletaan ensimmäisen kerran verovuodelta 2018 toimitettavassa verotuksessa ja sitä koskevassa muutoksenhaussa.

Verovuodelta 2017 ja sitä aikaisemmilta verovuosilta toimitettavassa verotuksessa ja sitä koskevassa muutoksenhaussa sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

_____

22.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 2 a §:n 2 momentti, 3 f §, 11 §:n 4 momentti ja 21 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 a §:n 2 momentti ja 21 §:n 1 momentti laissa 778/2016 sekä 3 f § ja 11 §:n 4 momentti laissa 54/2017, seuraavasti:

2 a §

— —

Tässä laissa tarkoitetun veron veronkannosta säädetään veronkantolaissa (/).

3 f §

Edellä 3 b §:ssä tarkoitettu lähdevero tai lopullinen vero on palautettava vuoden kuluessa sen jälkeen, kun hakemus ja asiaa koskevat kohtuudella vaadittavissa olevat vahvistustiedot on saatu. Jos veroa ei ole palautettu tämän ajan kuluessa, saajayhtiöllä tai kiinteällä toimipaikalla on oikeus saada palautetulle verolle veronkantolain 37 §:ssä tarkoitetun palautukselle laskettavan koron suuruista hyvityskorkoa.

11 §

— —

Edellä 2 momentissa tarkoitetulle takaisin maksettavalle lähdeverolle (*lähdeveronpalautus*) maksetaan korkoa. Korkoon sovelletaan veronkantolain 37 §:n säännöksiä palautukselle laskettavasta hyvityskorosta. Edellä 3 f §:ssä tarkoitetun palautuksen osalta korko on maksettava verovuoden päättymistä seuraavan toisen kuukauden ensimmäisestä päivästä tai päivästä, jolloin on kulunut vuosi 3 f §:ssä tarkoitetun lähdeverohakemuksen ja vahvistustietojen saannista, riippuen siitä, kumpi näistä päivämääristä on ensimmäinen.

— —

21 §

Ennakkoratkaisun hakija ja Veronsaajien oikeudenvalvontayksikkö saavat hakea muutosta tämän lain veron perimiseen velvollista koskevaan päätökseen siten kuin oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään. Muutoksen hakemiseen 17 §:n 2 momentissa tarkoitettuun Verohallinnon päätökseen sovelletaan, mitä veronkantolain 60 §:ssä säädetään.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

23.

Laki

yleisradioverosta annetun lain 5 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan yleisradioverosta annetun lain (484/2012) 5 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 796/2016, seuraavasti:

5 §

Muun lainsäädännön soveltaminen

Yleisradioveron ennakkoperinnästä säädetään ennakkoperintälaissa (1118/1996), kannosta, perinnästä ja palauttamisesta veronkantolaissa (/) ja tilittämisestä verontilityslaissa (532/1998).

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

24.

Laki

eräiden asuntojen vuokraustoimintaa harjoittavien osakeyhtiöiden veronhuojennuksesta annetun lain 17 ja 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräiden asuntojen vuokraustoimintaa harjoittavien osakeyhtiöiden veronhuojennuksesta annetun lain (299/2009) 17 §:n 2 momentti ja 20 §:n 1 ja 2 momentti,
sellaisena kuin niistä on 17 §:n 2 momentti laissa 56/2017, seuraavasti:

17 §

Verotusta koskevien säännösten soveltaminen

— —

Maksuunpanoon, verotarkastukseen, verotuksen muuttamiseen, veronkorotukseen sekä jäännösverolle määrättävään ja veronpalautukselle maksettavaan korkoon sovelletaan verotusmenettelystä annettua lakia (1558/1995), veronlisäyksestä ja viivekorosta annettua lakia (1556/1995) sekä veronkantolakia (/). Maksuunpannun määrän kantamiseen ja veron palauttamiseen sovelletaan veronkantolakia.

— —

20 §

Muutoksenhaku

Verohallinnon tämän lain nojalla tekemään päätökseen haetaan muutosta siten kuin verotusmenettelystä annetussa laissa säädetään.

Muutoksenhausta päätökseen, joka koskee verovapaushakemuksen hyväksymistä tai hyväksymisen peruuttamista, säädetään verotusmenettelystä annetun lain 65 a §:ssä.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 17 §:n 2 momentti tulee kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 20 §:ää sovelletaan ensimmäisen kerran lain voimaantulopäivänä tai sen jälkeen annettuun Verohallinnon päätökseen ja sitä koskevaan muutoksenhakuun.

_____

25.

Laki

apteekkiverolain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan apteekkiverolain (770/2016) 2 § seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, apteekkiveron verotusmenettelystä ja muutoksenhausta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa (768/2016) ja veronkannosta veronkantolaissa (/).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

26.

Laki

eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan eräistä vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta annetun lain (664/1966) 7 §, sellaisena kuin se on laissa 774/2016, seuraavasti:

7 §

Vakuutusmaksuista suoritettavasta verosta on muutoin voimassa, mitä arvonlisäverosta arvonlisäverolain II osassa, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa (768/2016) ja veronkantolaissa (/) tai muussa laissa säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

27.

Laki

korkotulon lähdeverosta annetun lain 1 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan korkotulon lähdeverosta annetun lain (1341/1990) 1 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 777/2016, seuraavasti:

1 a §

Muiden lakien soveltaminen

— —
Tässä laissa tarkoitetun veron veronkannosta säädetään veronkantolaissa (/).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

28.

Laki

ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain 1 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain (1551/1995) 1 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 779/2016, seuraavasti:

1 a §

Muiden lakien soveltaminen

— —
Tässä laissa tarkoitetun veron veronkannosta säädetään veronkantolaissa (/).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

29.

Laki

Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain 1 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Pohjoismaiden Investointipankin, Pohjoismaiden kehitysrahaston ja Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiön palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta annetun lain (562/1976) 1 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 780/2016, seuraavasti:

1 a §

— —

Tässä laissa tarkoitetun veron veronkannosta säädetään veronkantolaissa (/).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

30.

Laki

arpajaisverolain 1 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arpajaisverolain (552/1992) 1 a §, sellaisena kuin se on laissa 784/2016, seuraavasti:

1 a §

Muiden lakien soveltaminen

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, arpajaisveron verotusmenettelystä ja muutoksenhausta säädetään oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetussa laissa (768/2016) ja veronkannosta veronkantolaissa (/).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

31.

Laki

verontilityslain 3 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan verontilityslain (532/1998) 3 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 793/2016, seuraavasti:

3 §

Kertymisjakso ja tilitysajankohta

— —

Veronkantolain (/) 7 §:ssä tarkoitettujen verojen kertymisjakson aikana verojen suorituksiksi käytetty maksu ja palautus tilitetään ja tilitykset maksetaan sinä kalenterikuukautena, jonka aikana kertymisjakso päättyy. Muiden tämän lain mukaisesti tilitettävien verojen kertymisjakson aikana Verohallinnon pankkitilille maksetuiksi kirjatut määrät ja verovelvollisille maksetut palautukset tilitetään ja tilitykset maksetaan sinä kalenterikuukautena, jonka aikana kertymisjakso päättyy.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

32.

Laki

maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain 8 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetun lain (603/2006) 8 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 799/2016, seuraavasti:

8 §

Veronpalautuksen maksaminen

— —

Sen lisäksi, mitä tässä laissa säädetään, veronpalautuksen maksamiseen ja oikaisun tai muutoksenhaun perusteella tapahtuvaan maksuunpanoon sovelletaan veronkantolain (/) säännöksiä.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

33.

Laki

autoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan autoverolain (1482/1994) 65 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 800/2016, sekä

lisätään lakiin uusi 65 a § seuraavasti:

65 §

Muutoksenhaun tai veroviranomaisen tekemän oikaisun johdosta takaisin maksettavalle verolle maksetaan veronkantolaissa (/) säädetty korko.

— —

65 a §

Jos kannettava tai perittävä määrä on pienempi kuin 10 euroa, sitä ei kanneta tai peritä. Jos verovelvolliselle alle 20 euron määrän kantamiseksi tulisi lähettää erikseen verotuspäätös, määrä jätetään kantamatta.

Jos viranomaiselle tai verovelvolliselle taikka jollekin muulle asianosaiselle sattuneen laskuvirheen tai muun erehdyksen johdosta tai muusta syystä veroa on peritty vähemmän tai palautettu enemmän kuin mitä olisi pitänyt ja erotus on 1 momentissa säädettyä määrää pienempi, se jätetään perimättä. Perimiseen voidaan kuitenkin ryhtyä, jos saman maksuvelvollisen virhesuoritukset ovat lukuisia tai perimiseen on muutoin erityistä aihetta.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

34.

Laki

ajoneuvoverolain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan ajoneuvoverolain (1281/2003) 62 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on laissa 801/2016, sekä

muutetaan 2 §:n 1 momentti ja 33 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 1 momentti laissa 801/2016 ja 33 § laissa 1327/2009, seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

Jollei tässä laissa toisin säädetä, ajoneuvoveron kantoon sovelletaan soveltuvin osin, mitä veronkantolaissa (/) tai sen nojalla säädetään, samoin kuin veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) sekä verojen ja maksujen perimisen turvaamisesta annetussa laissa (395/1973) säädetään.

— —

33 §

Kuittaus

Jos veronkantolaissa säädetyt palautuksen käyttämisen edellytykset ovat olemassa ja kuittausta voidaan pitää tarkoituksenmukaisena, kuittaus voidaan toimittaa Liikenteen turvallisuusviraston ja muun viranomaisen kannettavana olevien verojen kesken. Kuittausmenettelyyn sovelletaan palautuksen käyttämistä koskevia veronkantolain säännöksiä.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

35.

Laki

polttoainemaksusta annetun lain 2 ja 25 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan polttoainemaksusta annetun lain (1280/2003) 2 §:n 2 momentti ja 25 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 802/2016, seuraavasti:

2 §

Muiden lakien soveltaminen

— —

Jollei tässä laissa toisin säädetä, polttoainemaksun kantoon sovelletaan soveltuvin osin, mitä veronkantolaissa (/) tai sen nojalla säädetään, mitä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) sekä verojen ja maksujen perimisen turvaamisesta annetussa laissa (395/1973) säädetään.

— —

25 §

Muutoksenhaun johdosta maksettava korko

Jos polttoainemaksu on muutoksenhaun tai oikaisun johdosta kumottu tai polttoainemaksua on alennettu, asianomaiselle on maksettava takaisin liikaa suoritettu määrä sekä sille vuotuista kor-

koa polttoainemaksun maksupäivästä takaisinmaksupäivään sen mukaan kuin veronkantolain 37 §:ssä säädetään. Jos muutoksenhaun johdosta polttoainemaksua määrätään suoritettavaksi tai sen määrää korotetaan, Liikenteen turvallisuusvirasto perii polttoainemaksun ja sille veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa säädetyn viivekoron.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

36.

Laki

Euroopan talousalueelta saadusta osingosta suoritetun veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan Euroopan talousalueelta saadusta osingosta suoritetun veron palauttamisesta eräissä tapauksissa annetun lain (563/2005) 13 §, sellaisena kuin se on laissa 804/2016, seuraavasti:

13 §

Veronkantolain soveltaminen

Tämän lain nojalla palautettavaan veroon sovelletaan, mitä veronkantolaissa (/) ja sen nojalla säädetään tai määrätään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

37.

Laki

rataverolain 20 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rataverolain (605/2003) 20 §, sellaisena kuin se on laissa 805/2016, seuraavasti:

20 §

Palautettavalle määrälle suoritettava korko

Jos rataveroa palautetaan maksuunpanon oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle verolle maksetaan veronkantolaissa (/) säädetty korko veron maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

38.

Laki

väylämaksulain 29 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan väylämaksulain (1122/2005) 29 § seuraavasti:

29 §

Muut väylämaksun kantamisessa sovellettavat säännökset

Väylämaksun maksamisen viivästysseuraamuksiin sovelletaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, mitä veronlisäyksestä ja viivekorosta annetussa laissa (1556/1995) säädetään. Väylämaksun kannossa, perimisessä ja palauttamisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä veronkantolaissa (/) tai sen nojalla säädetään.

Väylämaksun perimiseen ulosottotoimin ja perimisen turvaamiseen sovelletaan, jollei tässä laissa toisin säädetä, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään sekä mitä verojen ja maksujen perimisen turvaamisesta annetussa laissa (395/1973) säädetään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

39.

Laki

keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta annetun lain (1526/2011) 7 §, sellaisena kuin se on laissa 806/2016, seuraavasti:

7 §

Perintään ja saatavien turvaamiseen liittyviin toimenpiteisiin sovellettavat säännökset

Edellä 3 §:ssä tarkoitettujen saatavien perintään ja saatavien turvaamiseen liittyviin toimenpiteisiin sovelletaan veronkantolakia (/), verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annettua lakia (706/2007), verojen ja maksujen perimisen turvaamisesta annettua lakia (395/1973) ja tullilakia (304/2016).

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

40.

Laki

tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tuulivoiman kompensaatioalueista annetun lain (490/2013) 7 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 61/2017, seuraavasti:

7 §

Tuulivoimamaksun palauttaminen

— —

Suoritettua tuulivoimamaksua palautetaan viimeistään palautusperusteen syntymistä seuraavana kalenterivuonna. Palautuksen määrä on se summa, joka vastaa sähkön tuottajan suorittaman tuulivoimamaksun perusteella määräytyvää osuutta kompensaatiosumman ylittävästä tuulivoimamaksujen kertymästä. Palautukselle maksetaan hyvityskorkoa noudattaen veronkantolain (/) 37 §:ää.

— —

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

41.

Laki

katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan katsastustoiminnan valvontamaksusta annetun lain (960/2013) 9 §, sellaisena kuin se on laissa 62/2017, seuraavasti:

9 §

Maksun kanto

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen Liikenteen turvallisuusvirastolle sovelletaan veronkantolain (/) 9 ja 11 §:ää.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

_____

42.

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 11 ja 18 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 11 ja 18 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 63/2017, seuraavasti:

11 §

Maksupaikat

Maksupaikkoihin, maksamisesta aiheutuviin kuluihin sekä rahalaitoksen vastaanottamien maksujen suorittamiseen Liikenteen turvallisuusvirastolle sovelletaan veronkantolain (/) 9 ja 11 §:ää.

18 §

Palautettavalle määrälle suoritettava korko

Jos maksua palautetaan maksuunpanon oikaisun tai muutoksenhaun johdosta, palautettavalle maksulle maksetaan veronkantolain 37 §:ssä säädetty hyvityskorko maksupäivästä takaisinmaksupäivään.

_____

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2017 vp

_____

Helsingissä 13.12.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Timo Heinonen kok
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Kari Kulmala sin
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Maria Tolppanen sd
jäsen Matti Torvinen sin
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Ozan Yanar vihr
varajäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Lasse Hautala kesk
varajäsen Riitta Myller sd
varajäsen Eero Suutari kok
varajäsen Harry Wallin sd
varajäsen Peter Östman kd

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Maarit Pekkanen

VASTALAUSE /sd, vihr, vas, ps

Perustelut

Hallituksen esitys verotuksen toimittamisen ja veronkantoon liittyvän lainsäädännön uudistamiseksi on pääsääntöisesti kannatettava valiokunnan mietinnössä kuvatuin muutoksin. On tärkeää, että tarvittavilla lakimuutoksilla varmistetaan Verohallinnon tietojärjestelmiä koskevan Valmis-hankkeen toteutuminen. Uudistuksessa muutettaisiin muun ohessa seuraamusmaksujen määräytymisperiaatetta kaavamaisemmaksi, joka samalla automaattisesti muuttaisi seuraamusmaksujen suuruutta. Joissain tilanteissa veronkorotukset muodostuisivat nykyistä korkeammiksi ja joissain nykyistä alemmiksi.

Kyse on sen verran merkittävistä muutoksista seuraamusmaksujärjestelmään, että lakimuutoksen yhteydessä on syytä arvioida seuraamusmaksujen tasoa laajemminkin. Lakiesityksessä ei ole riittävällä tavalla huomioitu sitä, miten esitetyt muutokset veronkorotuksiin vaikuttavat verovelvollisten käyttäytymiseen. Seuraamusmaksujen keskeisenä tavoitteena on ennaltaehkäistä laiminlyöntejä, eikä tätä näkökulmaa ole tuotu esiin lakiesityksessä tai valiokunnan mietinnössä riittävästi. Lain valmistelun yhteydessä on käynyt ilmi, etteivät nykyiset veronkorotukset ole riittävissä määrin ehkäisseet verovelvollisten laiminlyöntejä. Siitä huolimatta hallitus olisi eräiltä osin laskemassa vakavimpiin laiminlyönteihin liittyviä veronkorotuksia. Veronkorotusten muutokset voisivat heikentää laiminlyöntien seuraamusten niin kutsuttua yleisestävyyttä ja antaa viestin siitä, ettei eräitä verotukseen liittyviä raskaita laiminlyöntejä pidetä erityisen tuomittavina. Tällaisen viestin antamista olisi syytä välttää. Siksi lakimuutoksen yhteydessä olisi syytä varmistaa, ettei veronkorotusten taso laskisi olennaisissa laiminlyönneissä, joita verovelvollinen ei korjaa ennen verotuksen päättymistä. Päinvastoin veronkorotuksen tason muutoksilla olisi syystä varmistaa, että olennaisimpia laiminlyöntejä ennaltaehkäistään riittävillä seuraamusmaksuilla.

1 Veronkorotusten riittävän tason varmistaminen aggressiivisessa verosuunnittelussa

Hallituksen lakiesitys muuttaisi veronkorotusten määräämistä kaavamaisemmaksi. Laissa säädettäisiin veronkorotusten taso nykyistä täsmällisemmin, jolloin viranomaisten harkintavalta kapenisi. Samalla parannettaisiin seuraamusten ennustettavuutta, mikä voisi osaltaan ennaltaehkäistä laiminlyöntejä. Tällaista lain täsmentämistä voidaan pitää kannatettavana. Veronkorotusten ja muiden seuraamusmaksujen kaavamaisempi määrääminen johtaisi kuitenkin niiden tason muutoksiin. Joissain tilanteissa veronkorotukset laskisivat ja joissain nousisivat verrattuna nykytilanteeseen. Tämä seuraus on sisäänrakennettu hallituksen esitykseen, vaikkei sen nimenomaisena tarkoituksena ole muuttaa laiminlyöntimaksujen tasoa merkittävästi. Esimerkiksi lievimmistä laiminlyönneistä maksettava myöhästymismaksu olisi yleensä alempi kuin vastaavista laiminlyönneistä nykyisin määrättävä veronkorotus.

Esitettyjen muutosten vuoksi on aiheellista arvioida sitä, mitä vaikutuksia seuraamusmaksujen muutoksilla olisi veronkorotusten niin kutsuttuun yleisestävyyteen. Uudistuksessa säädetään uudesta lievempiä laiminlyöntejä koskevasta myöhästymismaksusta. On perusteltua, että verovelvollinen selviää vähäisellä myöhästymismaksulla, jos hän korjaa virheensä oma-aloitteisesti kohtuullisessa ajassa eli ennen verotuksen päättymistä. Verotuksen päättymisen jälkeen tehtävät oi-

kaisut liittyvät kuitenkin pääsääntöisesti raskaampiin laiminlyönteihin, ja niiden havaitseminen on sattumanvaraista, sillä havaitseminen perustuu yleensä verotarkastukseen tai esimerkiksi Verohallinnon kansainvälisessä tietojenvaihdossa saamaan tietoon ilmoittamattomasta tulosta. Tällaisten laiminlyöntien ehkäisyssä on keskeistä, että seuraamusmaksut ovat riittäviä suhteessa kiinnijäämisriskiin, jottei tahallisesta laiminlyönnistä voi saada hyötyä. On myös tarkoituksenmukaista, että verovelvollisella on kannustin tehdä veroilmoitus riittävän huolellisesti ja välttää laiminlyöntejä, sillä veroilmoitusten oikaiseminen jälkikäteen edellyttää huomattavia resursseja niin verovelvolliselta, Verohallinnolta kuin tuomioistuimilta. Ennaltaehkäisemällä välinpitämättömyydestä ja aggressiivisesta verosuunnittelusta johtuvia laiminlyöntejä säästetään Verohallinnon resursseja, jolloin se voi kohdentaa valvontatoimet kaikkein vakavimpiin veroriskeihin sekä verovelvollisten toimintaa ohjaavaan neuvontaan.

Hallituksen esitykseen sisältyvä veronkorotusten aleneminen erityisesti aggressiivista verosuunnittelua koskevissa tilanteissa antaa väärän signaalin siitä, että uudistuksella suositaan veronkiertäjiä. Pahimmillaan tämä johtaa yleiseen veromoraalin löystymiseen ja siihen, että verovelvoitteiden laiminlyönti yleistyy. Veronkorotus on hallinnollinen sanktio, jolla on tarkoitus rangaista laiminlyönnistä sekä ennaltaehkäistä niitä, sillä veronkorotuksen uhka ohjaa verovelvollisia toimimaan oikein. Veronkorotuksilla lainsäätäjä antaa verovelvollisille viestin siitä, millainen toiminta on epätoivottavaa. Tästä näkökulmasta voidaan pitää ongelmallisena, että veronkorotusten taso laskisi hallituksen esittämällä lailla todennäköisesti eräissä tilanteissa huomattavasti nykyisestä.

Lasku koskisi erityisesti tilanteita, joissa veronkorotus määrätään verotuksen oikaisun yhteydessä esimerkiksi verotarkastuksen seurauksena. Hallituksen esityksen mukaan näissä tilanteissa veronkorotusten yhteismäärä laskisi 13 miljoonasta eurosta seitsemään miljoonaan euroon. Lasku koskisi pääosin yrityksiä, joilla veronkorotukset puolittuisivat viiteen miljoonaan euroon. Lasku perustuu muun muassa oletukseen, että veronkorotus olisi jatkossa kolme prosenttia suhteessa verotuksen oikaisussa lisätyn tulon määrään tilanteissa, joissa nykyään määrätään viiden prosentin veronkorotus. Hallituksen esityksessä on todettu, että arviot ovat viitteellisiä. Silti on ilmeistä, että veronkorotukset nimenomaisesti laskisivat. Tämä on todettu myös hallituksen esityksessä: "Verotuksen oikaisussa määrättävän veronkorotuksen keskimääräinen taso alenisi kaikilla verovelvollisryhmillä."

Veronkorotusten alentuminen koskisi muun muassa aggressiivista verosuunnittelua koskevia tapauksia, joissa verovälttelyjärjestelyt on katsottu verotusmenettelystä annetun lain (VML) 28 §:ssä tarkoitetuksi veron kiertämiseksi. Hallituksen esityksen 32 a §:n 2 momentin mukaan veronkiertämistilanteissa voitaisiin määrätä korotettu 3—10 prosentin veronkorotus ainoastaan, jos *laiminlyönti on toistuvaa* tai verovelvollinen osoittaa muutoin *ilmeistä piittaamattomuutta verotusta koskevista velvoitteista*. Hallituksen esityksessä ei ole tarkasti määritelty, mitä ilmeisellä piittaamattomuudella tarkoitetaan, mutta siinä on muun muassa todettu, ettei veronkiertäminen tai euromääräisesti suuri laiminlyönti edellytä välttämättä korotettua veronkorotusta. Näissä tilanteissa voitaisiin siis määrätä myös kahden prosentin perustasoinen veronkorotus.

Hallituksen esityksessä ei myöskään ole täsmennetty, milloin veronkorotus määrätään 3—10 prosentin rangaistusasteikon sisällä esimerkiksi kolmen, viiden tai kymmenen prosentin suuruisena. Lakiesityksen vaikutusarviossa on kuitenkin oletettu, että merkittävimmissä laiminlyön-

neissä määrätään yleensä kolmen prosentin veronkorotus. Tämän vuoksi on todennäköistä, että kynnys määrätä veronkorotus kolmea prosenttia suurempana nousee hyvin korkeaksi. Kynnystä nostaa osaltaan se, ettei veron kiertämistä pidetä esityksessä välttämättä ilmeisenä piittaamattomuutena, josta voitaisiin määrätä edes kolmen prosentin veronkorotus.

Nykyinen verotus- ja oikeuskäytäntö kuvastaa sitä, että rangaistusasteikon yläpään soveltaminen voi olla mahdotonta ilman laissa ja hallituksen esityksessä täsmällisesti määrättyjä perusteita. Verohallinto voi määrätä tällä hetkellä merkittävimmissä laiminlyönneissä 0—30 prosentin veronkorotuksen suhteessa verotuksen oikaisun määrään. Käytännössä verotuskäytännössä ei ole määrätty yli seitsemän prosentin veronkorotuksia edes silloin, kun laiminlyönti on ollut euromääräisesti suuri ja laiminlyönti on osoittanut ilmeistä piittaamattomuutta. Lain määräämää skaalaa on siis käytetty vain hyvin kapeasti sen alapäässä. Tämä johtuu osaltaan siitä, ettei laissa ole tarkemmin määrätty, missä tilanteissa olisi tarkoitus soveltaa korkeampaa veronkorotusta. Tätä ongelmaa ei ole poistettu hallituksen esityksessä, ja on ilmeistä, että korotettu veronkorotus määrättäisiin monissa tilanteissa kolmen prosentin suuruisena. Myös korotetun veronkorotuksen määräämisen kynnys voi nousta hyvin korkeaksi.

Valtiovarainvaliokunnan mietinnössä on todettu, että veronkorotusta määrättäessä on sovellettava koko 3—10 prosentin rangaistusasteikkoa. Myös viranomaiset ovat tuoneet lakiesityksen valmistelussa esiin tämän tavoitteen. Tällaiset kirjaukset tai Verohallinnon ohjeet eivät kuitenkaan sido lakia soveltavia tuomioistuimia, joiden oikeuskäytäntö viime kädessä määrää, mille tasolle veronkorotukset asettuvat. Lakiesitys tai hallituksen esityksen perustelut antavat tuomioistuimille vain vähän eväitä soveltaa korotettua rangaistusasteikkoa tai sen ylälaitaa. Siksi korkeamman asteikon ja sen soveltamisperusteiden täsmentäminen lakiin olisi ensiarvoisen tärkeää, jotta varmistetaan, että veronkorotukset ovat riittäviä vakavampien laiminlyöntien ehkäisemiseksi.

Asian käsittelyssä on tuotu esiin, että veronkorotus ei ole verovelvollisille ainut seuraamus verotusta oikaistessa, sillä tällöin on myös maksettava itse vero sekä sille laskettu viivästyskorko. Oikaisussa maksuunpantavaa veroa ja sille laskettavaa viivästyskorkoa ei voi kuitenkaan pitää rangaistusluonteisina maksuina. On tasapuolisuuden kannalta välttämätöntä, että myöhästyneestä veronmaksusta peritään viivästyskorko siinä, missä muistakin viivästyneistä maksuista. Verotuksessa määrättävät viivekorot eivät poikkea olennaisesti muista korkolain mukaisista viivästyskoroista. Tasapuolisuuden kannalta on myös tärkeää, että merkittävistä laiminlyönneistä peritään seuraamusmaksu, joka verotuksessa on nimenomaisesti veronkorotus.

Edellä olevista syistä laki ei hallituksen esittämässä muodossaan vastaa täysin sille asetettuja tavoitteita. Korkeampien veronkorotusten osalta lain muotoilut ovat epätäsmällisiä, eikä viranomaisten harkintavaltaa ole ohjattu riittävästi. Lisäksi on ilmeistä, että veronkorotusten taso tulee laskemaan tilanteissa, joissa verotusta on vältetty lain vastaisesti aggressiivisella verosuunnittelulla tai vakavan huolimattomuuden vuoksi. Esimerkiksi veron kiertämistä koskevan VML 28 §:n, VML 29 §:n peitellyn osingon säännöksen tai VML 31 §:n siirtohinnoitteluoikaisun soveltamiskynnys on korkea. Siksi niitä sovelletaan yleensä vain tilanteissa, joissa verovelvollisen laiminlyönti on ilmeinen. Tätä edellyttää osaltaan myös verotuksen oikaisemisen periaatteita koskeva VML 26 §. Edellä mainittujen lainkohtien soveltuessa taustalla ovat tyypillisesti verovelvollisen tietoisesti tekemät aggressiiviset verojärjestelyt. Suunnitelmallisen veron kiertämisen ja muiden raskaampien laiminlyöntien ennaltaehkäisemiseksi olisi keskeistä, että niistä kiinni jää-

dessä veronkorotukset ovat riittävällä tasolla. Viranomaisilla ei ole mahdollisuutta havaita kaikkia tällaisia laiminlyöntejä verotarkastuksilla ja muussa verovalvonnassa.

Hallituksen esityksestä käy ilmi, että veronkorotusten perustaso räikeimmissä tapauksissa on jo nyt noin puolet esimerkiksi Ruotsin tasosta ja hallituksen esityksen seurauksena se laskisi entisestään. Uusi sääntely ei suoraan vaikuta mahdollisiin rikosoikeudellisiin sanktioihin. Veronkorotus on kuitenkin useimmissa tilanteissa ainut mahdollinen sanktio, sillä esimerkiksi monikansallisten yritysten aggressiivista verosuunnittelua ei ole pidetty rikollisena toimintana edes silloin, kun se on ollut laissa tarkoitettua veron kiertämistä. Veronkiertäjien veronkorotusten alentaminen olisi väärä viesti, kun ilmiö uhkaa hyvinvointivaltion rahoitusta ja kansainvälinen yhteisö on puuttumassa aggressiiviseen verosuunnitteluun lukuisin toimin.

Edellä olevista syistä on aiheellista täsmentää verotusmenettelystä annetun lain korotettuja veronkorotuksia koskevaa 32 a §:n 2 momenttia siten, että laissa määritetään tarkemmin, milloin korotettu veronkorotus määrätään ja minkä suuruisena se määrätään. Muussa tapauksessa korotettujen veronkorotusten määräämisen kynnys nousee tarpeettoman korkeaksi ja viranomaisten harkintavalta jopa laajenee lain nimenomaisten tavoitteiden vastaisesti. Lisäksi veronkorotuksen tasoa vakavimmissa laiminlyönneissä olisi syytä korottaa 8—15 prosenttiin lisätyn tulon määrästä eli noin kaksinkertaiseksi suhteessa hallituksen esitykseen, jotta se ennaltaehkäisisi paremmin näitä laiminlyöntejä. Muutoksella varmistettaisiin paitsi se, etteivät seuraamusmaksut laske nykyisestä, myös se, että ne ovat nykyistä tuntuvampia. Näin laiminlyöntimaksut olisivat vakavimmissa laiminlyönneissä vähintään Ruotsin tasolla. Huomattavalla verotuksen oikaisuja koskevalla seuraamusmaksujen korotuksella ennaltaehkäistäisiin vakavampia laiminlyöntejä ja kannustettaisiin verovelvollista korjaamaan virheet hyvissä ajoin. Tällä vähennettäisiin niin verovelvollisten, Verohallinnon kuin tuomioistuinten hallinnollisia kustannuksia sekä lisättäisiin valtion verotuloja.

Veronkorotusten tason korottamisen lisäksi VML:iin tulisi lisätä uusi 32 a §:n 3 momentti, jossa määritetään perusteet sille, miten veronkorotus määräytyy 8—15 prosentin rangaistusasteikon sisällä. Lisäksi momentissa määritetään, milloin verovelvollisen toimintaa voidaan pitää 32 a §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettuna ilmeisenä piittaamattomuutena, josta tulee määrätä korotettu veronkorotus. Veronkorotuksen taso 8—15 prosentin välillä tulisi määrätä tuloon lisättävän määrän perusteella. Toisin sanoen euromääräisesti suuremmista laiminlyönneistä tulisi määrätä yleensä suhteellisesti korkeampi veronkorotus. Toisaalta veronkorotuksen tason arvioinnissa tulisi ottaa huomioon myös verovelvollisen toiminnan suunnitelmallisuus ja kyky arvioida toimintansa seurauksia. Esimerkiksi suurilla yrityksillä on parempi mahdollisuus arvioida toimiensa veroseuraamuksia, joten olisi perusteltua, että niille veronkorotukset olisivat korkeammat kuin esimerkiksi yksinyrittäjällä, kun tapauksen tunnusmerkit ovat muutoin samanlaiset. Verovelvollisuuden suunnitelmallisuutta taas ilmentäisi se, että hän on nimenomaisesti ryhtynyt esimerkiksi veronkierroksi tulkittuun aggressiiviseen verojärjestelyyn. Verosuunnittelussa otetaan huomioon veronkorotukset ja muut mahdolliset riskit, joten veronkorotuksilla ennaltaehkäistäisiin tällaista toimintaa.

Samassa VML 32 a §:n 3 momentissa määrättäisiin myös, että verovelvollisen toiminnan luonnetta arvioitaisiin samoin perustein, joilla määrätään veronkorotuksen taso rangaistusasteikon sisällä. Ilmeistä piittaamattomuutta ilmentäisi siis se, että verovelvollisen tuloon on lisätty suuri

määrä tuloa, verovelvollisella on ollut kyky arvioida toimensa seurauksia ja verovelvollinen on toiminut suunnitelmallisesti. Toiminnan luonnetta tulisi arvioida kokonaisuutena näistä näkökulmista. Näillä täsmennyksillä varmistettaisiin, että laki vastaa paremmin siinä lausuttuja tavoitteita muun muassa viranomaisten harkintavallan kaventamisesta.

Johdonmukaisuuden vuoksi vastaavat muutokset on tehtävä myös VML 32 b §:ään, joka koskee tilanteita, joissa veronkorotuksen perustana toimii lisätyn tulon sijaan lisääntyneen veron määrä.

2 Veronkorotuksen perustaso sekä alennetut veronkorotukset eräissä tilanteissa

Edellä esitetyt muutokset nostaisivat korotetun veronkorotuksen tason 8—15 prosenttiin lisätystä tulosta, kun laiminlyönti osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta. Näissä tilanteissa veronkorotukset olisivat nykytasoa korkeampia. Samalla olisi syytä asettaa VML 32 a §:n 1 momentin mukainen veronkorotusten perustaso viiteen prosenttiin lisätyn tulon määrästä, eli noin 2,5-kertaiseksi, jotta veronkorotuksen ennaltaehkäisevä vaikutus kasvaisi myös lievemmissä tilanteissa. Tämä ei aiheuttaisi kohtuuttoman korkeita veronkorotuksia, sillä laki velvoittaa Verohallinnon lieventämään veronkorotusta tai jättämään veronkorotuksen määräämättä kokonaan, kun kyse on lievemmistä laiminlyönneistä.

VML 32 a §:ssä on lisäksi määräys alemmista veronkorotuksista koskien tilanteita, joissa verotuksen oikaisussa tehtävän tulonlisäyksen peruste on ollut VML 26 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla tulkinnanvarainen tai epäselvä. Lisäksi alempi veronkorotus koskee eräitä kansainvälisiä tilanteita, joissa lisätty tulo on verotettu toisessa maassa tai Suomella on velvollisuus poistaa siihen liittyvä kaksinkertainen verotus. Hallituksen esityksessä veronkorotus olisi näissä tilanteissa puolet perustasosta. Ehdotuksessamme perustaso nousisi kuitenkin viisinkertaiseksi suhteessa näihin alennettuihin veronkorotuksiin. Siksi lain sisäisen johdonmukaisuuden varmistamiseksi alennettuja veronkorotuksia olisi syytä korottaa kahteen prosenttiin suhteessa lisätyn tulon määrään.

Johdonmukaisuuden vuoksi vastaavat muutokset on tehtävä myös VML 32 b §:ään, joka koskee tilanteita, joissa veronkorotuksen perustana toimii lisätyn tulon sijaan lisääntyneen veron määrä.

3 Veronkorotus verovelvollisen oikaistessa verotustaan oma-aloitteisesti

Lakiesitys sisältää uutena elementtinä niin kutsutun myöhästymismaksun, joka koskee lievimpiä laiminlyöntejä. Maltillinen 50 euron tai 100 euron myöhästymismaksu koskee muun muassa tilanteita, joissa verovelvollinen oikaisee oma-aloitteisesti verotustaan hyvissä ajoin eli ennen verotuksen päättymistä. Tämä on tarkoituksenmukaista, sillä ennen verotuksen päättymistä tehtävät oikaisut ovat hallinnollisesti kevyempiä eikä niistä ole aiheellista periä korkeita seuraamusmaksuja. Päinvastoin alemmalla seuraamusmaksulla kannustetaan korjaamaan virheet hyvissä ajoin, jolloin niistä ei aiheudu niin suurta lisätyötä viranomaisille.

On myös perusteltua, että oma-aloitteinen virheiden korjaaminen otetaan huomioon veronkorotusta alentavana tekijänä silloinkin, kun oikaisu tehdään vasta verotuksen päättymisen jälkeen. Näissä tilanteissa on veronkorotukseksi nykyään määrätty usein puolet normaalista veronkorotuksesta. Hallitus esittää kuitenkin, että veronkorotus olisi vain neljäsosa perustasosta eli 0,5 pro-

senttia lisätyn tulon määrästä, kun verovelvollinen oikaisee verotustaan oma-aloitteisesti jälkikäteen. Näin merkittävä alennus olisi haitallinen lakiesityksen tavoitteiden kannalta, sillä se voisi johtaa siihen, ettei verovelvollisella ole riittävää kannustinta korjata verotuksessa olevia virheitä hyvissä ajoin. Verotuksen päättymisen jälkeen virheet jäävät usein kokonaan korjaamatta, sillä verotuksen päättymisen jälkeen kiinnijäämisriski laiminlyönneistä laskee olennaisesti.

Hallituksen esittämä oma-aloitteisia jälkikäteen tehtyjä oikaisuja koskeva 0,5 prosentin veronkorotus heikentäisi edellä mainituin perustein veronkorotuksen laiminlyöntejä ennaltaehkäisevää vaikutusta. Se ohjaisi tekemään korjauksia verotuksen päättymisen jälkeen, mikä kasvattaisi kaikkien osapuolten hallinnollisia kustannuksia. Se voisi myös lisätä laiminlyöntejä ja aiheuttaisi siten tarpeettomasti veroriitoja. Ottaen huomioon edellä esitetty korotus veronkorotusten perustasoon veronkorotuksen olisi syytä olla oma-aloitteisissa oikaisuissa kolme prosenttia lisätyn tulon määrästä. Tällöin veronkorotus olisi selvästi alempi kuin esimerkiksi verotarkastuksen seurauksena tehtävissä oikaisuissa. Näin annettaisiin riittävä signaali siitä, että verovelvollisen oma-aloitteinen toiminta otetaan huomioon seuraamuksia lieventävänä tekijänä. Toisaalta veronkorotus olisi riittävä suhteessa aiempia oikaisuja koskevaan myöhästymismaksuun, mikä kannustaisi tekemään korjaukset hyvissä ajoin.

Hallituksen esityksessä oma-aloitteisten oikaisujen alempi veronkorotus koskisi myös tilanteita, joissa verovelvollisen toiminta on ollut ilmeisen piittaamatonta. Alennettua veronkorotusta voitaisiin hyödyntää verosuunnittelussa esimerkiksi silloin, kun kiinnijäämisriski esimerkiksi oikeuskäytännön tai ilmoittamisvelvollisuuden laajentumisen vuoksi kasvaa. Ei voida pitää tarkoituksenmukaisena eikä verovelvollisten tasapuolisen kohtelun näkökulmasta oikeudenmukaisena sitä, että alennettu veronkorotus koskee tilanteita, joissa verovelvollisen toimet ovat olleet ilmeisen piittaamattomia. Siksi laissa olisi syytä täsmentää, ettei kyseinen alennettu veronkorotus koske tilanteita, joissa voitaisiin määrätä veronkorotus korotettuna verotusmenettelystä annetun lain 32 a §:n 2 momentin mukaisesti.

Johdonmukaisuuden vuoksi vastaavat muutokset on tehtävä myös VML 32 b §:ään, joka koskee tilanteita, joissa veronkorotuksen perustana toimii lisätyn tulon sijaan lisääntyneen veron määrä.

4 Rikosilmoitusten tekemistä koskevan sääntelyn täsmentäminen

Verotuksen toimittamista koskevan lainsäädännön muuttamisella ei ole tarkoitus muuttaa rikoslain 29 luvun kattamien laiminlyöntien seuraamuksia tai Verohallinnon rikosilmoitusmenettelyä. Käytännössä Verohallinto tekee rikosilmoituksen, kun se epäilee mahdollista rikosta. Rikosepäilyt liittyvät usein tilanteisiin, joista tulisi määrätä myös veronkorotus. Tehdessään rikosilmoituksen Verohallinto jättää kuitenkin veronkorotuksen määräämättä erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain mukaisesti. Tällöin veronkorotus voidaan määrätä jälkikäteen, jos rikosepäilyt raukeavat.

Rikosilmoituksen tekeminen on osaltaan riippuvainen Verohallinnon sisäisistä menettelyistä sekä asiaa käsittelevän virkailijan osaamisesta. Verohallinto on viime vuosina kiinnittänyt merkittävästi huomiota rikosilmoituksia koskeviin työmenettelyihin. Tätä käsitystä tukee Verohallinnon antama kuvaus johdonmukaisista ja toimivista työprosesseista sekä kiinteästä yhteistyöstä niin Verohallinnon sisällä kuin Verohallinnon ja muiden viranomaisten kesken. Tällä on saatu ai-

kaan huomattavia tuloksia, ja Verohallinnon tekemien rikosilmoitusten määrä on liki kaksinkertaistunut vuoden 2013 443:sta vuoden 2016 784:ään.

Edistyksestä huolimatta Verohallinnon, Poliisin ja syyttäjäviranomaisten välinen työnjako verorikosten tutkinnassa ei ole täysin saumatonta, mikä johtuu muun muassa organisaatiorajoista. Lainsäädäntö antaisi mahdollisuuden nivoa paremmin yhteen Verohallinnon, Poliisin ja syyttäjäviranomaisten yhteistyötä ja organisaatiota. Tässä yhteydessä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista puuttua näitä koskevaan lainsäädäntöön. Verohallinnon velvollisuutta arvioida rikosilmoitusten tarpeellisuutta tulisi kuitenkin täsmentää lisäämällä verotusmenettelystä annetun lain 32 §:ään momentti, jossa viitataan erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetussa laissa tarkoitettuun rikosilmoitusmenettelyyn. Lisäksi olisi syytä käynnistää erillinen lakihanke, jolla vastaava määräys lisätään muissa laeissa oleviin veron- ja tullinkorotusta koskeviin säännöksiin, joita kyseinen erillislaki koskee.

5 Verotustietojen julkisuuden lisääminen

Veronkorotuksia koskevassa keskustelussa on käynyt ilmi, etteivät veronkorotukset ole kaikissa tilanteissa ennaltaehkäisseet verovelvollisten laiminlyöntejä. Tämä kertoo siitä, että laiminlyöntien ennaltaehkäisy edellyttää raskaampia seuraamuksia. Siksi edellä on esitetty, miten veronkorotuksia tulisi korottaa. Veronkorotusten korottaminen ei ole kuitenkaan ainoa vaihtoehto riittävien seuraamusten varmistamiseksi. Veronkorotusten sijaan monissa tilanteissa olisi vaikuttavampaa lisätä verotuspäätösten läpinäkyvyyttä.

Verotustietojen julkisuutta koskevan lain 5 §:n mukaisesti verotustiedot ovat julkisia verotuksen päättymishetken mukaisina eli nykyisin yleensä verovuotta seuraavan vuoden lokakuun viimeisen päivän mukaisina. Verotuksen oikaisemista ja niihin liittyviä veronkorotuksia koskevat tiedot eivät ole julkisia, sillä verotuksen oikaisut tehdään yleensä verotuksen päättymisen jälkeen. Tämä on johtanut oikaisuja koskien nurinkuriseen tilanteeseen, jossa väärät tiedot ovat saatavilla, mutta oikaistut tiedot eivät ole julkisia. Tämä on ongelmallista myös verovelvollisten kannalta, sillä julkisuudessa olevia virheellisiä tietoja ei voida oikaista virallisesti. Tämän ohessa verovelvollisen laiminlyöntien vuoksi tehtyjen oikaisujen julkisuus voisi ennaltaehkäistä veronkiertämistä ja muita laiminlyöntejä. Edeltävien syiden vuoksi verotustietojen julkisuutta tulisi laajentaa koskemaan myös verotuksen päättymisen jälkeen tehtyjä oikaisuja ja tuomioistuinten päätöksiä.

Verotuksen oikaisua koskevat päätökset voitaisiin julkistaa myös laajemmin, mikä ehkäisisi laiminlyöntejä vielä laajemmin. Samalla saataisiin laiminlyönneistä tietoa, jota voitaisiin hyödyntää lainsäädännön kehittämisessä. Esimerkiksi Ruotsissa verotuksen oikaisua koskevat tuomioistuinten päätökset ovat kokonaisuudessaan julkisia. Julkisuus voitaisiin liittää esimerkiksi tapauksiin, joissa laiminlyönti on ollut sen verran huomattava, että siitä määrätään veronkorotus VML 32 a §:n 1 tai 2 momentin mukaisesti. Julkisuus antaisi myös Verohallinnolle paremman mahdollisuuden käydä julkista keskustelua sen tekemistä päätöksistä, mikä parantaisi verotuksen hyväksyttävyyttä ja oikeusjärjestelmän uskottavuutta.

Edeltävän lisäksi olisi syytä arvioida, tulisiko verotustietojen julkisuus saattaa koskemaan myös muita kuin tuloveroja. Esimerkiksi perintö- ja lahjaverotusta koskevien tietojen julkistaminen voisi olla perusteltua, sillä perinnöt ja lahjat ovat saajan näkökulmasta hyvin lähellä muita tuloja.

6 Seuraamusmaksujen uudistaminen kaikissa verolajeissa

Edellä on käsitelty ainoastaan tuloverotusta ja kiinteistöverotusta koskevia seuraamusmaksuja, joita käsitellään VML:ssä. Seuraamusmaksut liittyvät kuitenkin muihinkin verolajeihin ja toisaalta myös muihin kuin verotusta koskeviin hallinnollisiin menettelyihin. Verolajit ovat toisistaan erilaisia, ja nämä erot on otettava huomioon myös seuraamusmaksujen tasossa ja niiden määräämistä koskevissa menettelyissä. Verolajeissa on kuitenkin myös samoja piirteitä, joten niihin tulisi näiltä osin soveltaa samoja periaatteita ja myös veronkorotusten taso tulisi olla johdonmukainen suhteessa laiminlyönnin luonteeseen.

Oikeusministeriössä on parhaillaan käynnissä rangaistusluonteisia hallinnollisia seuraamuksia koskeva lainsäädäntöhanke, joka koskee myös veronkorotuksia. Hankkeen havaintojen pohjalta olisi syytä käynnistää tarvittaessa jatkohanke, jossa arvioidaan kaikkien verolajien seuraamusmaksujen tasoa sekä muita seuraamuksiin liittyviä menettelyjä. Seuraamukset olisi uudistettava kaikissa verolajeissa siten, että niillä on riittävä ennaltaehkäisevä vaikutus, ja toisaalta siten, ettei kohtuuttomia veronkorotuksia määrätä. Uudistuksessa on otettava huomioon eri verolajien toisistaan poikkeava luonne. Veronkorotusten ohella tulisi arvioida muita vaihtoehtoja yleisestävyyden kehittämiseen, kuten verotustietoja koskevan julkisuuden lisäämistä. Muissa verolajeissa verotustietojen julkisuus on tuloverotusta suppeampaa.

Ehdotus

Edellä esitetyn perusteella ehdotamme,

että lakiehdotukset hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitsi 5. lakiehdotuksen 32, 32 a ja 32 b § muutettuina, ***(Vastalauseen muutosehdotukset)***

että hyväksytään seitsemän lausumaa. ***(Vastalauseen lausumaehdotukset)***

Vastalauseen muutosehdotukset

32 §

Veronkorotus

(1 ja 2 mom. kuten VaVM)

Veronkorotus jätetään määräämättä, jos laiminlyönti on vähäinen tai laiminlyönnille on pätevä syy tai jos veronkorotuksen määrääminen olisi 32 a §:n 5 momentissa tarkoitetussa tilanteessa olosuhteet huomioon ottaen kohtuutonta.

(4 ja 5 mom. kuten VaVM)

Veronkorotus jätetään määräämättä erillisellä päätöksellä määrättävästä veron- tai tullinkorotuksesta annetun lain (781/2013) 2 §:n 5 momentissa tarkoitetuissa rikosepäilyjä koskevissa asioissa. Tällöin veronkorotus määrätään samasta asiasta ainoastaan mainitun lain 4 §:n 1 momentissa säädetyssä tapauksessa. (uusi 6 mom.)

32 a §

Veronkorotuksen määrä

Veronkorotus on 5 prosenttia lisätyn tulon määrästä.

Veronkorotus on kuitenkin vähintään 8 prosenttia ja enintään 15 prosenttia lisätyn tulon määrästä, jos:

1) 32 §:ssä tarkoitettu laiminlyönti on toistuvaa; tai

2) verovelvollisen toiminta osoittaa ilmeistä piittaamattomuutta verotusta koskevista velvoitteista.

Määrättäessä veronkorotusta 2 momentin mukaisesti veronkorotuksen prosentuaalinen taso suhteessa lisätyn tulon määrään määrätään tuloon lisättävän määrän perusteella. Veronkorotuksen tason määrittämisessä otetaan huomioon myös verovelvollisen kyky ottaa selvää toimintansa seurauksista sekä se, miten suunnitelmallista verovelvollisen tulonlisäykseen johtanut toiminta on ollut. Suuri lisäys verotettavaan tuloon ilmentää myös 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ilmeistä piittaamattomuutta. Verovelvollisen toiminnan luonteen arvioinnissa otetaan huomioon myös verovelvollisen kyky ottaa selvää toimintansa seurauksista sekä se, miten suunnitelmallista verovelvollisen tulonlisäykseen johtanut toiminta on ollut. (uusi 3 mom.)

Arvioverotuksessa veronkorotus on 8 prosenttia lisätyn tulon määrästä.

(5 mom. kuten VaVM 4 mom.)

Veronkorotus on 2 prosenttia vieraasta valtiosta saadun lisätyn tulon määrästä, ellei kyse ole 2 momentissa tarkoitetusta tilanteesta, jos:

1) tulon kaksinkertainen verotus on poistettava Suomessa kansainvälisen sopimuksen määräyksen nojalla; tai

2) verovelvollinen on suorittanut tulosta veroa, joka hyvitetään Suomessa kansainvälisen kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta annetun lain (1552/1995) nojalla.

Veronkorotus on 3 prosenttia lisätyn tulon määrästä, jos verovelvollinen oma-aloitteisesti vaatii virheen korjaamista verotuksen päättymisen jälkeen ja on täyttänyt selvittämisvelvollisuutensa.

Tässä tarkoitettu alennettu veronkorotus ei kuitenkaan koske tilanteita, joissa veronkorotus määrätään 2 momentin mukaisesti.

(8—10 mom. kuten VaVM 7—9 mom.)

32 b §

Veronkorotuksen määrää koskeva erityissäännös

(1 mom. kuten VaVM)

Veronkorotus on tällöin:

1) 25 prosenttia 32 a §:n 1 momentissa tarkoitetussa tilanteessa;

2) vähintään 40 ja enintään 75 prosenttia 32 a §:n 2 momentissa tarkoitetussa tilanteessa, jolloin veronkorotuksen tason määrittämisessä otetaan huomioon, mitä 32 §:n 3 momentissa on määrätty;
3) arvioverotuksessa 40 prosenttia lisääntyneen veron määrästä;
4) 10 prosenttia 32 a §:n 5 ja 6 momentissa tarkoitetussa tilanteessa;
5) 15 prosenttia 32 a §:n 7 momentissa tarkoitetussa tilanteessa. Tässä tarkoitettu alennettu veronkorotus ei kuitenkaan koske tilanteita, joissa veronkorotus määrätään 2 kohdan mukaisesti.
(3 mom. kuten VaVM)
Veronkorotus on kuitenkin vähintään 32 a §:n 10 momentissa säädetty määrä.

Vastalauseen lausumaehdotukset

1. Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee verotustietojen julkisuutta koskevan lakiesityksen, jolla varmistetaan, että myös verotuksen päättymisen jälkeen tehdyt muutokset verotustietoihin tulevat julkisiksi.

2. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, voitaisiinko laiminlyöntejä koskevat verotuksen oikaisupäätökset julkistaa vastaavien laiminlyöntien ennaltaehkäisemiseksi.

3. Eduskunta edellyttää, että hallitus selvittää, tulisiko rikosilmoituksen tekemistä ja veronkorotusten tason määräytymistä täsmentää sekä veronkorotusten tasoa muuttaa vastaavasti myös muita verolajeja ja veroluonteisia maksuja koskevissa laeissa, jotta menettelyt ovat yhdenmukaisia, mutta ottavat huomioon eri verolajien luonteen.

4. Eduskunta edellyttää, että oikeusministeriössä käynnissä olevan seuraamusmaksuja koskevan hankkeen yhteydessä varmistetaan, että verolaiminlyöntejä koskevat seuraamukset ovat riittäviä laiminlyöntien ehkäisemiseksi ja oikeansuhtaisia verovelvollisten tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi.

5. Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää hankkeen verotuksen seuraamusmaksujen ja verotuksen läpinäkyvyyden varmistamiseksi kaikissa verolajeissa ja veronluonteisissa maksuissa. Uudistamisessa on varmistettava seuraamusten riittävä ennaltaehkäisevä vaikutus ja se, etteivät veronkorotukset ole kohtuuttomia suhteessa laiminlyöntien luonteeseen.

6. Eduskunta edellyttää, että hallitus käynnistää hankkeen, jossa täsmennetään Verohallinnon, Tullin, Poliisin ja syyttäjäviranomaisten välistä työnjakoa verorikosten tutkinnassa siten, että varmistetaan verorikosepäilyjen riittävä ja yhdenmukainen tutkinta.

7. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa, millä tavoin lakimuutos vaikuttaa määrättyjen veronkorotusten sekä rikostutkintaan ilmoitettujen laiminlyöntien määrään ja laatuun, sekä esittää eduskunnalle toimenpiteitä, jos seuraamusmaksut ovat muodostumassa riittämättömiksi vakavia laiminlyöntejä koskevissa tapauksissa.

Valiokunnan mietintö VaVM 26/2017 vp
Vastalause /sd, vihr, vas, ps

Helsingissä 13.12.2017

Timo Harakka sd
Riitta Myller sd
Kari Uotila vas
Ozan Yanar vihr
Ville Vähämäki ps
Toimi Kankaanniemi ps
Harry Wallin sd
Maria Tolppanen sd